

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

**KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

17 Mayıs 2012 Perşembe

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

17 Mayıs 2012 Perşembe

----0----

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü ve müesseselerinin 2009 ve 2010 yıllarına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleri	1:82
Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri	83:87

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>İl</u>	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM		1:55
Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü ve müesseselerinin 2009 ve 2010 yıllarına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleri		1:
Mustafa AKTAŞ (TKİ Genel Müdürü)		2:5
Öneri (2008 yılına ait)		5
Cevap		5
Mustafa AKTAŞ (TKİ Genel Müdürü)		5, 12:14, 15:16
Mustafa MADEN (TKİ Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanı)		5:7
Aykut ERDOĞDU	İstanbul	7:8, 14:15
Kamer GENÇ	Tunceli	8:9, 13, 14
Necati ÖZENSOY	Bursa	10
Haydar AKAR	Kocaeli	10:11, 12
Kemalettin YILMAZ	Afyonkarahisar	10
Mustafa Gökhan GÜLŞEN	Kastamonu	11

Ali Gültekin KILINÇ	Aydın	12, 16
Sayıştay Temsilcisi		16
Öneri 1 (2009 yılına ait)		16
Cevap		16:17
Mustafa AKTAŞ (TKİ Genel Müdürü)		16:17, 28:34
Ali SARIBAŞ	Çanakkale	17:18
Aykut ERDOĞDU	İstanbul	18:22, 26, 27, 28, 34, 35, 36:39
Kamer GENÇ	Tunceli	21, 34
Necati ÖZENSOY	Bursa	22:23, 32, 35, 39:40
Haydar AKAR	Kocaeli	23:25, 34:36
İsmail GÜNEŞ	Uşak	23, 35
Tufan KÖSE	Çorum	25
Mehmet Cemal ÖZTAYLAN	Balıkesir	25:26, 34
Sayıştay Temsilcisi		26:27, 39
Öneri 2 (2009 yılına ait)		40
Cevap 2		40
Mustafa AKTAŞ (TKİ Genel Müdürü)		40
Cevap 2 (2010 yılı 1. no.lu önerisine güncel cevap)		40:41
Necati ÖZENSOY	Bursa	41:42
Aykut ERDOĞDU	İstanbul	42:43, 47:48, 50, 51
Kamer GENÇ	Tunceli	43:44
Ali SARIBAŞ	Çanakkale	44:45
Mustafa Gökhan GÜLŞEN	Kastamonu	45, 47
Mehmet Cemal ÖZTAYLAN	Balıkesir	45:46, 49:50
İsmail GÜNEŞ	Uşak	46
Mustafa AKTAŞ (TKİ Genel Müdürü)		48:49, 50:51
Sayıştay Temsilcisi		51:52
Öneri 3		52
Cevap 3		52
Mustafa AKTAŞ (TKİ Genel Müdürü)		53, 54:55
Ali SARIBAŞ	Çanakkale	53
Mehmet Cemal ÖZTAYLAN	Balıkesir	53:54
Haydar AKAR	Kocaeli	54
Mehmet ŞEKER	Gaziantep	54
İKİNCİ OTURUM		56:82
Öneri 4		56
Cevap 4		56:57
Mehmet ŞEKER	Gaziantep	57:58
Ali SARIBAŞ	Çanakkale	58
Sayıştay Temsilcisi		59
Mustafa AKTAŞ (TKİ Genel Müdürü)		59
Öneri 5 (2009 yılına ait)		59
Cevap 5		60
Öneri 2 (2010 yılına ait)		60
Cevap 2		60:61
Necati ÖZENSOY	Bursa	61:62, 63:64, 65:66
Kamer GENÇ	Tunceli	62:63

Mustafa AKTAŞ (TKİ Genel Müdürü)		63:65
Öneri 5		66
Cevap 5		66
Ali SARIBAŞ	Çanakkale	67
Mustafa AKTAŞ (TKİ Genel Müdürü)		67
Öneri 6 (2010 yılına ait)		67
Cevap 6		68
Mehmet Cemal ÖZTAYLAN	Balıkesir	68
Ali SARIBAŞ	Çanakkale	68, 70:71
Kamer GENÇ	Tunceli	68
Necati ÖZENSOY	Bursa	69
Mehmet ŞEKER	Gazi antep	70
Haydar AKAR	Kocaeli	72
Mustafa AKTAŞ (TKİ Genel Müdürü)		73:74
Önerge		74
Kamer GENÇ	Tunceli	74, 75
Harun KARACA	İstanbul	74, 75
Haydar AKAR	Kocaeli	75
İsmail GÜNEŞ	Uşak	75:76
Ali SARIBAŞ	Çanakkale	76
Necati ÖZENSOY	Bursa	76
Önerge		76
Mehmet Cemal ÖZTAYLAN	Balıkesir	77:78
Kamer GENÇ	Tunceli	77, 78
Mehmet AKYÜREK	Şanlıurfa	77
Ali SARIBAŞ	Gazi antep	78
Harun KARACA	İstanbul	78:79
Sonuç (Türkiye Kömür İşt. Gn. M d. - 2009 yılına ait)		79
Sayıştay Temsilcisi		79
Sonuç (Türkiye Kömür İşt. Kurumu Gn. M d.'nün Sınırlı Sorumlu Ege Linyitleri İşt. M üessesesi - 2009 yılına ait)		79
Sayıştay Temsilcisi		79
Sonuç (Türkiye Kömür İşt. Kurumu Gn. M d.'nün Sınırlı Sorumlu Güney Ege Linyitleri İşt. M üessesesi - 2009 yılına ait)		79
Sayıştay Temsilcisi		79
Sonuç (Türkiye Kömür İşt. Kurumu Gn. M d.'nün Sınırlı Sorumlu Garp Linyitleri İşt. M üessesesi - 2009 yılına ait)		80
Sayıştay Temsilcisi		80
Sonuç (Türkiye Kömür İşt. Kurumu Gn. M d.'nün Sınırlı Sorumlu Seyitömer Linyitleri İşt. M üessesesi - 2009 yılına ait)		80
Sayıştay Temsilcisi		80
Sonuç (Türkiye Kömür İşt. Gn. M d. - 2010 yılına ait)		80
Sayıştay Temsilcisi		80
Sonuç (Türkiye Kömür İşt. Kurumu Gn. M d.'nün Sınırlı Sorumlu Ege Linyitleri İşt. M üessesesi - 2010 yılına ait)		80
Sayıştay Temsilcisi		80

Sonuç (Türkiye Kömür İşt. Kurumu Gn. Md.'nün Sınırlı Sorumlu Güney Ege Linyitleri İşt. Müessesesi - 2010 yılına ait)	81
Sayıştay Temsilcisi	81
Sonuç (Türkiye Kömür İşt. Kurumu Gn. Md.'nün Sınırlı Sorumlu Garp Linyitleri İşt. Müessesesi - 2010 yılına ait)	81
Sayıştay Temsilcisi	81
Sonuç (Türkiye Kömür İşt. Kurumu Gn. Md.'nün Sınırlı Sorumlu Seyitömer Linyitleri İşt. Müessesesi - 2010 yılına ait)	81
Sayıştay Temsilcisi	81
Mustafa AKTAş (TKİ Genel Müdürü)	82
ÜÇÜNCÜ OTURUM	83:
Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri	83:87
Öneri 1 (2010 yılına ait)	83:84
Cevap	84
Recep BİÇER (Millî Piyango İdaresi Genel Müdürü)	84
Haydar AKAR	Kocaeli 84
Sayıştay Temsilcisi	84
Öneri 2	85
Cevap	85
Recep BİÇER (Millî Piyango İdaresi Genel Müdürü)	85, 86
Haydar AKAR	Kocaeli 85
Kamer GENÇ	Tunceli 85
Mehmet şEKER	Gazi antep 86
Mehmet AKYÜREK	şanlıurfa 86
Sonuç (2010 yılına ait)	86
Recep BİÇER (Millî Piyango İdaresi Genel Müdürü)	86:87
Haydar AKAR	Kocaeli 87

Açılma Saati: 10.59

Kapanma Saati: 16.43

BİRİNCİ OTURUM

17 Mayıs 2012 Perşembe

Açılma Saati. 10.59

BAŞKAN: Fahrettin POYRAZ (Bilecik)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet YENİ (Samsun)

SÖZCÜ: Şenol GÜRŞAN (Kırklareli)

KÂTİP: Faruk SEPTİOĞLU (Elâzığ)

(Oturum, Başkan Vekili Ahmet Yeni tarafından açıldı)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığının, kamu kurumlarımızın ve basınımızın değerli temsilcileri; toplantımıza hepiniz hoş geldiniz.

24' üncü Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılı'nın 23' üncü Birleşimini açıyorum.

Bugün gündemimizde sırasıyla Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü ve müesseselerinin 2009 ve 2010 yılları ve Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri yer almaktadır.

Değerli üyeler, çalışmalarımıza **Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun 2009 ve 2010 yıllarına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleriyle** başlıyoruz.

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu -kısa adıyla TKİ- 12,5 milyar tonluk rezervi ile dünyanın zengin ülkeleri arasında olan ülkemizde, linyit kömürünün üretimi ve satışıyla görevli olan kuruluşumuzdur.

1957 yılında kurulmuş olan TKİ, uzun yıllar yurt içinde linyit kömürü üretimi ve satışında tekel konumunda faaliyetlerini sürdürmüştür. Bugün de kendisine ait ruhsatlı sahalarda linyit üretimini sürdürmektedir.

Kurumun önemli bir faaliyeti de, bildiğiniz gibi, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü ile birlikte 2003 yılından bu yana "fakir ailelere kömür yardımı" çerçevesinde yürüttüğü çalışmalardır. Kömür yardımı çerçevesinde bu çalışmalar devam etmektedir.

Enerji ihtiyacı giderek artan ülkemizde, bu ihtiyacın yerli kaynaklardan karşılanması, ithal enerjiye olan bağımlılığın azaltılması ve enerji arz güvenliği açısından büyük önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, zengin linyit rezervimizin, ekonomiye ve enerji sektörüne daha fazla katkıda bulunması için linyit üretimimizin artırılması gerekmektedir. Bu bağlamda, gerek TKİ gerekse özel sektör eliyle yapılan kömür üretiminin artırılması büyük önem taşımaktadır.

Üretimin artması kadar, üretimin kalitesinin iyileştirilmesi ve üretim maliyetlerinin azaltılması, bunun yanında kömürün kullanımı esnasında çevre ve insan sağlığı üzerinde yapacağı olumsuz etkilerin de minimuma indirilmesi çok önemlidir.

Bu amaçla, bütün gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de temiz kömür teknolojisinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını teşvik etmemiz gerekmektedir.

Şimdi, Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürü Sayın Mustafa Aktaş'a söz vereceğim ancak ondan önce, Komisyonumuza katılan arkadaşlarımızın kendilerini heyetimize tanıtmalarını rica ediyorum.

(Toplantıya katılan bürokratlar ve Sayıştay temsilcileri kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Evet, şimdi, değerli arkadaşlar, kısa bir sunuş yapmak üzere sözü Genel Müdür Mustafa Aktaş Bey'e bırakıyorum.

Buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; Kurumum ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunu tanıtmadan önce dünya ve Türkiye'den, daha sonra da Kurumumla ilgili birtakım bilgiler vermek istiyorum.

Kendi alanımızla ilgili olarak, dünyada 900 milyar ton kömür rezervi mevcuttur. Bu kömür rezervinin yaklaşık olarak yarısı linyit, yarısı da taş kömürü niteliğindeki kömürlerdir. Dünyada özellikle bu kömürlerin 7,2 milyar tonluk kısmı her yıl tüketilmektedir. 7,2 milyar tonluk tüketilen kömürün sadece Çin tek başına 3,5 milyar tonluk kısmını tüketmektedir. Özellikle 2007 yılında 1,7 milyar ton kömürü üretim dışarıya 85 milyon ton ihracat yaparken, son yıllarda 3,2 milyar ton kömürü üretim 300 milyon ton civarında bir kömürü de ithal eder konuma gelmiştir. On yıl öncesine kadar dünya kömür tüketiminde Kuzey Amerika, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği ülkeleri pazarda hâkim durumda, tüketimde hâkim durumda iken son on yıl içerisinde Çin'in hızlı büyümesiyle birlikte Çin ve Hindistan'a, özellikle kömür tüketiminde nüfus yoğun ülkelere bir eksen kayması söz konusu olmuştur.

Ülkemizde ise 104 milyon ton civarında bir kömür tüketimi gerçekleşmektedir. Yaklaşık 24 milyon tonu yüksek kalorili, özellikle demir çelik sektörü başta olmak üzere ve çimento sektörünün takip ettiği ağır sanayi sektörünün ihtiyacı olan taş kömürü niteliğindeki kömürler ithal edilmektedir ülkemize. 80 milyon tonluk yerli kömürün ise tüvenan olarak ortalama 35 ila 40 milyon tonluk kısmını Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu üretmektedir.

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu, 1957 yılında 6974 sayılı Kanun'la kurulmuş ve günümüze kadar da faaliyetini sürdürmektedir. Sermayemiz 1 milyar TL civarındadır ve 800 milyon lirası ödenmiştir. Rezervlerimize baktığımızda ise özellikle bundan altı yıl önce 8,3 milyar ton ülke rezervi var iken son dönemlerde yapılan arama faaliyetlerinin hızlandırılmasıyla birlikte -biraz önce Sayın Başkanımın da ifade ettiği- 12,5 milyar tonun üzerine, MTA'nın yeni bulduğu rezervlerle beraber 13,2 milyar tonluk bir potansiyele ulaşmış durumdadır ülkemiz ve bu ülkemiz rezervinin de 2,7 milyar tonluk kısmı Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun ruhsatlı alanlarından oluşmaktadır.

2009 yılında 32,4; 2010 yılında 29,7; 2011 yılında 33,4 milyon ton kömür üretimi gerçekleşmiş ve pazarda da 2009 yılında 33 milyon ton, 2010 yılında 29,8; 2011 yılında da 35,3 milyon ton kömürü Türkiye Kömür İşletmeleri pazarlamıştır.

Kurumumuz faaliyetlerinin büyük bir çoğunluğunu açık işletmelerden gerçekleştirmektedir. Kendi imkânlarıyla 2009-2011 arasında sırasıyla 81; 70 ve en son 2011 yılında da 69,2 milyon metreküplük bir hafriyatı kendisi gerçekleştirmiş, ihale yoluyla müteahhit marifetiyle de 137,4; 139,4 ve 2011 yılında 141,3 yapmış olduğu gerçekleştirmeye birlikte 286 milyon metreküplerden 210,5 milyon metreküp hafriyat noktasına gelmiştir Türkiye Kömür İşletmeleri 2011 yılında. Türkiye Kömür İşletmelerinin yatırımları ise 46,3; 64,2 ve 61,7 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Tabii, önceki yıllarda açık işletme rezervlerinin fazla olması söz konusu iken son yıllarda artık yer altı rezervlerine bir kayma söz konusu olmuştur. Açık işletme maliyetlerinin kömürün giderek derinlere inmesiyle birlikte artması sonucunda yer altı üretimine ağırlık verme ihtiyacı da doğmuştur. Özellikle son yıllarda TKİ ortalamasında yüzde 20 civarında bir açık işletme rezervi, rezervlerimizin de yüzde 80'i yer altı şeklinde üretim yapılarak gerçekleştirilecek rezervler oluşturmaktadır.

Türkiye Kömür İşletmeleri, bu faaliyetlerinde, yaklaşık olarak 8 bin doğrudan personeliyle ve özel sektörden hizmet alarak, 22 bin tane de özel sektör işçisini istihdam etmek suretiyle toplamda 30 bin kişiye istihdam sağlamaktadır.

Türkiye Kömür İşletmeleri kârlılığını artırabilmek için yeniden yapılanma faaliyetlerine de girmiştir. Daha önceki yıllarda özellikle üretimden satışa bir mantık var iken, son on yılda satıştan, pazardan üretime bir yöntem geliştirmiştir. Yani pazarda kim neyi talep ediyorsa talep edilen kömürün üretimine yönelik olarak birtakım iyileştirme faaliyetleri, yeniden yapılandırma faaliyetleri gerçekleştirmiştir. Özellikle pazarda termik santral, ısınma, sanayi sektörü ağırlıklı olarak yer almaktadır. Isınma sektörü içerisinde de -biraz önce Sayın Başkanımın ifade ettiği gibi- 2003 yılından itibaren Bakanlar Kurulu kararları kapsamında da son dokuz yıldır, fakir ailelere kömür yardımını gerçekleştiren bir kurumdur.

Türkiye Kömür İşletmeleri 2011 yılında 2,9 milyar ciro gerçekleştirmiştir ve 514 milyon lira da kârlılık oluşturmuş bir kurumdur.

Kömür kalitesinin iyileştirilmesine yönelik olarak, bizim “lavvar” dediğimiz, ama Türkçe tabiri itibarıyla yıkama tesisleri kurmaya devam etmektedir. On yıl önce yılda 5 milyon ton kömürü yıkama işlemini gerçekleştirirken son yıllarda yılda 25 milyon ton kömürü yıkayabilecek kapasiteye ulaşmış durumdadır Kurumumuz.

Ayrıca, termik santrallere verdiğimiz kömürlerin de kalitesinde birtakım iyileştirmelere gitmek amacıyla elme, ayıklama sistemlerini de gerçekleştirmiştir.

2005 yılında, 13 Ocak 2005 tarih 25699 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren, Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliği Kontrol yönetmeliklerine uygun nitelikte, ısınmaya verilen kömürlerin torbalanma zorunluluğunun getirilmesiyle birlikte yılda yaklaşık 8 milyon ton kömürün torbalanmasını sağlayacak torbalama ünitelerini de tesis etmiştir.

Yer altı rezervlerinin ekonomiye kazandırılması amacıyla da birtakım projelendirmeler gerçekleştirmiş ve bugün, sadece Soma bölgesinde 10 bin özel sektör işçisini kullanmak suretiyle, hizmet alımı yoluyla, yılda 11,5 milyon ton kömürü üretime sunmuştur.

TKİ’nin elektrik arz güvenliği açısından ise Türkiye’de bu yıl sonu itibarıyla 53.450 megavatlara ulaşacak olan kurulu kapasitesinin yerli kömüre dayalı olan 8.300 megavatlık kısmının 4.209 megavatlık yani 22 milyar kilovatsaat elektrik üretimine karşılık gelen, Türkiye tüketiminin yaklaşık yüzde 9’u... 2011 yılında 230 milyar kilovatsaat enerji tüketildi ülkemizde ve bu enerjinin yüzde 9’u Türkiye Kömür İşletmelerinin ürettiği kömürlerin EÜAŞ’ın santrallerine verilmesiyle sağlanmış durumdadır.

Özellikle son yıllarda aktif olarak faaliyette bulunmayan sahalarımız dâhil olmak üzere ve kurulu kapasitelerin olduğu yerlere yeni modern teknolojiye, çevreye duyarlı ilave santral kapasiteleri de oluşturmak için projelerimiz devam etmektedir. Özellikle Adana Tufanbeyli bölgesindeki 323 milyon tonluk sahada 29 Mayıs 2012 tarihi itibarıyla elektrikten pay almaya yönelik olarak bir rödovans ihalesi gerçekleşecektir. 28 Ağustos 2012 tarihinde de Soma bölgesinde -yine, 150 milyon tonluk bir sahayı- elektrikten pay almak şartıyla özel sektör tarafından kurulacak bir santral ihalesi gerçekleştirmektedir Kurumumuz ve bu faaliyetlerimiz yaklaşık 3.500 ila 4 bin megavatlık bir ilave kapasiteye ulaşacak tarzda. Bir-bir buçuk yıl içerisinde bütün projelendirmelerini gerçekleştirip yapmayı hedefliyoruz.

Türkiye Kömür İşletmeleri, biraz önce Sayın Başkanımın da ifade ettiği gibi, temiz kömür teknolojilerini gerçekleştirmek, gerçekten çevreye duyarlı kömür üretebilmek ve kömürden birtakım kimyasal ürünler dâhil, elde edilmesine yönelik olarak birtakım ARGE faaliyetleri de sürdürmektedir. ARGE faaliyetlerini gerçekleştirirken özellikle Türkiye’deki mevcut üniversitelerimiz, TÜBİTAK,

uluslararası camiadaki tanınmış üniversiteler ve onun yanı sıra özellikle proje kapasitesi olan ve projesiyle birlikte bize başvuran, TÜBİTAK tarafından Kamu Araştırma Geliştirme Projesi kapsamında onaylanmış projeler, kaynağı tamamen TÜBİTAK tarafından karşılanan ARGE faaliyetlerini de gerçekleştirmektedir. Ayrıca, Avrupa Birliği hibe projeleri kapsamında da birtakım ARGE faaliyetlerimiz sürdürülmektedir.

Sonuç olarak, Türkiye Kömür İşletmeleri 2,9 milyar cirouyla -2011 yılı rakamlarıyla söylüyorum- 514 milyon lira kârlılığıyla ve faaliyetlerinin yüzde 75'ini özel sektörden hizmet alarak gerçekleştirmesi sonucu 22 bin özel sektör işçisi ve 8 bin civarında da kendi personeliyle birlikte 30 bin kişiyi istihdam etmek suretiyle, istihdamda 500 sanayi kuruluşu arasında 4'üncü sırada, kârlılıkta 10'uncu sırada yer alan bir kurumdur.

Arz ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Değerli üyeler, **2008 yılından** gündemde kalan bir adet öneri bulunmaktadır. Görüşmelerimize bu öneriyle başlıyoruz ve 1'inci öneriyi okutuyorum:

2008 Önerisi: Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun sektördeki pazar payının artırılması, enerji üretim dengesinin yerli üretim lehine düzeltilmesine katkı sağlanması için;

Termik santral kurmak amacıyla uzun vadeli kömür talep eden firmalarla ilgili idari işlemlerin cari mevzuat çerçevesinde bir an önce sonuçlandırılması,

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür, cevabı kim okuyacak?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Cevabı sesi gür olması nedeniyle Daire Başkanı arkadaşım okuyacak.

TKİ ARAŞTIRMA, PLANLAMA VE KOORDİNASYON DAİRESİ BAŞKANI MUSTAFA MADEN – Ülkemizin net enerji dışa bağımlılığı son yıllarda yüzde 70'ler düzeyine yükselmiş olup, enerji ithalatının cari açık üzerindeki etkisi her yıl biraz daha artmaktadır. Bu olgunun ülkemizin ekonomik gelişmesi önünde en ciddi engellerden birini oluşturduğu açıktır. Söz konusu tablo, ülkemiz enerji yönetimleri tarafından da bilinmekte, çeşitli belgelerde vurgulanmakta ve çözümler üretilmeye çalışılmaktadır.

Bu çerçevede; sorunun çözümüne yönelik olarak elektrik üretiminde dışa bağımlılığın azaltılması amacıyla, Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Strateji Belgesi'nde "Elektrik enerjisi üretiminde yerli kaynakların payının artırılması öncelikli hedeftir." denilmekte ve yerli kömüre ilişkin 2023 hedefi konulmaktadır. Söz konusu belgede "Bilinen linyit kaynakları ve taş kömürü kaynakları 2023 yılına kadar elektrik enerjisi üretimi amacıyla değerlendirilmiş olacaktır. Bu amaçla elektrik üretimine uygun yerli linyit ve taş kömürü sahalarının, elektrik üretimi amaçlı projelerle değerlendirilmesi uygulaması sürdürülecektir." ifadesine yer verilmektedir.

Yukarıda belirtilen, enerji ithalatının azaltılması ve başta kömür olmak üzere yerli kaynakların payının arttırılması gereğine vurgu yapan ifadelerin benzerlerini kalkınma planlarında, orta vadeli ya da yıllık programlarda, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu stratejik planlarında ve KİT Komisyonu kayıtlarında da izleyebilmek mümkündür.

Kurumumuz uhdesinde bulunan sahalarda üretilen kömüre yönelik EÜAŞ'a ait olan 4.209 megavat kurulu güce sahip termik santraller mevcuttur. Bu santrallere 2011 yılında 27,7 milyon ton kömür verilmiştir.

Mevcut santrallerin dışında ilave santral kapasitesi oluşturulabilmesi amacıyla Ege Linyitleri, Garp Linyitleri, Güney Ege Linyitleri, Seyitömer Linyitleri müesseseleri ve Kurumumuzun aktif olarak üretim planlaması yapmadığı sahalarda Elektrik İşleri Etüt İdaresi, MTA Genel Müdürlüğü gibi kamu kurumlarının yanı sıra Hacettepe, 9 Eylül gibi üniversitelerin ilgili birimleri ve Belgrad Üniversitesi ile Banske Projekty firması gibi uluslararası firma ve üniversitelerden de yararlanmak suretiyle; maden planlaması, projelendirme, maliyete yönelik hesaplamalar ve projenin ekonomik değerlendirilebilmesi gibi çalışmalar büyük ölçüde tamamlanmıştır. Tamamlanmayan sahalarda da çalışmalar hızla sonuçlandırılacaktır.

Bu kapsamda Kurumumuz, mevcut kapasiteye ilave termik santral kurulabilmesi amacıyla 2002 yılından itibaren sahaların işletmeciliğinin özel sektöre yaptırılması ve kurulacak santralin ürettiği elektrikten rödovans olarak pay alınması, ruhsat satışına kanunen engel teşkil etmeyen sahaların termik santral kurma şartı ile özel sektöre satılması, uzun vadeli kömür temini sonucu özel sektöre santral kurdurulmasına yönelik modelleri uygulayarak termik santral kurulması çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu doğrultuda; 2002 yılında yapılan rödovans ihalesi sonucu Silopi'de Ceytaş firması 135 megavat kurulu gücündeki santralin kurulumunu tamamlamış ve 2009 yılında faaliyete geçirmiştir. 2x135 megavatlık ek ünite kurma çalışmaları ise devam etmektedir.

Şırnak havzasındaki Kurumumuza ait sahada da özel sektör tarafından santral kurma çalışmaları devam etmektedir. Söz konusu bölgede toplam 810 megavatlık kapasiteye ulaşılabilecektir.

Eskişehir Mihaliççık Koyunağılı mevkisindeki TKİ ve EÜAŞ'a ait sahalarda da 2x145 megavat kurulu güce sahip termik santral kurma çalışmaları 2014 yılının ilk çeyreğinde tamamlanacaktır.

Bolu Göynük'te bulunan Kurumumuz sahasında 2006 yılında yapılan ihale sonucu özel sektöre 2x135 megavat kurulu gücünde santral kurma çalışmaları devam etmektedir. Yatırımın 2015 yılında tamamlanması beklenmektedir.

323 milyon ton görünür rezervi bulunan Adana Tufanbeyli sahası için minimum 600 megavat kapasiteli termik santral ihalesi 29 Mayıs 2012'de yapılacaktır.

Ayrıca ELİ-Soma Deniz bölgesinde yaklaşık 150 milyon ton rezerve yönelik olarak minimum 450 megavat kapasiteli termik santral kurulması yönünde TKİ Yönetim Kurulunca karar alınmış ve Temmuz 2012 tarihinde de ihalesi düşünülmektedir.

Bunun dışında bir-bir buçuk yıl içerisinde termik santral kurulmasına müsait sahalarda da söz konusu çalışmalar tamamlanarak sonuçlandırılacaktır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, değerli üyeler; şöyle bir ricada bulunmak istiyorum, özellikle gruplarımızdan da, üç partimizden de ricam: Sorularımızı mümkün olduğunca bir iki seferde, öneriler çerçevesinde soralım ve önerileri öncelikle bitirelim. Çünkü önerileri bitirmeden bazı arkadaşlarımız Komisyondan başka bir çalışmaya ayrılıyorlar ve önerilerle alakalı haberleri olmuyor. Önce önerileri bitirelim ama geniş kapsamlı, daha detaylı, öneriler sonunda sorularımızı soralım ve cevaplarımızı alalım diye düşünüyorum.

Şimdi, söz almak isteyen üyelerimize söz veriyorum.

Aykut Bey, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; öncelikle Komisyonumuzun yarım saat geç toplanması iktidar sorumluluğuna uygun bir davranış değildir. 25 üyeli iktidar komisyonunun 12 üyeyi toplamaması ve muhalefet milletvekillerini yarım saat kapıda bekletmesini doğru bulmuyorum.

İkinci husus: KİT Komisyonunun hemen hemen en zor çalışmasına başlıyor olacağız. Benim gerek KİT Komisyonu tecrübelerimden gerek önceki tecrübelerimden, Türkiye’de hukuka aykırılıkların en yoğun yaşandığı kurumu denetlemek üzere olduğumuzu parti olarak belirtmek istiyorum.

Öneriyle alakalı şunu sormak istiyorum: Şimdi, elektrik karşılığı termik santral sözleşmesinden bahsetti Sayın Genel Müdür. Bu elektrik karşılığı termik santral sözleşmesine açık olarak izin veren yasa hangisidir? Hangi yasa elektrik almak karşılığında kömür vermek iznini vermektedir?

İkinci sorum bu termik santrallerin rödovanslı çalışması konusunda, ihale yapılmaksızın devredilen saha var mıdır? Bunlar hangi sahalardır? Bir de bütün bu sahalarda sahalar kimlere devredilmiştir?

Ben Sayın Komisyon Başkanından şunu rica ediyorum: Sorduğum her soruya Türkiye Kömür İşletmelerinin daha sonra belgesiyle cevap vermesini istiyorum. Çünkü daha önceki tecrübelerimiz

göstermiştir ki sözlü verilen cevaplarla belgeler arasında farklılıklar bulunmaktadır ve bu KİT Komisyonu üyesi milletvekillerinin hakkıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, ben de çok teşekkür ediyorum.

Tabii, bizim özellikle KİT Komisyonunda parti ayrımı yapmaksızın, iktidar muhalefet hep beraber kurumlarımızı denetliyoruz. Hep beraber, bir arada olmamızın, bu çalışmaları takip etmemizin önemli olduğunu da belirtmek istiyorum. Bu bakımdan, iktidar ve muhalefet milletvekillerini hep beraber beklemiş olduk.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdür, siz ve yanınızdaki arkadaşlar, hangi milletvekilimiz ne soruyorsa ve milletvekilimizin adını, soyadını ve ilini belirterek lütfen not alın. Tek tek cevap vereceksiniz.

Şimdi, araştırmayı gerektiren bir husus soruluyorsa tutanaklar elinize geçtikten sonra on beş gün içerisinde yazılı cevap da verebilirsiniz.

Aykut Bey’in ifade ettiği gibi, burada farklı, yazılı farklı olmasını kesinlikle istemiyoruz. O bakımdan, Aykut Bey’e de çok teşekkür ediyorum uyarıları için.

Şimdi sözü Kamer Genç Bey’e vereceğim ama Kamer Bey, müsaade ederseniz, bir iki cümle de...

Değerli arkadaşlar, mümkün olduğunca hep beraber bu Komisyonda gerekirse sabahlara kadar denetimleri yapalım ve yapıyoruz. Alt komisyonda, üst Komisyonda, burada iktidar ve muhalefet ayrımı yapmaksızın, sonuna kadar, bütün hesapları birlikte izleyelim -Sayıştayın hazırladığı raporlar var, bize gelen bilgiler var- hep birlikte. Ama burada denetim yapılmadığı konusunda bu konunun Genel Kurulda tartışılmasını da açıkçası uygun görmüyorum. Yani onu da hatırlatmak istedim. Sonuna kadar denetleyelim burada.

Teşekkür ediyorum.

Kamer Bey, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, tabii, dün ben de Genel Kurulda bu konuyu biraz dile getirdim. Çünkü yaptığımız denetim, denetim kurallarına uygun değil. Bakın, bu hafta kaç tane KİT’i denetledik? Nasıl denetledik? Kaç sayfa raporlar vardı? Bu raporları kaç arkadaşımız okudu? Sonra, sorduğumuz sorulara yanlış cevap veriliyor. Neyse, yani bunu usulle ilgili olarak söylemek istiyorum.

Arkadaşlar, yani bu hepimizin görevi. Burada gelen raporları sonuna kadar okumak için, bürokratlara onların sağlıklı denetimini sağlayacak soru sorabilmemiz için bizim olayı bilmemiz lazım. E, şimdi, daha önce burada Komisyon Başkanı “Bunları, hemen bir ay içinde denetimi bitirelim.” dediği zaman “Bunları bitirelim de anayasa yazacağız.” dedi. “Yahu, Anayasa Komisyonu

anayasayla ilgilenir, biz kendi görevimizi yapalım.” dedik ama çoğunluk sizde, kabul etmediniz. O bakımdan, yani burada yaptığımız denetimi ben şahsen vicdanen müsterih değilim çünkü çok sağlıklı bir denetim yapmıyoruz. Bu benim şahsi fikrim, siz müsterih olabilirsiniz.

Şimdi Sayın Başkan, bakın, 2000’li yıllarda doğal gaz çevrim santrallerinin Türkiye’deki kapasitesi 4.850 megavat, sizin 2010’a doğru çıkardığınız rakam 18.174 megavatlık. Yani bizim amacımız... Buradaki bu öneride de diyor ki; dışa bağımlı elektrik üretimini mümkün olduğu kadar azaltalım. Yani burada bu on yıllık zaman içinde muazzam bir dışa bağımlılık konusundaki santraller kurulmuş.

Şimdi, biraz önce verilen cevapta belirtildi, işte bir Çaytaş’ında, bir Bolu’da, bir Eskişehir’de kömüre dayalı ve rödovanslı santraller kurulmuş. Bunu TKİ niye yapmıyor arkadaşlar, bu çok önemli ya, devletin temel ihtiyacı. Bugün Rusya, İran doğal gazı kestiği zaman Türkiye karanlıkta kalıyor. Biz bu memleketin yöneticileri olarak Türkiye’nin kaynakları ortadayken, linyit kaynakları, taşkömürü kaynakları ortadayken niye bunların zamanında tedbirini almıyoruz da... TKİ bu konuda veyahut da herhangi bir devlet kurumu kanalıyla bu santraller yapılırsa da bu devletin sorumluluğu altında olsa olmaz mı? Şimdi rödovanslı santral kuruluyor, bakın rödovans hakkını vermişler, bakın tonu 8.59 kuruşa rödovans veriyor, o rödovans verdiği kişiler 68 liraya, yani kıyas kabul etmeyecek şekilde devlete kömür satıyor. Böyle bir şey olur mu, bu kadar sorumsuzluk olur mu? Bunu bir ciddi olarak ele almamız lazım. Bu, kömüre dayalı elektrik santrallerini biz komisyon olarak, Parlamento olarak bir an önce kurulması ve yarın, öbür gün yani her an dünyada bir savaş olabilir, her an dünyada birtakım olaylar olabilir. Biz şimdi Rusya’ya, İran’a veyahut da Malezya’ya veyahut da Cezayir’e “ya işte doğal gaz verin” yalvarmasında bulunacağımıza, bugünden itibaren bütün imkânlarımızı seferber edelim, bu elektrik meselesini, enerji meselesini halledelim.

Bir de bu rödovanslı santraller hangisi, nasıl yani ne kadar bir bedel karşılığında yapılmıştır? Aykut Bey sordu, bunun yasal dayanağı nedir? Yine, bu, kömürde de olduğu gibi, çok fahiş fiyatlarla belli imtiyazlı firmalara vermişseniz, bu, Türkiye’ye çok büyük zarar getirir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, tabii çok yoğun çalışıyoruz. Her gün 10.00’da, 10.30’da, bazen de heyetler hâlinde görüşmelerimiz oluyor, 9.00’da başlıyoruz çalışmalara ancak değerli arkadaşlar, ben on yıldır bu kürsüde oturuyorum, 2002’de geldiğimiz gün o zaman Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili arkadaşlarımız vardı, inanın on yıl, on beş yıl KİT Komisyonunda denetlenemeyen raporlar, kurumlar vardı. Bugün bu çalışma temposuyla sizi de yorarak mali yıllara taşıdık. Yani şimdi 2010’u görüşüyoruz. Gerekirse sabahlayalım.

Çok teşekkür ediyorum, sizi de yorduğumuz için kusura bakmayın ama devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlar, şimdi...

Söz mü istediniz Sayın Vekilim?

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – O günlerdeki KİT sayısıyla bugünlerdeki KİT sayısı arasında dağlar kadar fark var.

BAŞKAN – O günkü KİT sayısı çok daha fazlaydı, bugün azalttık.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Evet, yani karşılaştırmanız yanlış.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, yanlış değil, birçok kurumu da denetimimize aldık. Mesela, Eximbankı, Altın Borsasını, İMKB’yi ve birçok kurumu da yeniden denetime aldık.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yani şu karşılaştırmayı yapmasanız...

BAŞKAN - Şimdi söz isteyen arkadaşımız varsa... Söz istiyorsanız Sayın Vekilim verebilirim.

Haydar Bey buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, KİT’leri denetlediğimizi iddia ediyoruz, aslında böyle bir iddia var ortada ama sonuç olarak baktığımızda, KİT’leri denetleyemediğimizi görüyoruz. Niye, söyleyeceğim. Ahmet Bey, siz on yıldır diyorsunuz, biz de bir yıldır buradayız. Geçen dönem denetime girdik, bu yıl denetime girdik ve alt komisyonlar kuruldu. Alt komisyonlara gittik arkadaşlarla birlikte, alt komisyonlarda bunları denetlemeye çalıştık, birtakım sorular sorduk ama bu soruların şimdi birazdan örneklerini vereceğim, bizim algımızla dalga geçercesine cevaplar verildiğini gördük. Demek ki, bu yapılan hizmet amaca uygun bir hizmet değil.

Ayrıca Kamer Beyin dediği gibi, gece saat 2.00’lere, 3.00’lere kadar okumaya çalışıyoruz, sabah gelip de burada arkadaşlara bu anlayamadığımız veya eksik gördüğümüz tarafları da anlatmaya çalışıyoruz, bu da doğru değil. On yılda denetlenmemiş olması veya eksik denetlenmiş olması, böyle bir denetim yapılacağına, eksik de olsa yapılması da daha uygun.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, müsaade eder misiniz.

Bu konuyu isterseniz ayrı bir oturum düzenleyelim, uzun uzun tartışalım, bu bizim iç meselemiz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Peki, usul tartışması yapalım.

KEMALETTİN YILMAZ (Afyonkarahisar) – Siz açıyorsunuz.

BAŞKAN – Biz açmadık, uzun uzun konuşalım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben devam etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Dün yine Başkent Doğalgazı görüştük, Başkent Doğalgazı görüşürken, iktidar milletvekili arkadaşlarımdan birisi, biz orada fakir ailelere 71’le gittiğini doğal gazdan bahsedildi, fakir ailelere kömür yerine doğal gaz verilmesinin daha uygun olacağını söylemiştik ama yerli kaynakların kullanılmasının daha uygun olduğunu söyleyen bir arkadaşına,

2009 yılında fakir ailelere dağıtılan kömürün 1 milyon 935 bin 689 ton olduğunu, yerli üreticiden sadece 983 bin tonunun alındığını söyleyeceğim. 983 bin 151 tonun alındığını söyleyeceğim. 2010' da da hakeza öyle, daha da düşmüş yerli üreticiden alınan kömür. Yani, sizin bahsetmiş olduğunuz gibi bizim bu önerimizi reddetmekle yerli kömüre bir katkıda bulunmuyorsunuz, geçen yıllara nazaran ithalatınız artıyor. Fakir ailelere dağıtırken aynı zamanda kurum zararı oluşuyor.

Şimdi, biraz evvel söylediğim söze örnekler vermek istiyorum. Sayın Genel Müdür, siz genel müdür olarak yeni atandınız ama kurumda çok eski bir geçmişiniz var ve yönetim kurullarında bulundunuz. Yani biz yeni geldik arkadaşlar, bundan sonra bu işler düzelecek ve doğru cevaplar alacaksınız anlamında bir şey söyleme hakkınız da yok. Ama ben size bir soru sormuşum, bu sorulara çok ilginç cevaplar geldi bana. demişim ki; "2003 yılından itibaren alınan mal ve hizmetlere ilişkin ihale tablosu, her bir ihale hangi şirketler girmiştir, hangi şirkette kalmıştır, ihaleyi verdikleri rakamlar ile" demişim.

"B) İhale ihaleyi kazanan şirketlere verilmemiş ise verilmeme nedeni" demişim.

Ben alt komisyon üyesiyim aynı zamanda, bunları da söylemek zorundayım ki arkadaşlar bilgilensin.

"C) Hangi ihale kapsamında hangileri değildir." Yani ihale yöntemlerini hangi kanun kapsamında, açıklayın demişim.

Bana bir metin yollamışsınız üç dört sayfalık veya daha fazla. 2009 ve 2010 yıllarına ait metinler, ben 2003 yılından istemiştim.

Örneğin bir tane örnek vereceğim size: GLİ Tunçbilek laboratuvar cihazları alımı demişsiniz, 23/7/2009. Altı tane alım yapmışsınız, 120 gün demişsiniz, hangi şirketlerden aldığını yazmışsınız. Ben bu yolladığınız şeyden, tamam hangi yöntemle ihale yaptığınızı söylüyorsunuz da, ne birim fiyatını biliyorum ne hangi şirketlerin... Yani benim sorumdan bu anlaşılmıyor muydu? Çok merak ediyorum. Yoksa bizim algılamamızda mı bir eksiklik var? Yani bizim algılayamayacağımızı mı düşündünüz?

Yine ikinci soruma geçiyorum, çünkü bunları söylemek zorundayım. demişim ki 2'nci soruda, "KİAŞ adlı..."

MUSTAFA GÖKHAN GÜLŞEN (Kastamonu) – Geneli üzerinde mi konuşuyorsunuz?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, ben alt komisyon üyesiyim, geneli üzerinde falan değil. Bu komisyonun alt komisyonda, ben denetledim, bilgi vereyim size siz de öğrenin, daha rahat konuşuruz bütün maddeler hakkında.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, mümkün olduğunca öneriyle ilgili soruları soralım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – "KİAŞ adlı şirkete verilen ihalelerin ihale dosyaları, sözleşme şartname ve ihale komisyon kararı" demişim. Bu şirketteki –biraz sonra konuşacağız- yüzde 48 TKİ dışındaki hissedarları sormuşum.

C) KİAŞ şirketi 300 TL üzerindeki alım ve satımlarını gösterir tabloyu sormuşum.

Cevap veriyor:

"A) KİAŞ'ın girdiği ve KİAŞ'a verilen herhangi bir ihale yoktur." Doğru, ihaleye girmiyor ama bütün işler KİAŞ'a veriliyor; cevap doğru.

"B) Hissedarlar: TKİ yüzde 48," biliyoruz, Sayıştay kitaplarında var. "TKİ dışındaki hissedarlar yüzde 52."

Yani, şimdi ben soruyu sorarken, bu soruyu bir daha okuyorum: "Bu şirketteki yüzde 48 TKİ dışındaki hissedarlar kimlerdir" diye soruyorum.

"Cevap: TKİ dışındaki hissedar yüzde 52."

Yani ben anlayamadım şimdi, böyle bir cevap olabilir mi arkadaşlar.

"C) KİAŞ, Türk Ticaret Kanunu'na tabi ayrı tüzel kişiliğe sahip bir A.Ş.'dir." Biz de biliyoruz ama TKİ burada yüzde 48'lik ortağı var ve TKİ aynı zamanda bu şirketin hissedarı olarak da bu şirketin alım ve satımlarından da sorumludur aynı zamanda ve bilmek zorundadır.

Şimdi, geneli üzerinde devam edeceğim. Bir iki tane örnek veriyorum, lütfen sizden rica ediyorum, bizimle dalga geçer gibi cevap vermeyin. Bizim algımıza yönelik, düşüncelerinizden de ne geçiyor bilemiyorum ama herhalde bizim bunları düşünemeyeceğimizi, algılayamayacağımızı düşündünüz ki böyle cevaplar verdiniz diyorum. Bütün cevaplarda bu var, bunu geneli üzerinde de söyleyeceğim ayrıca.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ali Bey buyurun.

ALİ GÜLTEKİN KILINÇ (Aydın) – Sayın Başkanım, Kamer Genç konuşmasının bir bölümünde, kömürün tonunu rödovansçı firmadan 8,59'a Kömür İşletmelerinin sattığını, rödovansçı firma da kömürün tonunu devlete 68 liraya sattığını söylediniz. Şimdi, ben Sayın Genel Müdürden bir açıklama isteyeceğim, yani sizin açıklamanız bu şekildeydi. Bu rödovans bedeli olarak 8 lira alıyorsunuz diye anladım, kömürün maliyetinin kaç para olduğunu ve devlete kaç liraya satıldığını ben merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Sayın Başkanım, ben öncelikle tüm soru soran vekillerime teşekkür ediyorum.

İstanbul Milletvekilimiz Sayın Aykut Erdoğan Beyin sorusundan başlamak üzere soruları cevaplandırmaya çalışacağım.

Öncelikli olarak bu uygulamalar, rödovans uygulamaları 1980'li yıllardan itibaren devam edegelen bir uygulamadır. Yani rödovanstan kastımız şudur: Değişik uygulamalar vardır orada, bir tanesi sahayı veriyorsunuz ihale yapmak suretiyle. Alıyor herhangi bir üçüncü şahıs ve orada çıkardığı, minimum da bir miktar koyuyorsunuz, ton başına bir bedel ödüyor kuruma. Bu ton başına ödenen bedelin adına da rödovans deniliyor. Diğer kömürlerini kendisi kendi adına ve namına üretiliyor, maliyetlerini de kendisi gerçekleştirmek suretiyle pazara satıyor. Bu son yaptığımız uygulamalardan bir tanesi de, rödovans bedelini kömürün tonu başına bir pay almak yerine üretilen elektrikten kilovatsaat başına 1 kuruş alabilmek. Yani ihalenin temeli de budur. Kuruşu ihale süreci belirliyor. Yani yine aynı şekilde sahayı veriyorsunuz, al kardeşim. Makul bir süre veriliyor, izinler için, ÇED izinleri için, ve sair izinleri için ve santralin kurulum süresi için bir süre veriliyor. Özellikle bu son yapmak istediğimiz ihalede altı yıldır bu. Altı yıl süre içerisinde minimum şu kadar kapasitedeki bir santrali kur ve elektrik üretmeye başladığında kilovatsaat başına bana kaç kuruş verirsin? İhalenin mantığı da budur ve bu rödovans işlemleri 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin vermiş olduğu, Borçlar Kanunu'nun vermiş olduğu bir yetki çerçevesinde gerçekleştirilmektedir bu olay. Gelir getirici bir durumdur. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi olmayan bir uygulamadır gelir getirici olması nedeniyle. Ancak, konuyla ilgili detaylı bilgiyi yazılı olarak sayın vekilime sunacağımı ifade etmek isterim.

Tunceli Milletvekilimiz Sayın Kamer Genç Beyefendinin sorusuyla ilgili olarak da; yanlış anlamamışsam eğer, kömüre dayalı santralleri neden kamu yapmıyor, TKİ yapmıyor şeklinde bir sorusu vardı. Bu, tabii, 4628 sayılı bir Yasa var. 4628 sayılı Yasa, özellikle arz açığı ve arz güvenliği sıkıntısı olduğu durumlar hariç kamunun enerji santrali yapmasının önünde bir engel teşkil ediyor. Dolayısıyla gelişmiş özel sektör var, artık bu tür riskleri özel sektöre vermek ve onlar eliyle bu pazarın gerçekleşmesini sağlamak amacıyla bu tür...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Elektrik Piyasası Düzenleme Kanunu değil mi?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Evet, o kanunda arz açığı açısından eğer Bakanlar Kuruluna verilmiş bir yetki var orada, bir elektrik arz açığı tehlikesi görürse Bakanlar Kurulu, kamuya görev verebilir. Ama şu anda böyle bir arz açığı söz konusu olmadığı için de kamu değil özel sektör...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, sorularınız kayda geçmiyor.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Sayın Vekilimin bir diğer bununla birleşik sorusu da, doğal gazla ilgiliydi. Evet doğrudur, Türkiye gerçekten elektriğinin yüzde 48'ini doğal gaz çevrim santrallerinden elde ediyor. İşte o yüzdendir ki şu anda kurumumuz da arz açığına yerli kaynak

lehine katkı verebilmek amacıyla yerli linyite dayalı termik santral kapasitesinin artırılması ve elektrik piyasasında birtakım fiyat dengelerine faydalı bir katkı yapabilmek amacıyla bu tür ihaleleri gerçekleştirmektedir.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Hangi santrallere rödovans elektrik imtiyazını verdinizse onun hangi şartlarda verdiğinizi istiyorum.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Evet, Sayın Vekilimin şimdi de ifade ettiği soruya da liste hâlinde yazılı olarak cevap vereceğim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Aykut Bey buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Çok özür dilerim, Haydar Beyin sorusuna geçmedim ama...

BAŞKAN – Aykut Bey buyurun sorun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi Haydar Beyin sorusu aklınızda kalsın, hani şey olmasın, nezaketsizlik etmek istemiyorum.

Öncelikle bu kurumla alakalı benim ne kadar büyük bir, kuruma, yönetime asla değil, sevgi duyduğumu şöyle bir örnekle anlatayım: Ben sol kökenli bir adamım ve maden işçileri var. Bu kuruma 2002 ve 2003 yılında geldiğimde buradaki yönetimde olanlar bilir ki, sırf o kurumu ziyaret edip o emeğin, alın terini paylaşmak için ne kadar çaba gösterdiğimi herkes bilir, ne kadar olumlu raporlar hazırladığımı herkes bilir.

İkincisi, yine sol bir kimliğim dolayısıyla fakire giden her kuruş, hele benim gibi Erzurum'da, Kars'ta soğukta yaşamış biri için kömür gitmesinin ne kadar önemli olduğunu en iyi ben bilirim. Amerika Birleşik Devletleri'ndeyken, içinde yabancıların da olduğu 15 kişilik proje grubu kuran, her ne kadar bu projenin mantığına karşı olsam da, bu projede etkin kömürün nasıl dağıtılacağını optimizasyon modelini İngilizce ve Türkçe yazan, geldikten sonra Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün tüm yetkililerine üretim süreçleri dahil bu optimizasyonun nasıl oluşacağını anlatan adam benim, öncelikle bunu söyleyeyim. Gerek Türkiye Taşkömürleri Kurumu gerek Türkiye Kömür İşletmelerinin personeli, yerin bin metre altındaki insanlar benim için çok kıymetlidir. Benim zoruma giden, bu kadar emeğin olduğu yerdeki az sonra konuşacağımız olaylar. Öncelikle şunu söyleyeyim: Şırnak'ta bizim asfaltit madenlerimiz var değerli arkadaşlar, onu sordum ihalesiz verilen var mı diye. Şimdi, sizin devlet olarak bir varlığınız varsa, siz bunu ihaleye açarsınız, en uygun şartlarda, sadece fiyat olarak değil teklif olarak da en iyi teklifi verene bunu verirsiniz. Ama yönetim ne yapıyor? Önce gidiyor Şırnak Valiliğine devrediyor, Şırnak Valiliği bunu İl Özel İdaresine devrediyor, İl Özel İdaresi Dicle Madencilik diye bir firma kurup ona devrediyor, Dicle Madencilik de götürüyor Geliş Madencilik'e ihalesiz bunu devrediyor arkadaşlar. Gitti mi ihalesiz. Daha sonra bu Geliş Madencilik,

ihalesiz olarak aldığını götürüyor İstanbul'da Global Enerjiye satmaya çalışıyor. Satış sözleşmelerini o zaman istedim ben Hazine'deyim ve milyonlarca dolara satmak istiyor. İşte bunu yapan yönetimin bir kısmı burada ve o yönetimde, benim bürokraside en güvendiğim adam var ve Hazine Müsteşarının bana attığı, yani bir şey söylemeyeceğim, bu bürokraside bir tane adama güveniyorsanız, dersiniz Arslan Baş orada oturuyordur, böyle bir kurumun yönetimine koydular ve bu daha anlatacağım bu şeylerin birincisi arkadaşlar. Bu bizim çoluk çocuğumuzun geleceği. Enerji sektörü, kömür ya, başka bir şeyimiz yok. Onun için sizden rica ediyorum, siyasal olarak ne kadar verirsiniz bilmem, ama anlattıklarımızı bir dinlemeye çalışın, kendi vicdanınızdan geçirin ve doğru anlamak için de şöyle düşünün: Bunu İzmir Belediyesi yapmış, Antalya Belediyesi yapmış, o zaman ne olurdu?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, tabii, devlette kimin sağ kimin sol görüşü olduğu geçmişte bizi ilgilendirmiyor ve böyle bir konumlama da, şu anda devlet memurları arasında böyle bir açıklama da söz konusu olamaz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben siyasetçiyim artık, devlet memuru değilim.

BAŞKAN – Aykut Bey siz konuştunuz.

Sayın Genel Müdür buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Vekilimiz Haydar Akar Beyin sorularını cevaplandırmaya çalışacağım.

Alt komisyonda sorulmuş olan sorulara cevaplarımızı bakanlığımız üzerinden kendilerine ilettik, ancak görülüyor ki birtakım eksik noktalar olduğu ifade ediliyor. Sayın Vekilimize ben tekrar yazılı olarak o eksik hususları da tamamlayacağımı ifade etmek isterim. Teşekkür ediyorum kendisine aynı zamanda.

Aydın Milletvekilimizin sorusuna cevap ise şudur efendim: Şimdi rakamları tam hatırlayamadım, orada ifade edilen rakamlar hangi rödovans için bahsedildi bilemiyorum ancak şunu ifade etmek isterim: Bir sahayı rödovans karşılığı ihale ediyorsunuz, ton başına bize vereceği bedeli kastediyor Sayın Tunceli Milletvekilimiz anladığım kadarıyla ve kişi kendine üretmeye devam ediyor. Burada birtakım üretim maliyetleri ve masrafları, aynı zamanda kömürün tüvenen olarak, ham olarak üretilmiş hâliyle üretildikten sonraki kayıpları da söz konusudur. Çünkü iyileştirme faaliyetlerinden, yıkama tesislerinden, eleme ayıklama tesislerinden geçirilerek pazara sunulur hâle geliyor, ekstra birtakım maliyetler üzerine yüklenmiş oluyor. Dolayısıyla pazardaki fiyatıyla onun bize verdiği ton başına bedel de onun maliyetinin üzerine eklenen bir tutardır. Dolayısıyla pazarda da piyasa şartları konjonktüründe de fiyat bulabiliyor. Özellikle bazen toz kömürlerde zarar ettikleri oluyor bu rödovansçılarımızın, parça kömürlerde de kârlılık yakaladıkları olabiliyor. Bu, piyasa dengeleri çerçevesinde oluşan bir mekanizmadır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gültekin.

ALİ GÜLTEKİN KILINÇ (Aydın) – Benim burada asıl merak ettiğim, siz rödovans vermekte temiz 8,59 para kazanıyorsunuz, hiçbir maliyet üstlenmiyorsunuz. 68 liraya satılan kömürde bir maliyet var. Yani siz bu kömürü 68 liraya kendiniz işletip devlete satsaydınız para kazanacak mıydınız, ben onu merak ediyorum.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim ben somut bir örnek vereyim bu soruya: Soma’da yer altında 11,5 milyon ton kömürü özel sektöre ürettiriyoruz ve hizmet alımı modeliyle kömürün tamamını ben alıyorum. 43 lira ile 47 lira aralığında bir fiyatla bana tüvenen olarak istediğim kaloride o kömürü müteahhit teslim ediyor, özel sektör. Eğer aynı işi ben yapsaydım, bugünkü rakamlarla 250 liraya mal edecektim tonunu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayıştayımız 2008’deki öneriye...

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Esas itibarıyla bir firmanın talebi üzerine yapılmış bir öneri ama geliştirilmiş bir öneriydi. Dolayısıyla müteakip yıllar raporunda da yer almadı zaten, yer verilmemiş bir öneri, gündemden çıkabilir.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 2008 yılına ait öneriyi gündemden çıkarıyoruz. Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi değerli arkadaşlar, **2009 yılına ait** önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

2009 yılında 5 öneri var, 1’inci öneriyi okutuyorum:

Öneri 1:

TKİ Kurumunun kömür alımları ile ilgili olarak;

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 22’nci maddesinde düzenlenmiş olan doğrudan temin şartları oluşmadığı hâlde fakir ailelere dağıtılmak üzere, imzalanan protokoller kapsamında ihalesiz olarak doğrudan temin yöntemiyle 5 firmadan kömür satın alınması, aynı Kanun’un 5’inci maddesine aykırılık oluşturduğundan, bu uygulamadan vazgeçilmesi ve kömür alımlarının açık ihale veya belli istekliler arasında ihale usullerinden birisiyle yapılması,

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 21’inci maddesinde düzenlenmiş olan pazarlık usulü ihalenin şartları oluşmadığı hâlde, fakir ailelere dağıtılmak üzere pazarlık usulü ile muhtelif firmalardan kömür satın alınması, aynı Kanun’un 5’inci maddesine aykırılık oluşturduğundan, bu uygulamadan vazgeçilmesi ve kömür alımlarının açık ihale veya belli istekliler arasında ihale usullerinden birisi ile yapılması.

BAŞKAN – 1’inci önerinin cevabını alalım.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Türkiye Büyük Millet Medisi KİT üst komisyonu, Kurumumuzun 2008 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşülmesine ilişkin 20 Ekim 2010 tarihli oturumunda konuyu tartışmış ve sonuç olarak cari mevzuatta birtakım düzenlemelere gidilmek suretiyle, uygulamanın yanlış yorumlamalara meydan verilmeksizin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi gerektiği doğrultusunda bir irade ortaya koyarak, oturumda tartışılan önerinin izlenmesine karar vermiştir.

Bu karar doğrultusunda, 25/02/2011 tarihli ve 27857 mükerrer sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 6111 sayılı Kanun'un yürürlüğe giren madde 177 hükmü ile 4734 sayılı Kanun'un istisnaları düzenleyen 3'üncü maddesinde aşağıdaki bent hükmü eklenmiştir.

“r) Fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin Bakanlar Kurulu kararnameleri kapsamında; işleticisi kim olursa olsun, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün kendisine veya bağlı ortaklık veya iştiraklerine ait olan kömür sahalarından yapacağı mal ve hizmet alımları,”

4734 sayılı Kanun'un istisnalar başlıklı 3'üncü maddesi, kanunda öngörülen usullerle yaptırılması mümkün olmayan veya gerek duyulmayan özel nitelikteki işlerin ihalelerinde veya temininde idarelere işin gereğine göre özel usuller uygulama imkânı vermek üzere özelliği olan bazı işleri kapsamı dışında bırakmıştır.

Böylece, Kurumumuzun bu bent kapsamına giren mal ve hizmet alımları, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi olmaktan çıkarılmış bulunmaktadır.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 2009/1'inci öneriyle ilgili söz isteyen arkadaşlarımıza söz veriyorum.

Ali Bey buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; alt komisyonda da görüştüğümüz gibi üst komisyona da getirilmiş ama ben hemen gene aynı madde üzerinde alt komisyonda sordum, bununla ilgili olduğu için ve yazılı olarak cevap verilmesini istediğim cevap aynen karşılığında hiç verilmemiştir. Benim 2'nci ve 1'nci sorum içerisinde bu vardır ve burada da bu uygulamadan vazgeçilmiştir. Neden, uygulamadan olmadığı ve diğer firmaların kömürlerinin ki, sahiplerinin kim olduğu gibi sorularım var, bunların cevaplarını almamışım.

Bu konuyla ilgili olduğu için söylüyorum, şimdi birinci, burada çok net sorulmuş aslında Sayıştayın. Şurada bir yorum farkı mı var ben mi anlamıyorum, ben de onu iştirak ediyorum. Burada net okuduğumuzda, 4734 sayılı Kanun'a istinaden 3'üncü maddede, yani aşağıda devam edersek; “...kendisine veya bağlı ortaklık veya iştiraklerine...” Şimdi söz konusu olan burada rödovans

karşılığı verdiğiniz ocaklar. Rödovans karşılığı verdiğimiz ocaklar, burada bağlı ortaklığa da girmez, iştiraklerine de girmez, kendisine de girmez. Çünkü, ihaleyle bir başkasına verdiğiniz bir işletmenin bu madde hükümlerine dayanarak doğrudan teminle kendinizden böyle bir hakkı nasıl alıyorsunuz? Çünkü burada Sayıştay bunu net olarak görmüş ve sıralamış. Cevabınızda, yine bunu siz, bu usulüne uygun olarak yapmadığınızı bu ifadenizle, bu maddeyle de açıkça ikrar ediyorsunuz. Ben, burada tamamen Sayıştayın bu uygulamasının, yani “Bu uygulamadan vazgeçmiş misiniz?” derken sorumda da bu net vardı. Çünkü burada bir ihale vardır, özelleştirmenin bu başka şeklidir, burada bir üretim vardır. Doğrudur, siz oradan üretimin karşısında bir mal alıyorsunuz, ton başı TL veya kömür karşılığı, rödovanstaki şartlarınız ne ise. TÜFE’ye göre artırma dâhil olmak üzere ama ihalesiz olarak burada sizin 4734 sayılı bu değişiklik (r) fıkrası da bu hakkı size vermemektedir. Onun için ihale kanunlarına yani Yeni çelikler, kömür işletmeleri, AKSA Enerji, Çelikler, Şırnak Valiliğinin az önceki Geliş Madencilik gibi, bana da cevaplarını vermediğiniz “Kimlere ait olduğu? Niçin? Neden?” gibi bazı soruların karşılığını da bu firmalardan aldınız ve ısrarla da almaya devam edeceğiniz izlenimi duyuyorum.

Burada net olarak şunu tekrar ediyorum: “Burada bir ihalesiz mal alımı vardır ve bunun durdurulması gerekir.” diye yazılmasına rağmen hâlâ buna devam edeceğinizi ifade ediyorsunuz. “Bu bir ihalesiz mal alımıdır, bu görevi kötüye kullanmadır ve bunun hakkında soruşturma açılması gerekir.” diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Aykut Bey, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; Türkiye Kömür İşletmeleri 2003 yılından itibaren fakir ailelere kömür dağıtımında tedarikçi olarak görevlendirilmiş bir kurumdur. Öncelikle bu işin doğru yapılması isteniyorduydu bu işi yapan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu’dur. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu, yerli kömür almak üzere ihale açardı, Türkiye Kömür İşletmeleri de bir şirket olarak bu ihaleye girerdi, kendisi düşük bir teklif veriyorsa bu ihaleyi alırdı, fakir ailelere kömür dağıtırdı. Ama böyle yapılmadı kendisi üretici olan Türkiye Kömür İşletmelerine ihale yapma yetkisi verildi Sosyal Dayanışma Fonu’na ihale yetkisi verileceğine ve bu aksilikler, bu kötülükler süreci böyle başladı.

Bu fakir ailelere kömür dağıtımı -dün de konuştuğumuz görev zararı meselesi var ya- ücretsiz dağıtıldığı için tamamında Hazine tarafından karşılanması gerekiyor, görev zararı kapsamında çünkü bir görev veriliyor, buradan bir zarar oluşuyor ve bu görev zararının Hazine Müsteşarlığı tarafından karşılanması gerekiyor. Görev zararının tespit edilebilmesi için de Enerji Bakanlığından bir müfettiş, Hazine kontrolünün koordinatörlüğünde görev zararının tespit incelemesini yapıyor. 2009 yılında bu incelemeyi ben yapmaya başladım ve 2009 yılında ben bu incelemeyi yapmaya başladığımda

gördüğüm şeydi: Bir, fahiş fiyatlarla kömür alınıyor. İkincisi, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Kamu İhale Kanunu'na tabi bir kurumken ihalesiz, çok yüksek miktarlarda yani yüzlerce trilyon değerinde kömür almaya başlıyor ve bu incelemeyi yaparken ben Kamu İhale Kurumu Başkanını ziyarete gittim -Hasan Gül'dü o zaman- Hasan Gül'e durumu anlattım, dedim ki: "Böyle böyle bir durum var. Siz Kamu İhale Kurumu Başkanı olarak ne düşünüyorsunuz." Dedi ki: "Bunların hiçbirisi bize gelmiyor, sadece pazarlık usulü ihale geliyor ama Kamu İhale Kanunu'nun hükümleri açıktır. Yani Kamu İhale Kanunu'na tabi bir kurumdur ve ihale yapmak zorundadır." Birincisi böyle bir tespitimiz oldu.

Sonra döndük baktık ki hiçbir ihale yapılmıyor ama sadece ihale yapılmasında sorun yok, bir de bu ihale yapılmadan kömür alınan firmalar daha önce Türkiye Kömür İşletmelerine ait maden ocaklarını almış firmalar. Bu nasıl oluyor? Sekiz, on tane maden ocağı "verimsiz" diye kapatılıyor arkadaşlar. Diyor ki: "Buradan çıkan kömürün kalori değeri düşüktük, ıslıdır, maliyetleri yüksektir." Bunları kapatıyorlar. Daha sonra bu kömür ocaklarının bir kısmı ihaleli, bir kısmı ihalesiz özel sektör firmalarına devrediliyor. İhalesiz devredilenlerin bir tanesini anlatmıştım, Şırnak Valiliğinin bununla alakalı suç duyurusunu Ankara Cumhuriyet Savcılığına bulunduk.

Bir başka, Çorum Dodurga -daha önce Sayın Genel Müdürün orada yönetici olduğu, yanlış hatırlamıyorsam- Madeni. İhalesi şöyle oluyor değerli arkadaşlar: Çorum Dodurga'da iki tane maden sahası var. Bir tanesi kapalı, bir tanesi açık kaba hatlarıyla ve kapalı yerde üretim yapmak dekapaj yapacağınız için, galeri açacağınız için son derece yüksek ve Türkiye Kömür İşletmeleri o dönem şöyle ilkesel bir karar alıyor diyor ki: "Bu kapalı yeri ekonomiye kazandırmamız lazım. Ben bu kapalı yerin ihalesini yapacağım." ihaleye böyle çıkılıyor. Oradaki firmalar soruyor, diyor ki: "Bakın, açık yer bu ihaleye dâhil mi?" "Hayır" diyorlar. CD'de kayıtlı, bu CD bana geldi ihaleyle alakalı. Sonra yazılı olarak soruyorlar, diyorlar ki: "Bu açık yer ihaleye dâhil mi?" Çünkü burada kömür üretmek çok kârlı bir şey, direkt kömürü çıkartıp, lavvardan geçirip satacaksınız, diğeri de galeri açmak, üstünü açmak bayağı bir maliyetli. "Hayır" diyorlar, kapalı yer ve yanlış hatırlamıyorsam 10 lira veya 13 lira rödovans bedeliyle bu ihale yapılıyor ve bu Çelikler firmasına bu ihale veriliyor. Çelikler firması ihaleyi aldıktan sonra rödovans bedellerini ödememeye başlıyor. Raporlarda, Sayıştayların denetim tespitlerinde bu raporlarda var ve gelip diyor ki: "Bana açık yeri verin." Türkiye Kömür İşletmeleri diyor ki: "Bu mümkün değil, biz böyle bir ihale yapmadık." Hayır, bana açık yer vereceksiniz. Davalar, tespit davası ama tabii mümkün değil çünkü ihale öyle yapılmamış ve birden sihirli bir çubuk dokunuyor ve ihaleye çıkmayan bu açık yer Çelikler Madencilik'e veriliyor. Peki, süreç bununla bitiyor mu? Hayır, süreç bununla bitmiyor. Bu tip firmaların -diğer ihaleler de bu şekilde- kömürü satmasıyla uğraşmasını kimse istemiyor tabii. Bu sefer ne oluyor? Rödovans karşılığı kömür alımı diye bir şey keşfediliyor. Normalde bu kurum nasıl mal alır arkadaşlar? İhale Kanunu'na tabidir, ben

bu kadar kömür alacağım der. İhale açar, şirket gelir buna ihalesine teklif verir, alır değil mi? “Hayır, burası benim iştirakçimdir.” Ve bir sürü milletvekili sorusu var, ben sekiz, on tanesini çıkardım. Hepsine bu şirketler Türkiye Kömür İşletmelerinin iştirakçisi olarak şey yapıyor ve bu satışlar milletvekilllerinden gizleniyor değerli arkadaşlar. İsteyenlere örnek soruları veririm. MHP’nin de, CHP’nin de bu konudaki soru önermeleri bende var çünkü ben baktım nasıl eksik bilgi verildiğini ve ihalesiz olarak kömür alınıyor. Peki, bu kömürü biz nasıl kapatmıştık? “Kömürün kalori değeri düşük, is değeri yüksek, kül oranı yüksek.” diye kapatmıştık değil mi? Peki, bizim kömürlerimiz, elimizde Tavşanlı’daki Kısırkdere kömürleri 5.600 kalori. Satış fiyatı ne bu 5.600 kalorinin? Kâr dâhil -mesela 110 lira maliyeti var- 190-200 liradan bunları satıyoruz biz, Türkiye Kömür İşletmeleri de kâr edecek. 200 lira maliyet bedeli koyuyoruz. 200 liranın üzerine firma kârı ve nakliye bedeli de geliyor ve bu fiyatlardan kömür alındığı var arkadaşlar. Düşünün biz 2.200 kalori diye kapattığımız kömür ocaklarını ihalesiz bu taban fiyatların üzerinden alıyoruz, birincisi bu.

Bütün bunları tespit ettikten sonra ben -Hazine Müsteşarlığı değil- Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına kanuni sorumluluğum gereği suç duyurusunda bulundum çünkü kanun diyor ki: Müfettiş böyle bir yolsuzluk bulduğunda -Yolsuzlukla Mücadele Kanunu diye bir şey var- bütün bilgi ve belgeleriyle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunur. Götürdüm önce Hazineye verdim bu raporu, “Suç duyurusunda bulunun.” diye. Hazine bu suç duyurusunda bulunmadı. Raporu tekrar kendim aldım, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulundum ve Hazineye raporu vererek şunu söyledim, dedim ki: Enerji Bakanlığına gönderin, Maliye Bakanlığına gönderin vergi açısından baksınlar, MASAK’a gönderin ve diğer dört kuruma daha gönderin bunu incelesinler, burada çok büyük bir yolsuzluk var. Bir tek yere rapor gitmedi değerli arkadaşlar. Hepsi Hazine müsteşarının masasının üstünde. Hazine müsteşarı ve Hazine Müsteşarlığında bu işlemleri yapanlar görevini suiistimal etmiştir, zamanı gelince bunun da davası açılacaktır.

Şimdi bu rapor bu masanın üzerinde kaldı, konu Ankara Cumhuriyet Başsavcılığında ve daha önce o maden devriyle ilgili suçlamalarda var -onu da anlatacağım ben size daha sonra- ve artık savcının da yapacağı bir şey yok, suç açık ve torba yasaya bir hüküm geldi. Ben bu hükmün Hazinenin hiç istemediğini, oradaki bakanın tavırlarını da biliyorum ama burada sizin de siyasal partiniz olduğu için zorlamamak açısından anlatmayacağım çünkü bu Hükûmet içerisinde sıkıntıya sebep oldu. Hatta Hilmi Güler o dönem Bakandı, Bakanlıktan alınması konusunda da bu konuda birtakım şeyler oldu ama burada yine onları anlatmak istemiyorum. Torba yasaya aniden, çok ani olarak bir madde girdi, dediler ki: “Fakir ailelere kömür dağıtımı projesi Kamu İhale Kanunu’na tabi değildir.” Bu (r) bendi. İşte o (r) bendi Ankara Cumhuriyet Başsavcılığında özellikle geliş Geliş ve Çelikler firmalarına

aktarılan trilyonlarca parayı aklamak için çıkarıldı. Benim üzüldüğüm, burada birçok milletvekilinin bu konuda bilgisi yok. Olsa gerçekten ne olursa olsun ben buna onay verileceğini sanmıyorum.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Kamu İhale Kanunu'na tabi değildi değil mi?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) - Öncesinde İhale Kanunu'na tabiydi. Bu madde çıkarak ne oldu? Bu madde kanun kapsamı dışına çıkarılınca kanunun yayını tarihinden itibaren artık o işten suç olmaktan çıktı. Yayını tarihinden itibaren çünkü İhale Kanunu'na tabi değil, İhale Kanunu'na tabi değilse ihaleye fesat karıştırma suçu oluşmuyor. Ama orada atlanan bir şey oldu, bu bir usul belirleyen bir şey. O kanunun yürürlüğe girmesinden sonraki işlemleri düzenliyor. Öncesinde ihaleye fesat karıştırma suçu bitmedi. Çünkü o dönem usulü belirleyen kanuna göre ihaleye fesat karıştırma suçu devam ediyor. 2886 sayılı Kanun'u düşünün -4734' ten önce- o dönem ihaleye fesat karıştırma kanunu o kanunla ilgili olarak devam eder ve bu şekilde aklandı.

Şimdi, yalnız atladıkları bir şey oldu, tabii orada konu hoş görülsün diye “fakir aileler” lafı kullanılıyor. Türkiye Kömür İşletmeleri sadece ihalesiz kömürü fakir ailelere dağıtmak üzere almıyor, rödovans karşılığı verdiği sahaların bir birçoğundan yine ihalesiz kömür alıyor. Kendilerini kurtaramadılar, hâlâ ihaleye fesat karıştırıyorlar. Yani mesela o İMBAT'tan, Soma'dan alınan kömürün bir kısmı fakir ailelere dağıtılıyor, bir kısmı termik santrallere gidiyor. Termik santrallere giden ne oldu? Çünkü kanun fakir ailelerle ilgili çıktı. Enerji Bakanlığının herhâlde yetkilileri bunu bileceklerdir, bu konuyla ilgili suç duyurusunda bulunması gereken Sayıştaydı ama Sayıştay ne yazık ki suç duyurusunda bulunma konusunda bir eksiklik gösteriyor. Az sonra göreceğiz sadece fakir ailelere...

Şimdi, kurumun alışkanlığı bu olunca değerli arkadaşlar ihale yapmaksızın. Ben size şeyi söyleyeyim: 2009 raporunun 58'inci sayfasını açarsanız -kırmızı kitabın 2009 raporunu- diyor ki: “18,8 milyon liralık lastik alımı ihalesiz olarak yapılmıştır.” Şimdi bütün kurumlar ihale yaparak lastik, kömür, ne alıyorsa alıyor, bu kurumun özelliği nedir ki -bu kurumda kanuna tabidir- ihalesiz mal alma yetkisini kendinde görüyor? Michelin ve Bridgestone firmalarından almışlar. Raporun 76'ncı sayfasına bakarsanız yüzde 140 da stok artmış bu alışlarla. Hangi cesaretle? Siz ihale Kanunu'na tabiyken ihalesiz, stoklarınızı artırma pahasına 18,8 milyon liralık lastik alımı yapabiliyorsunuz? Bu durumda Bridgestone, Michelin firmalarından aldığınızda Lassa ve Goodyear aklıma gelen. Bu adamların ihaleye girme hakkı var? Var. Bu adamlar ihaleye girebildi mi? Hayır. Siz ihaleye girme yeterliliğine sahip bu malları üreten bütün firmaların -sadece Lassa, Goodyear değil binlerce de bayi var- ihaleye girmesini engellediniz mi? Evet. Türk Ceza Kanunu ne diyor? İhaleye girme yeterliliğine sahip kişilerin veya kurumların ihaleye sokulmaması ihaleye fesat karıştırmaktır. İşte ihaleye fesat karıştırmak, hepiniz bu suça muttali oldunuz.

Biz milletvekili olarak aynı zamanda kama görevlisiniz ve Türk Ceza Kanun diyor ki: “Kamu görevlileri suçu öğrendiği anda ihbarla mükelleftir. Mükellefliliğini yerine getirmese altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.” Evet, bugün bizim milletvekili olarak dokunulmazlığımız var ama yarın ne olacağı belli değil. Bizim üzerimizde böyle bir sorumluluk var. Sayıştayın da üzerinde böyle bir sorumluluk var. Onun için biz az sonra önerge yazacağız ve kayıtlara girmesi açısından söylüyorum: Bütün Cumhuriyet Halk Partisi milletvekillerinin -bilmiyorum, Milliyetçi Hareket Partisi milletvekilleri de, kendilerinin kararıdır- bununla alakalı suç duyurusunda bulunması yönünde tavsiye kararı alacağız. Biz sorumluluğumuzu yerine getireceğiz. Tabii Komisyon çoğunlukla ne karar alır bilmiyoruz. Türkiye Kömür İşletmeleriyle alakalı anlatmaya devam edeceğiz.

Bu önergeyi yazıp, şimdi Komisyon Başkanına sunuyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Necati Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bu konu biraz önemli yani şimdi bu konuyla ilgili raporlara da baktığımızda şu rapordan birkaç pasaj okuyayım da ondan sonra bu konunun yani ne olduğunu biraz daha aydınlatmış oluruz. TKİ kendi kömürünün ortalama birim satış fiyatı 241 lira ton olarak gerçekleşmiştir. Buna göre TKİ kendi ürettiği mamul kömür satışından 54,7 milyon TL tutarında net satış kârı ve faaliyet kârı -bu, sosyal yardım vakıflarına verilen kömürle alakalı- bu kârın satış maliyetleri tutarına oranı yüzde 64,6 olarak gerçekleşmiştir. Yani TKİ kendi ürettiği kömürleri sosyal yardımlaşma vakıflarına verdiği kömürden ticari faaliyet olarak yüzde 66,6 kâr elde etmiş.

Gelelim rüçhan hakkı kullanarak tedarik edilmiş müesseselerce yani şimdi serbest bırakılan, şu anda kanunla serbest bırakılan kısma: Kömürün ortalama birim satış fiyatı 260 TL/ton olmuş, TKİ'nin bu kömür satışından sağladığı faaliyet kârı ise 15,7 milyon lira olmuş, faaliyet kârlılığı oranı yüzde 24,6'ya düşmüş. Yani bakın hemen hemen yüzde 40 civarında daha fazla maliyetle kendi rödovans bu biraz önce ifade edilen rödovansla çalışan firmalardan aldıklarından bile 64,6'dan, 24,6'ya...

Şimdi, bir de gelelim -bunları raporlardan okuyorum- ihalesiz doğrudan alım yapılanlara yani: TKİ sosyal yardımlaşma vakıflarına ticari kömür satışlarından ton başına 1,52 ton, toplam 964 TL tutarında net satış zararı etmiştir -bakın- ve binde 7 zarar etmiştir. Yani kendi ocaklarından çıkartıp verdiği sosyal yardımlaşma kurumlarına kömürden yüzde 64 kâr ediyor, rüçhan hakkıyla elde ettiklerinden aldıklarından bu kâr yüzde 24,6'ya düşüyor, doğrudan aldıklarından binde 7 zarar ediyor. Allah aşkına şimdi ben soruyorum, burada hepiniz ticaretten veya yöneticilikten gelmişsiniz yani bu işletme kendimizin olsa, bize ait olsa, ya bunlar nasıl oldu? Nasıl becerdiniz? diye en azından bir

sorarsınız yani ama bunun da açıklaması yok. Bu detaylar var, işte şuradan şu kadar ama hangi firmadan, ne şartlarda alınmış? Nasıl olmuş?

Şimdi, bunun karşılığında şunlar da denilebilir, diyeceklerdir mutlaka: “Yani işte bu kömür dağıtımı çok teferruatlı olduğu için, ulaştırma yerleri, yakınlığı, zamanında teslimat ve sair.” Ben bunların hiçbirini mazeret olarak kabul etmiyorum. Yani bu faaliyeti ben iddia ederek söylüyorum, şu faaliyeti tek başına versinler, yani ben organize edeyim, bu fiyatları çok daha aşağılara düşürürüm ve çok daha zamanında teslim etmek için de bu şartların da çok daha üzerinde gerçekleştiririm. Yani ben bu şekildeki yapılan... Hem de rakamlar da az buz rakamlar değil yani aşağı yukarı neredeyse 1 katrilyonluk falan doğrudan veya işte bu pazarlık usulüyle alımlar var. Yani öyle 18 milyon-20 milyondan falan bahsetmiyoruz. Dolayısıyla bu konunun...

Şimdi, bir de zaten kanun ne diyor? İşte bu rüçhan hakkıyla olanları serbest bırakıyor. Ne zaman çıkmış bu kanun? 25/2/2011 tarihinde. Bu 25/2/2011 tarihine kadar yapılanlar kanuna uygun muydu? Değildi. Demek ki kanunsuz bir iş yapılmış, hukuksuz bir iş yapılmış, bunların da soruşturulması lazım. Yani YDK sadece bunlardan vazgeçilmesini talep ediyor veya öneriyor. Peki, bu yapılan yanlışlarla ilgili niye herhangi bir soruşturma istemiyor? Onu da merak ettim, onun da cevabını istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Haydar Bey, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Şimdi bununla ilgili de bir soru sormuşum, onu da birazdan söyleyeceğim ama 2003 yılından beri alınan bir fakir ailelere dağıtılmak üzere kömürü bir özetlersek: 2003 yılında 687 bin ton, 2004 yılında 1 milyon 56 bin ton, 2005 yılında 1 milyon 329 bin ton, 2007 yılında 1 milyon 490 bin ton, 2008 yılında 1 milyon 638 bin ton, 2009’da 1 milyon 935 bin ton, 2010 yılında da 1 milyon 521 bin ton yani 687 bin tondan 1 milyon 521 bin tona çıkmışız. 3 kat dağıtılan kömür artmış. Bu kömürün de son yıllarda 1 milyon tonu ithal edilir vaziyette yani ithal edilerek alınıyor.

Peki, teorik olarak baktığımızda eğer ülke zenginleşiyorsa ülkede yaşayan insanlar da zenginleşiyorsa fakir ailelerin azalması, dağıtılması gereken kömürün tonajının da düşmesi gerekiyor. Ülke bu kadar zenginleşirken...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayısı azalmış...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Azalmamış yani şimdi iyi bakarsanız orada. Sonra bu 3 kat artmış yani insanlar 3 kat daha fakirleşmiş, görüntü o. Eylül 2009 itibarıyla Hazine’den 197 milyon TL, 2010 yılı itibarıyla da 431 milyon TL, Eylül 2011 itibarıyla da 164 milyon TL olmak üzere toplam 793 milyon TL Hazine’den alacaklı durumda kurum.

Peki, kurum bu parayı alıyor mu? Hazinesiden alıyor -bunu alt komisyonda çok tartıştığımız için söylüyorum- ama bunu alamadığı zamanlar da bankadan kredi olarak kullanmak zorunda kalıyor. Buna da ödediği faiz 25,7 milyon TL kurumun, her yıl ödemiş olduğu faiz.

Şimdi durum böyle, güncel durum.

Yine, rödovansla ilgili kuruma bir soru sormuşum alt komisyondan sonra, demişim ki: Rödovans sözleşmeleri TKİ tarafından rüçhan hakkı adı altında üretilen tüm kömürü satın alma yükümlülüğü bulunmakta mıdır? diye sormuşum. Rüçhan hakkı diye rödovans şirketlerinin -(a) demişim- TKİ'nin hisse karşılığında alınması gereken komisyon miktarı dışında kalanların son beş yıllara göre dağılımını istemişim. Yani rüçhan hakkına karşılık alacağı kömürün dışında ne kadar kömür... Niye bunu istemişim? Ne kadar kömürü ihalesiz almış bu şirketlerden? Yani fakirlere vermek için ihalesiz alabilir. Belki -Aykut Bey'in açıkladığı gibi- kurtarmak için bir (r) bendi konuldu, daha sonra da Devlet Demir Yollarına konuldu bu geçtiğimiz günlerde yine ihalesiz alım şeklinde (r) bendi konuldu onları kurtarmak için ama "Ne kadarını?" görmek lazım, geçmiş yıllarda ne kadar aldıklarını görmek lazım.

Yine, Rödovans Sözleşmesi kapsamında olup ihale dışı bırakılan lavvar, torbalama, briketleme tesislerine ödenen birim fiyatlarının neye göre tespit edildiğini sormuşum. Cevap: Hiçbir şey yok. Ali Bey'in sorduğu sorulara istinaden söylemiş, şunları şunları söyledik ama benim sorduğum soruların hiçbirinin cevabı yok.

Şimdi, bir de yine Sayıştay raporunda rödovansla ilgili bir şey okumak istiyorum rüçhan hakkı kullanımıyla ilgili. Rödovans sözleşmelerine göre -Sayıştayın tespiti- söz konusu firmalardan kömür satın alınması TKİ tarafından bir hakkın (rüçhan hakkının) kullanımı niteliğinde olup bu firmalarca üretilen tüm kömürün satın alınması yükümlülüğü bulunmamaktadır. Bakın, çok önemli bir şey söylüyor Sayıştay, diyor ki: Rüçhan hakkı var, doğru, anlaşma yapmışsınız, rödovans yapmışsınız, yüzde 15 katılım payınız var, bunun karşılığını alacaksınız ama ürettiği her kömürü almak zorunda değilsiniz. Nitekim aldıkları için de kurum almaması gereken stok miktarlarını artıran bir sürecin içerisine girmiş. Diyelim ki aldılar, böyle bir hakları doğdu ama ellerinde o dönemde sıkıntı olduğu için kömürle ilgili fazla stok olduğu için bu üretileni de aldıklarının üzerine eklemişler, şimdi bunlar var.

Böyle bir durumda hem rödovanslı şirketlerden alınan ihalesiz alınanlar hem de aynı şirketlere yaptırılan bir şey var, torbalama, lavvarlama, bunları da bir yarı mamul olarak değerlendiriyor çıkan kömürü ve üzerine ürün hâline dönüştürebilmek için bu işlemleri uygulattığını söylüyor. Sadece Sayıştay buna muhasebe açısından bakmış ama bunun da ihale edilmesi gerekiyor. Ayrıca ihale edilmesi gerekiyor yani aynı iş yapılırken iki defa suç işleniyor İhale Kanunu'na uyulmadığı için. Yani kafalarına göre bir birim fiyat tespit ediyorlar, bu fiyata göre temizleme,

torbalama, yıkama işlemlerini, “lavvar” dedikleri, biz de öğreniyoruz aslında bu kelimeleri Türkçe kullandık dedik ama...

BAŞKAN – Haydar Bey, soruyu yöneltirseniz biz de öğrenmek istiyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Soru bu. Niye sorularına doğru cevap verilmiyor? Önce açıklıyorum.

Bitiriyorum zaten, son paragrafına gelmişim. Niye tümünü alıyorsunuz Sayıştay raporuna göre? Sayıştaya şunu soruyorum -Aykut Bey'in dediği gibi- kamu düzeninde veya size yüklemiş olduğu sorumluluk çerçevesinde bunların ihaleyle yapılmadığını tespit ettiğinizde niye suç duyurusunda bulunmuyorsunuz? Bunu niye yapıyorsunuz? Sayın Genel Müdürüm siz niye ihale yapmıyorsunuz veya bunları, lavvarı, yıkamayı, torbalamayı, işlemleri niye ayrı ihale etmiyorsunuz? Aynı görüyorsunuz? Neye göre tespit ediyorsunuz birim fiyatları? Bir de 6 nolu sorunun cevabını burada da almadım, onu da bana tekrar yollarsanız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Köse.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Genel Müdürüm, bu aldığınız kömürleri yeterince denetleyebiliyor musunuz? Örneğin, bizim yaşadığımız kentte hava kirliliğinin en önemli sebebi fakirlere dağıtmak üzere aldığınızı iddia ettiğiniz kömürler. Yani bizzat gözlem olarak da söyleyeyim: Torbaların üzerinde yazılı vasıflardan da daha düşük vasıflarda kömürler yani denetim yeterince sağlanamadığı için.

Bir de -kayıtlara geçsin diye söylemek istiyorum- ismini de verebilirim, birkaç tanesini de verebilirim: Köyün muhtarı “Bu köyde 40 ton kömür dağıtılması gerekiyor, 20 tane fakir aile var, yoksul aile var ama 400 ton kömür dağıtıldı.” diyor. Bunu herhâlde birçok arkadaşımız gözlemlemiştir, biliyordur. Yani bu kömür dağıtımında da bu fakir aileler esprisini çok güzel kullanıyor maalesef bu iktidar, sizler de bunlara alet oluyorsunuz gibi geliyor bana.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Cemal Bey, buyurun.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Sayın Genel Müdürüm, müsaadenizle iktidar milletvekili olarak sevgili muhalefet partisi milletvekili arkadaşlarımız bu sorularını bize bakarak soruyorlar ama bunların muhatabı biz değiliz. Şöyle ki: Biz bu konuşmalardan üzerimize alınarak sanki TKİ Genel Müdürü kendimi zannettim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Öyle mi?

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Bir dakika kardeşim, bir dakika ya.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Buyurun, buyurun.

BAŞKAN – Dinleyelim arkadaşlar.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) - İnsanın insicamını bozma. Buyuruyorum, sana soracak halim yok...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tamam da...

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) - Bir dakika, adam gibi... Size destek vereceğim ya. Hayret bir şeysin, bir dakika ya! Hayret bir şeysin ya!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, söz alan arkadaşımıza karşı biraz daha hoşgörölü olalım.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) - Acaba Aykut Bey'in ifade ettiği lastikleri biz o Lassa firmasıyla vermedik de beraber ortaklık da Michelin fabrikasıyla sanki ben ortakmışım gibi hissettim. Ya kardeşim bunları adam gibi alın da, biz de bu sorulara ne milletvekili olarak ne Hükûmet olarak düçar olmayalım. Aldığınız rödovans işini de, bu milletvekili arkadaşların ne bildiği var, ne ettiği var, ne beraber olduğu, ne yaptığı var, ne taşımasını yaptığı var, ne dağıttığı var. Ben üç dönem milletvekili olarak, yirmi yıldır da bu KİT Komisyonunda çalışan bir insan olarak hayatımda bir kişiyi kaymakamlık haricinde “Şuna kömür ver.” demedim ve demem de. Bunun dağıtımıyla ilgili... Ben şuna karşıyım: Yapılan yanlışlara ve yolsuzluklara karşıyım, hepimiz karşıyız zaten. Sayın Başkanın da karşı olmaması mümkün değil. Burada eğer ki, fakir fukaraya dağıtılan kömüre karşıysak ben ona karşıyım. Burada bütün milletvekilleri yapılan yanlışlıklara karşı. Biz burada 10 tane milletvekili oturuyoruz, siz de burada TKİ'yi temsilen 30 kişisiniz maşallah. Eğer ki bir yanlışlık varsa, eğer ki bu usulsüzlük varsa bunları ortaya çıkartmak, bunların sorumlusu olarak bizim gözümüzün içine bakarak konuşulan bu sözlere karşı, itham edilen bu suçlamaları sanki Bakan yapmış, Başbakan yapmış, milletvekilleri yapmış, sanki biz sizi banyoda yıkamışız, temizlemiştir gibi bir durumda kalmak istemiyoruz. Bundan dolayı lütfen “Yazılı olarak vereceğim, sözlü olarak vereceğim.” değil, burada itham edilen sözlerin bir iktidar milletvekili olarak karşılığını istiyorum.

Teşekkür ederim.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Efendim, bir hususa açıklık getirmek gereğini duydum.

BAŞKAN – Bir de müsaade ederseniz, bu suç duyuru işi nedir? Ona bir cevap verin.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın milletvekillerimiz, bu konuda fakir ailelere dağıtılan kömürü biz öneri olarak getirmişiz bunda neden bir soruşturma veya suç duyurusunda bulunmadığı şeklinde bir itham oldu, müsaade ederseniz ona açıklık getirmek istiyorum: Şimdi efendim biz genelde İhale Kanunu'na aykırı uygulamaları tespit eder ve bu konuda soruşturma isteriz, ilgili Bakanlıktan soruşturma isteriz. Bizim bu tespiti yaptığımız sırada Bakanlıkta bu soruşturma bizim dışımızda başlamış idi. Soruşturma devam ettiği için biz soruşturmanın neticelerini beklemek açısından yeni bir soruşturma talebinde bulunmadık, konuyu tespit etmekle yetindik. Hatta ve hatta o tarihte -Sayın

Aykut Bey'in söylediği çerçevede zannediyorum- konu savcılığı da intikal ettirilmişti ancak biz konuyu biz savcılığa intikal ettirmeyip Başbakanlık üzerinden veya ilgili Bakanlık...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu rapora koyabilirdiniz bunları çünkü ben de burada olmayabilirdim.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Raporda var efendim bu tespit.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Cumhuriyet savcılığında...

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Cumhuriyet savcılığını bilmiyoruz ama soruşturmanın açıldığı resmî bilgi temin edemedik bu konuda o bakımdan da rapora koyamadık.

Şimdi bizim tespitimiz sadece şu konudaydı efendim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Daha açılmadı, şimdi onu düzeltelim de. Açarsanız...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Şimdi bizim tespitimiz sadece şu konudaydı efendim, müsaade ederseniz bitireyim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, müsaade ederseniz bir açıklasın, bitirsin.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Konu ilgili Bakanlıkça soruşturulmuş, ancak soruşturma raporu onaylanmadığı için işleme konulmamış, son bilğimiz bu. Ama biz bu raporu yazdığımız tarihte bunu bilmiyorduk, soruşturma devam ediyordu, o konuyu açıklamak istedim.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Aykut Bey.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli üyeler; birincisi, duyarlılığınız için çok teşekkür ediyorum ve siyasi kültürüm asla böyle şeyleri siyaseten kötüye kullanmaya elverişli değildir. Hani biz bunu alalım da kötüye kullanalım... Bizim bunlara ihtiyacımız yok. Sizi de tanıdığım için çok memnun oldum yani başka bir zaman daha detaylı da anlatabilirim ama şunu söyleyeyim:

Birincisi, o tarihte soruşturma başlatılmadı. Ben bir inceleme yaparken suç duyurusunda bulundum, Sayıştaya beki öyle bir bilgi eksik gitmiştir.

İkinci husus, Enerji Bakanlığında bir rapor hazırlandı. Bu raporun öncelikle bir müfettiş tarafından bir şekilde hazırlandıktan sonra bu yazan müfettişin... Yani burada şey yamayayım ama yani daha sonra görüşünü değiştirdiği diyeyim, çok rahatsız olduğunu duydum. Bu raporun da uygulamaya konulmadığı yönünde bir bilgi de bana geldi.

Ben şimdi Enerji Bakanlığı yetkilisine soruyorum: Böyle bir rapor var mıdır işleme konulmayan? Bu görev zararını inceleyen müfettişin ikinci defa yazdığı bir rapor ve Teftiş Kurulu Başkanlığına bu işlemlerle alakalı suçu ilettiği bir rapor var mıdır? Varsa bu raporun bir örneğini rica ediyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, TCK 279: “Kamu adına soruşturma ve kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de yetkili makamlara bildirimde bulunmayı ihmal eden veya bu hususta gecikme gösteren kamu görevlisi altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Suçun adli kolluk görevini yapan kişi tarafından işlenmesi hâlinde yukarıdaki fıkra göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.” Yani burada kişisel bildirimlerden ziyade kanunla da belirtilmiş bu zorunluluk.

Evet, Sayın Genel Müdür, bir de milletvekillerimizin sorularına cevap vermediğiniz ve gizlediğiniz Sayın Aykut Bey tarafından size bildirildi ve biz de bunu duymuş olduk. Yani neyi gizlemiştiniz, bildirmemiştiniz, size sorulan ve bildirilmeyen soruları biz de öğrenmek istiyoruz Sayın Genel Müdürüm, neyi gizlemiştiniz?

Evet, şimdi mikrofonunuzu açtım.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle son ifade ettiğiniz husustan başlamak istiyorum. Haydar Bey ve Ali Bey bu konuları dile getirmişlerdi. Gizleme söz konusu değil, belki bir anlaşmazlık ve eksik bildirim söz konusu olabilir. Biz de onları tamamlayacağımızı ifade ettik. Biz eksik verdiğimizizi düşünmüyoruz ancak buradan anlıyorum ki birtakım eksiklikler olduğu yönünde sayın vekillerimizin talepleri var. Onları yeniden, tekrar değerlendireceğiz, o eksiklikleri gidererek kendilerine cevaplarını yenileyeceğiz ve buradaki sordukları soruları da dikkate alarak cevaplandırmaya çalışacağız.

Evet, doğrudur, anlaşılan husus şudur: 2009-2010 yılı denetimleri söz konusu olduğu için arkadaşlar Haydar Bey’in sorusuna cevabı 2009 ile 2010 arasında hazırlayıp kurum tarafından verilmiştir ama 2003 yılından itibaren isteniyor. Onları da kendilerine takdim edeceğiz.

Aslında sayın vekillerimizin sorularının birçoğu birbirine benzer. Bilmiyorum, isim isim tek tek de cevaplandırabilirim.

BAŞKAN – İsim isim notlar alındı ve alınması lazım. Tek tek cevaplayın lütfen.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Tamam Sayın Başkanım.

Sayın Vekilimiz Ali Sarıbaş Bey’in sorduğu sorular 3/r bendiyle ilgili 4734 sayılı Kanun’un. Kendilerine daha önce cevaplamış olduğumuz 1 ve 2’nci soruları var. Orada birtakım eksiklikler olduğunu ifade ettiler. Biz de o eksiklikleri tekrar tespit edip varsa kendilerine cevaplandıracağız.

Rödovans karşılığı verilen sahalarla ilgili, bu 3/r bendine rödovanslı sahaların uymadığı yönünde bir sorusu olmuştu Sayın Vekilimizin. Şimdi 3/r bendinde gayet açık, diyor ki: Türkiye Kömür İşletmelerinin kendisine bağlı ortaklık ya da iştiraklerine ait olan sahalardan...” Şimdi, rödovans karşılığı verilen bütün sahalara ruhsatı Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumuna aittir. Dolayısıyla kanuna uygun bir şekilde...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sadece fakir ailelere...

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Şimdi, sorulan soru rödovans karşılığı verilenler 3/r' ye uymuyor şeklindeydi. Ben o yönüyle cevap veriyorum, o diğeri ayrı.

Şimdi, rödovans karşılığı verilen sahaların ruhsatları Türkiye Kömür İşletmelerine aittir. Ruhsatı zaten TKİ' ye ait olmayan sahalar rödovanslı sahalar olmaktan çıkmış olması gerekiyor. Zaten bütün sahaların büyük bir çoğunluğu Maden Kanunu'nun 2172 ve 2840 sayılı maddeleri gereği, maden kanunları gereği ruhsatları devredilemeyen sahalar sınıfında olduğu için ruhsatı TKİ'nin üzerinde olmak kaydıyla rödovans karşılığı işletmeye ihale edilerek verilmiştir ve dolayısıyla kanunun tanımına da uygun düşmektedir.

Sayın Vekilimiz Aykut Erdoğdu Bey'in sorduğu sorularda ise, evet, doğrudur, 2003 yılından itibaren Türkiye Kömür İşletmeleri 2003/6154 sayılı Bakanlar Kurulu kararnameleriyle başlayıp dokuz yıldır bu uygulamayı başarıyla sürdürmektedir ve 2003 yılını, ilk uygulamamızı denetlemek üzere de Hazine kontrolörü olduğu dönemde Hazine tarafından kendisi görevlendirilmiştir, Sayın Vekilimiz ve herhangi bir unsura rastlanmamıştır raporunu da tanzim etmiştir. Kendisini de ben bizzat, 2004 Mart ayında Amerika'ya gideceğini ifade etmiştir ve uğurlamışımdır, herhangi bir problemimiz de söz konusu olmamıştır Sayın Vekilimizle ve ondan sonra da bu süreç sürekli zaten 4059 sayılı Kontrolörler Kurulu Kanunu gereği kurum olarak biz kendimiz, evet, biz uygulamayı gerçekleştirdik, parasını Hazineden talep ediyoruz ama talep etmeden önce yaptığımız işlemler ve hesaplar Hazine kontrolörleri tarafından 4059 sayılı Yasa çerçevesinde tespit için görevlendirilen kontrolörler ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından görevlendirilen müfettişler tarafından gerçekleştirilmektedir ve bugüne kadar da bu uygulama böyle gerçekleşmiştir.

Şırnak, Çorum, Dodurga konularıyla ilgili olarak öncelikle şunu belirtmek isterim: Madencilik, doğası gereği yer altında tuvenan dediğimiz yani ham cevher dediğimiz bir cevherden oluşmaktadır. ıkardığınız şekliyle piyasaya ve pazara sunmanız mümkün değildir.

Sayın Vekilimiz Necati Bey de kimyacıdır, bilirler kendileri, kömürün çıkarıldıktan sonra fiziki ve kimyasal iyileştirmelere tabi tutulması gerekir ki evre kriterlerine uygun hâle getirilsin. Bu birinci tespit.

İkincisi, zellikle Şırnak havzasında filonlar şeklinde bir oluşum söz konusudur yani damar süreklilik arz etmez, kesikli ve kırıklı yapıya da sahiptir, bazen de çok dik ve derinlere girebilmektedir ve burada da kalitesine inandığınız bölümlerden selektif madencilik çerçevesinde üretim yapmak suretiyle yerinde bulunan rezervin kalitesiyle, kalorisiyle üretildikten sonrası kalorisi arasında mutlaka farklılık vardır. Bu sadece Şırnak için geçerli değildir, Türkiye'nin en kaliteli rezervlerinin bulunduğu Soma havzası ve Kütahya Tunçbilek havzası için de geçerlidir. Bugün Tunçbilek Kütahya'daki rezervlerimizin yerinde kalorisi 1.950 kalori ile 2.600 kalori aralığındadır. Aynı şekilde Soma'da da, üretim yapıldığı yerde 1.960 kalori ile 2.250 kalori ile 3.400 kalori aralığında, derin sahalarda bu 3.400

kalori, yerinde kaloriler vardır ama bunlar üretildikten sonra birtakım yıkama işlemlerinden geçirilir, fiziki iyileştirme yapılır, elle ayıklama yapılır ve orada da 100 birim kömür üretmişseniz ancak 64 birimini piyasaya arz edilebilir şekilde alabilirsiniz. Maksimum değer budur. Bazen bu damarların bulunduğu yerlere göre değişkenlik de ifade etmektedir, yüzde 45'lere kadar da verimi düşebilir. Neden biz bu verimi... Verimi iki şekilde düşürmezsiniz? Bir, ya rezervin büyük bir kısmını üretirken yerinde bırakmayı göze alırsınız ya da hiçbir rezervim yer altında kalmasın diyorsanız hepsini almayı hedeflersiniz. Bunun üretilmesi esnasında da yan kayaçlar, yan taşlar, damarın oluşumu nedeniyle aradaki kil bantları kömürle beraber çıkarılır çünkü biz zengin kaynakları olan, özellikle kömür açısından dünya rezervlerine baktığımızda zengin kaynakları olan bir ülke değiliz. O yüzden biz yerinde bırakmak yerine yer altından yüzde 94'e varan verimle kömürü almayı tercih ediyoruz ve yer üstüne çıkarıldıktan sonra da iyileştirme işlemlerinden geçirerek pazara sunma gayreti içerisinde. TKİ, 25 milyon ton kömürü bu şekilde yılda yıkamaktadır yani yıkama tesislerinden geçirmektedir. Ayrıca bunun yanı sıra eleme ayıklama dediğimiz tesislerden de, elle ayıklama tesislerinden de geçirmek suretiyle pazara sunmaktadır.

Şırnak, Çorum, Dodurga, evet, Şırnak'ta yerindeki rezervin kalorisini, tam hatırlamıyorum, Aykut Bey'in o zamanki ifadelerinde de vardı, 3 bin bizim raporlarımızdan alınmış değerlerdir, doğrudur, 3.600 civarında ya da 3.100 kalori aralığındadır. Çorum Dodurga'da 3.150 kalori aralığındadır.

Kükürdü... Toplam kükürt ayrı bir şeydir, yanar kükürt ayrı bir şeydir. Şırnak'taki kömür ocakları, özellikle çevre kriterlerinde ikinci derece yerlerde tüketime uygun kömürlerdir yani kirlilik açısından sınır değerini aşmayan il ve ilçelerde tüketilmeye uygun kömürlerdir ve bu şekilde zaten sınıflandırılmaktadır fakir ailelere de verirken.

Burada toplam kükürdü yüzde 3,5'la yüzde 6 oranında olabilmektedir. Ancak bu toplam kükürt kömür yandığı zaman külde kalan bir kükürttür, çevreye emisyon değeri veren bir kükürt değildir ve dolayısıyla Şırnak kömürünü çevre kriteri tarif ederken yanar kükürdü yüzde 1,5'u geçmeyen kömürler ısınma nitelikli olarak, asfaltitler daha doğrusu, ısınma nitelikli olarak ve kalorisini de 5.000-400 yanlış hatırlamıyorsa ya da 5.000-500 yani 4.500 kaloriye kadar çıkabilen kömürler ikinci grup il ve ilçelerde tüketilebilir denilmektedir ve bu çerçevede bu işlemler selektif madencilik yapılmak suretiyle tamamen uygun nitelikte üretilmektedir. Bu sadece Şırnak için değil, Çorum için de geçerlidir, Kütahya için de geçerlidir, Manisa Soma için de geçerlidir. Ancak şu vardır ki bir kömürü üretirsiniz, içinde mutlaka laboratuvarlarda her hafta aylık ve günlük analizleri yapılmaktadır akredite laboratuvarlarımız tarafından. Fakat bu kömürün her torbasından, her bir parçasından analiz yapmanız da takdir edersiniz ki mümkün değildir, kanun da böyle bir şey demiyor zaten ama biz şunu yapıyoruz: Fakir ailelere gönderilen kömürlerin denetimiyle alakalı olarak hem kurumumuz elemanları hem

Üretim noktasında hem de valilik ve kaymakamlıklarımıza szleşmelerimizde, şartnamelerimizde bu yetkiyi veriyoruz. Bir rnek vermek istersem eğer, 2010 yılında Mersin iline 20 bin ton kömür gönderildi ve 20 bin ton kömürün her kamyonundan valilik ve kaymakamlık tarafından analizleri alındı ve 400 liradır bir analiz, 20 bin ton kömür bin tane kamyonla gönderiliyor. Demek ki bin defa analiz alınmıştır, 400 lirayla arptığınızda 400 bin lira bedel kömürü veren firmalardan tahsil edilmiştir.

BAşKAN – Sayın Genel Müdürüm, neri, sorulan sorular ve cevapları istiyoruz sizden.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAş – şimdi, çok özür diliyorum, hepsi birbirine benzer olduğu için.

BAşKAN – ok teknik şeyler anlatınca...

Buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAş – şimdi, suç duyurusu konusuna gelince, o konuda çok fazla bürokrat olarak bir şey söylemek istemiyorum çünkü biraz önce Sayın Vekilimiz de ifade ettiler, 2008 yılı hesaplarımızı denetlemekle görevlendirildiği dönemde, 2009 yılı içerisinde suç duyurusunu içeren raporunu Hazine Müsteşarlığına sunmuştur ve Hazine Müsteşarlığı, raporu dikkate almamak suretiyle, yeniden 3 tane Hazine kontrolörü görevlendirerek o dönemi iki ay, üç ay süreyle yeniden incelemişlerdir ve aslolan da şudur: 4059 sayılı Yasa sadece tespitten ibarettir ancak tespitin de ötesine geçilerek yapılmış bir uygulamadır. Biz de ona herhangi bir şey söyleme hakkına da sahip değiliz. Dolayısıyla saygı duyuyoruz, gerçekleştirilmiştir ve sonuçta ferd olarak da cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulduğunu, kendisinin milletvekili adayı olduğu dönemde televizyonlardan öğrenmiş bulunuyoruz ve şu anda da tabii Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun 157'nci maddesinde soruşturmanın gizliliğini ihlale girmemesi açısından bu konuda çok fazla bir şey söylemek istemiyorum.

Sayın Vekilimiz Necati zensoy, Bursa Milletvekilimizin sorusuna cevap verecek olursak, yanlış almamışsam eğer notlarımı, Türkiye Kömür İşletmeleri kendi ürettiği kömürlerden, fakir ailelere verdiği kömürlerden yüzde 64,6 kâr elde etmiştir ama rüçhan hakkı... Aslında burada bir kavram yanlışlığı var diye düşünüyorum. Bir rüçhan hakkı var, bir de dışarıdan aldıklarımızı ayrıca sordular. Rüçhan hakkıyla ilgili olan kömürler, tamamı fakir ailelere verilen kömürler değildir. Rüçhan hakkından kaşımız şudur: Rüçhan hakkı kapsamında alınan kömürler TKİ'nin kendisi üretmesi hâlinde 250 liraya mal edeceği ve oradaki firmaların kendi sahalarının karşılığında bir üretim hakkı verilmiştir ve dolayısıyla o üretim de 43 lira ile 47 lira arasında bize tuvenan olarak bu kömürü vermekte-dirler ve bu kömürlerin termik santrallere ve diğer sektörlere de bizim kmrmzle beraber maliyetlendirilmeden önce birbiriyle pazara sunulacak hâle getirildikten sonra pazara sunulmaktadır. Dolayısıyla burada şu kadarı fakir ailelere, bu kadarı piyasaya herhangi bir ayırım söz konusu değildir.

Dışarıdan alınan kömürlerden binde 7 zarar edildiğini ifade etmişti Sayın Vekilim. Burada da şu vardır: Ticaretin genel kuralı gereği siz üretiyorsunuz, ürettiğiniz kömürü piyasaya vermek üzere, piyasadaki şartlar doğrultusunda fiyatlandırıyorsunuz, ithal kömürün fiyatları, piyasa dengeleri, Hazine Müsteşarlığının önermiş olduğu genel KİT finansman kararnameleleri çerçevesinde fiyatlandırmanızı yapıyorsunuz ve fakir ailelere de ayrı bir fiyat uygulaması yapılmamaktadır çünkü Bakanlar Kurulu kararında kuruma bir fiyat belirtilmemiştir. 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 35'inci maddesinde Bakanlar Kuruluna bu yetki verilmiş olmasına rağmen ama diyor ki "isterse fiyat belirtebilir." Burada, herhangi bir kararnamede fiyat belirtilmesi söz konusu değildir ancak kararnamelerde bir formül belirtilmiştir. Bu formül de şudur...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Satıştan bahsetmedim, alıştan bahsettim.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Şimdi oraya geleceğim efendim.

Şimdi, fiyat belirtmemiştir, dolayısıyla bir formül belirtmiştir. Bu formülde "TKİ'nin CIF satış esaslarına göre" denilmiştir. Şimdi, dışarıdan alınan kömürlerden yapılan binde 7 zarara gelince... Maliyetine hiçbir tüccar kömürünü vermez, piyasa şartlarında belirtilmiş bir fiyat vardır. Biz de piyasa şartlarındaki dışarıya verdiği fiyatların altında ve 2010 yılından itibaren Bakanlar Kurulu kararnamelerine uygulama maddesi olarak konulan Enerji Bakanlığı tarafından, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından Hazine Müsteşarlığı ve Sosyal Yardımlaşma Genel Müdürlüklerinin görüşleri çerçevesinde çıkarılan uygulama usul ve esaslar vardır ve o uygulama usul ve esaslarda Türkiye Kömür İşletmelerinin ürettiği kömürlerin CIF olarak yerinde teslim, ulaşım fiyatının özellikle de Soma ve Tunçbilek diye de vurgulanmıştır, onun altında olması arzu edilir ve biz de bu alımları onların altında gerçekleştiriyoruz. Aldığım zaman benim kasama girmiş oluyor o kömür ve ben bunu Hazineye fatura edeceğim zaman üzerine yüzde 3 ile 9'luk bir kazanç elde etmek amacıyla, sair masraflarımı karşılamak amacıyla ekliyorum. İşte bu eklemeyi Hazine Müsteşarlığı ödemiyor şu anda, bunun uygun olmadığını, "Aldığın gibi vereceksin." diyor. Benim eklediğim yeterli gelmiyor, binde 7. Sayıştayın denetimindeki kastedilen de binde 7. Zarara neden olan husus da dışarıdan aldığım kömürlerin alış maliyeti ile Hazineye fatura ettiğim maliyet arasındaki farktan kaynaklanıyor.

Teşekkür ederim.

Çok özür dilerim...

"Dışarıdan ithal kömür alınıyor." deniliyor. Burada dağıtılan kömürlerin tamamı yerli kömürdür, asla ithal kömür söz konusu değildir dağıtılan kömürlerin arasında. Yani burada şu söyleniyor, ithal değil de şu söylenmek isteniyor belki: Kurum kendi ürettiğinden niye hepsini vermiyor, dışarıdan alıyor demek başka. Dışarıdan aldığım kömür de yerli kömürdür, kendi ürettiğim kömür de yerli.

Kurumun faiz ödediğinden bahsedildi, 25,7 milyon ton. Evet, kurum, çok şükür, 2011 yılında ve 2012 yılının şu ana kadar herhangi bir faiz ödemesi söz konusu değildir. Hazineden de 2010 yılının 206 milyon lirası hariç tüm paralarını kurum tahsil edebilmiştir. Bu da 2008 yılını denetlemeye gelen Hazine Kontrolörümüz ve şu anda Milletvekilimizin bu tereddütleri neticesinde bu paralar bize ödenmemiştir. Bu gecikmeli ödemeler neticesinde de kurum faiz kullanmak zorunda kalmıştır ve sonuçta bu düzeltilmiş durumdadır. Çıkarılan kanunlarla ve özellikle Hazine Müsteşarlığı da ödemeye ilgili yaptıkları düzeltmeler sonucunda paralarımız çok şükür ödenmeye başlanmıştır ve kurumun da kasasında şu anda 200 milyon lira nakit parası bulunmaktadır, kamu bankalarında.

Tufan Köse Sayın Vekilimiz, Çorumlu hemşehrim, alınan kömürü yeterince denetleyebiliyor musunuz... Evet, biz de denetlemeye çalışıyoruz çünkü bu Türkiye Kömür İşletmeleri hem kendi ürettiği hem de rödovansçılarından ve iştiraklerinden alarak dağıtımını gerçekleştirdiği bu kömürleri kendisinin görevlendirdiği ekipler tarafından zaman zaman sondajlama usulüyle çünkü takdir edersiniz ki hepsinin peşine bir eleman takmanız mümkün değil, üç vardiya gönderiliyor. 973 ilçe var ve birer yedeğiyle beraber 973 ilçeyi 4'le çarpmamız gerekiyor. Dolayısıyla bu kadar eleman TKİ'nin kendi bünyesinde zaten bulunmuyor. Ancak şikâyetler geldiği zaman ya da siz kendiniz öyle inandığınız ya da öyle olabileceğine ihtimal verdiğiniz yerlere ve sondajlama usulüyle bu tür denetimler TKİ tarafından da gerçekleştirilmektedir.

Bunun ötesinde, valiliklerimize ve kaymakamlıklarımıza da bu yetkiler sözleşmeler kapsamında verilmektedir. En ağır cezadır bir vatandaşın, bir rödovansçının ya da iştirakçinin götürmüş olduğu tonlarca kömürü "Al kardeşim, yerine kalitesi uygun kömürle değiştir." demek ticaret kurallarında verilen en ağır cezadır ve dolayısıyla bu da 1 milyon 950 bin ton, 2 milyon ton civarında yılda dağıtılan kömürün içerisinde 30 bin ile 50 bin tonu geçmeyen bir durumdur. Bunun da olması muhtemeldir ama ısrarla o kömürü fakire yaktırıyorsanız asıl hata buradadır. Böyle bir şey de söz konusu olmamıştır. Sadece üç beş tane il ve ilçeden bu tür yakınmalar gelmiştir. Biz de onların gereklerini yerine getiriyoruz.

Bakanlar Kurulu kararı "asgari 500 kilogram" ifadesini kullanmaktadır. Fakiri biz belirlemiyoruz, fakiri kaymakamlarımız ve valilerimiz usulüne uygun bir şekilde, kendilerine verilen yetki ve kanun çerçevesinde belirliyorlar. Miktarını da illerin soğukluk derecesine göre... Ne kadar vereceklerine tavan belirtilmemiştir çünkü tavan konulması doğru değil, ülkemiz farklı bir coğrafi konumdadır. Eğer tavan koyduğunuzda Ege Bölgesi'ndeki vatandaşımız da "Benim hakkımdır, bu kadar miktarı istiyorum." deme durumunda olabilir. O yüzden bu yetki tamamen vali ve kaymakamlarımıza aittir.

Teşekkür ediyorum.

AK PARTİ'li Vekilimizin bir sorusu vardı.

BAŞKAN – Biraz daha hızlı olalım zaman epey ilerliyor.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Tamam.

Özür dilerim, isminizi not alamadım.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Cemal Öztaylan.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Şimdi, Sayın Vekilim, ülkede biliyorsunuz ki 2000’li yıllardan öncesinde her dört yılda bir, her beş yılda bir kriz yaşanırdı ve en son kriz de 2001 yılında yaşandı, ondan sonra da ciddi bir kriz yaşanmadı.

KAMER GENÇ (Tunceli) – 2008’de yaşanmadı mı?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Oraya gelmedim Sayın Vekilim henüz.

BAŞKAN – Daha henüz 2000 yılındayız Sayın Vekilim.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Tam ben onu söyleyecektim.

2008 yılının Temmuz ayında bütün değerler, enstrümanlar pik yapmış durumdaydı. Neden? Çünkü Çin’in yüzde 22’ye varan büyüme potansiyeli ve bütün dünya ekonomisi çok iyi durumdaydı ancak 2008 yılının son çeyreğinde bu köpük büyüme ortadan kalktı dünyada ve normale döndü. İşte bizim de bu lastik hikâyesi bu pik yapan değerlerin olduğu zamanlardadır, 2007 ve 2008’in Temmuz aylarına denk gelir. Bu lastikler, yanılmıyorsa, 12 tane otomobil lastiği hamurundan bir traktör lastiği yapıyor. Benim bilgilerimde bir eksiklik olabilir. Yani oran demeyelim de çok büyük lastikler, öyle söyleyeyim, siz lastikçisiniz biliyorsunuz. Yani şunu da bilelim, radial dediğimiz lastikler Türkiye’de üretilmiyor, böyle bir üretim tesisi de söz konusu değil.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – İhalesiz lastik alınmış.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Şimdi, efendim, oraya geleceğim. Şimdi, burada ihaleye çıkmamış değil, kurum ihaleye çıkmıştır ve talep edilen lastiği bulamamıştır ve Çin’den almak zorunda kaldı bu kurum ve Çin’den aldığımız lastikler, 4 bin saat çalışma zorunluluğu vardır ama 4 bin saati doldurmadan hepsi patladı ve Allah korusun iş kazasına da neden olabilecekti ve Çin’den mecburen aldı, o zaman o kamyonları takoza çekmeniz gerekiyordu, üretim yapmayacaktınız, daha fazla ithalat oluşturulacaktı ve cari açığa olumsuz bir ekleme söz konusu olacaktı ve onun üzerine iki tane firmaya yazı yazılmıştır, Bridgestone ve Michelin’e, ne kadar bu tip lastik üretme kabiliyetiniz, kapasiteniz var ve hepsi maksimum kapasitelerini bildirmiştir, o bildirimlerin tamamı alınmıştır yani bu olay bu şekilde gerçekleşmiştir. Ha, şimdi, normale döndükten sonra piyasa tekrar ihaleyle lastikler alınmaya devam edilmektedir ama şu anda yine teklifi veren Michelin ve Bridgestone’ dur, onun haricinde teklif veren yoktur.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teklif alayım ben.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Ben memnun olurum Sayın Vekilim, bize olumlu katkı vermiş olursunuz fiyatlar açısından. 7 bin dolar, 9 bin dolar civarında alıyoruz tek lastiği.

BAŞKAN – Ben de Haydar Bey’in lastik işi yaptığını yeni öğrendim. Lastik sektöründe çalışıyorsunuz. Neyse daha ucuz bir şekilde lastikleri temin edelim sizden.

Değerli arkadaşlar, bakın, henüz daha 1’inci öneriyle alakalı, bütün genelleri de konuşuyoruz ama biraz daha hızlı lütfen.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, sondan başlayayım, bu konuyla da ilgili hem de Şirnak ilindeki Geliş Firmasıyla ilgili de yine Genel Müdürüme ve kuruma alt komisyonda sorular yöneltilmişti. Şimdi onları söyleyeceğim.

Şimdi soruyu sorayım, lastiği sonra açıklayayım. “TKİ, ağır iş makineleri için alınan lastikler için bir ihale yapmış mıdır? İhale yapmışsa hangi kanun ve hangi maddelere göre lastikler alınmıştır?” diye sormuşum. a) Ülkemizde üretim yapılan lastik üretici firmalarından teklif alınmış mıdır? b) Alınan lastiklerin ebatlarına göre sınıflandırılması, birim fiyatlarının tespitinin yapılması ve tarafıma bildirilmesi rica ederim.” demişim.

a’ya cevap vermişler: “Söz konusu büyük ebatlı lastiklerin Türkiye’de imalatı yoktur.” Soru bu değil aslında. Devam edeyim: “b) Alınan lastik ebatları, sınıflarına göre, birim fiyatları aşağıda tablo hâlinde gösterilmiştir.” Kaç adet alındığı gösterilmemiş.

Şimdi, bu tür lastikler Türkiye’de üretilmiyor. Dört tane ana firma var Türkiye’de ama ithal eden firmalar var, işte Çin’den ve başka ülkeden ama dört tane ana firma üretim yapan, Pirelli, Goodyear, Bridgestone, Lassa içerisinde bir de Petlas üretim yapmaktadır. Ama dünyada bu lastikleri üreten dört ayrı ülke var, Hindistan, Çin, İsrail ve Brezilya. Daha çok İsrail’deki firma Hindistanlıdır, Hindistan Amerikalılar adına üretim yapar ama an üsleri, ana merkezleri Hindistan’dadır. Dünyadaki iş makinesi, lastik piyasaları da bunların elindedir. Oranın genel müdürü de arkadaşımıdır ayrıca. Bunu övünmek için söylemiyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Oradan alalım diyorsunuz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli)- Yoo, alalım demiyorum, söylüyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Kayıtlardan çıkaralım...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, hayır, alın demiyorum, kimseden alın demiyorum.

BAŞKAN – Daha ucuza alınıyorsa niye demeyelim arkadaşlar?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Allah Allah! Ya, hiçbir şey söylemiyorum ki hepimizin arkadaşları var. Pirelli firmasında çalıştım, Goodyear’in Genel Müdürü de arkadaşımıdır, hiç fark etmiyor yani sonuçta bütün firmalarla ilişkim var. Ama şimdi şunu söylemeye çalışıyorum: Sayın Genel Müdürüm, bu lastikler, gerçekten spesifik, özel lastikler ama iki firma getiriyor diye bir olay yok. Siz talep ederseniz bütün firmalar bu lastikleri, burada üretim yapan, diğer firmalardan alarak, kendileri üretim yapmıyorlar bu firmalar, Pirelli’nin Brezilya’da var, İsrailli firmanın hem Hindistan’da var hem İsrail’de var, bu şekilde yapıyorlar üretimleri yani bunlardan da teklif alırsanız

daha ucuza mal edeceğinizi düşünüyorum, bir ama sorunun cevabını almış değilim, soruyu bu şekilde sormamıştım.

Yine, Şırnak iline gelince, okumadan geçemeyeceğim yani bir daha konuya girmemek için, madem konuşuyoruz. Yine sorumu sormuşum o konuyla ilgili, yine ihaleyi niçin o şekilde yönlendirdiğinizle ilgili, siz bana bir cevap vermişsiniz ama yine bu cevap Sayıştayın kitabında bahsetmiş olduğu, denetlemesinde bahsetmiş olduğu cevap değil yani yapmanız gereken ihale şartları veya uygulamanız gereken çevre şartları bu dokuz ildeki olayı cevaplamıyor yani ben size sormuşum “Dokuz ilde başka bir kömür işletmesi var mı alabileceğiniz?” demişim, Sayıştayın kitabında, özellikle 2010 kitabında 70’inci sayfada bunun var olduğunu söylüyor ama siz geniş yer vermek için bir çaba sarf etmişsiniz. Bunları soruyoruz ama bunun karşılığında bu cevapları alamamışız. Ben size orada, dokuz ilde başka firma olup olmadığını sormuşum, bu firmaların üretim tonajlarını sormuşum, siz bana bunlara cevap vermiş olsaydınız, gerçekten Geliş firması ancak ihtiyacı karşılayabiliyor, doğru yapmışlar da diyebilirdik ama orada, Geliş firmasından diğer yandaki yine Sayıştayın raporunda diğer firmalarda üretilen kömürün satış fiyatlarının yüzde 30 daha düşük olduğu ifade ediliyor. Ya, şimdi, bu sorulara bu cevapları almış olsaydık...

BAŞKAN – Doğru, bu soruların cevabını verseydiniz Haydar Bey bu kadar tekrar size soru sormazdı değerli arkadaşlar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Şimdi, ...yüzde 30 daha ucuz söylüyor, dokuz ilde başka kömür işletmesi var mı diye soruyorum? Hangi şartlarda bu ihaleyi yaptınız veya yapmadınız, gerekçeniz nedir? Yani İhale Kanunu’nun bilmem ne bendine göre bu ihaleyi yapmıyorsunuz açıklamasını getiriyorsunuz ama o şartlar oluşmuş mudur diye soruyorum bunlara cevap vermiyorsunuz. Denetim görevimizi yapabilmemiz için bunların cevaplarını bilmemiz lazım.

Teşekkür ediyorum.

Aykut Bey buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; öncelikle Genel Müdür işte adaylığım sırasında bu şeyi öğrendiğini söyledi, suç duyurusunu. Birincisi şunu düzeltelim. Ben bu raporu yazdıktan yaklaşık bir buçuk, iki yıl sonra milletvekili adayı oldum, artı bir Plan ve Bütçe Komisyonu toplantısına Genel Müdürün notuyla Adalet Bakanlığı şunu yazdı: Türkiye Kömür İşletmelerinde yazdığı rapor sayesinde milletvekili oldu, bir. Eğer bir yolsuzluğu açığa çıkardığım için milletvekili olduysam bununla gurur duyarım. İki, kendi milletvekilliğim sürecimi kendim iyi biliyorum ki ben dünyanın en iyi okullarında okudum, şimdiye kadar adım hiçbir yolsuzluğa bulaşmadı. Daha önceki hükûmetlerde de Yüce Divana giden dosyaları hazırlamış bir adamım yani bu şeyi Adalet Bakanına da sordum Genel Müdür verdi dedi bana. Sizin böyle bir hakkınız yok hele bürokrat olarak bir milletvekilini bilmediğiniz bir konuda itham edemezsiniz, birincisi onu

hatırlatayım. İki, sadece Alim Işık'ın sorusunu okuyorum arkadaşlar: "Hükûmetiniz tarafından 2003-2010 yıllarından yardıma muhtaç vatandaşlarımıza dağıtılan kömürün ne kadarı TKİ işletmelerinden ne kadarı da özel sektörden alınmıştır?" Soru bu. Bunun gibi onlarca soru var. Cevap: "Genel Müdürlüğümüzce 2003-2009 yıllarından Bakanlar Kurulu kararları doğrultusunda ihtiyacı olan vatandaşlarımıza toplam 9 milyon 326 bin 235 ton kömür dağıtılmıştır. Bu miktarın 680.244 tonu yerli üreticiye özel sektör sahalarından karşılanmıştır." diyor. Bakın burada yaklaşık yüzde 5 yani ortalama bir rakam veriyorum, yüzde 10 olsa 900, yüzde 6, yüzde 7 diyor. Arkadaşlar yarı yarıya özel sektör firmalarından yüzde 45'e yüzde 50, kimi yıllarda yüzde 55'e 45 olarak değişiyor. Yani ne hakkınız var. Şimdi Çelikler sizin iştirakiniz mi yani bu Alim Işık'ı aldatıcı bu cevap doğru bir şey mi? Bunun gibi bütün soruları ben çıkarırım ben baktım çünkü soruların cevabına. Bakın Çelikler Geliş alınan tonlarla şey yüzde 50'ye denk geliyor. Alim Işık'a verilen cevap 680 bin ton kömür olduğu verilmiş. Bunun gibi sorular var. Birincisi bu kayıtlara geçsin. Ben bunu Başbakan Yardımcısıyla da konuştum. Şimdi diğer mesele EÜAŞ'ın raporunu hatırlıyor musunuz? Diyor ki: TKİ'den aldığımız kömürler istediğimiz standartlarda olmadığı için diyor çünkü onlar da firmalardan demin konuştuğumuz rüçhan hakkı firmalardan alınıp EÜAŞ'a kömür üretmek üzere veriyorlar. Kazanlarımız duruyor, arızalar oluyor, bir sürü sorunlar var, bu da bir aklımızda bulunsun. Şimdi kontrol mekanizması meselesi. Diyor ki üç beş yerden sadece şikâyet geldi. Ya ben sadece kurumda inceleme yaptığımda 25, 30 tane dilekçeyi ben gördüm. Kalorisinde, yanma derecesinde, isinde, külünde valiliklerden gelen, vatandaşlardan gelen, basından gelen bir sürü şikâyet var. Çünkü bir kontrol mekanizması yok. Evet her noktaya kontrol mekanizması kuramazsınız ama öyle etkin bir cezalandırma sistemi kurarsınız ki Adana'da çocuk almış paketi götürmüş 25 kiloluk kömür 14 kilo gelmiş. Ver dersin 500 bin lira bunun karşılığında, bak bir daha 25 kiloluk şey yapıyor mu yani devlet bu konuda... Bir tek siz devlet yönetmediniz. Devletin mevzuatı var ne yapacağınız konusunda.

Diğer şeye gelelim, hazine incelemesi. Evet, ben hazinede bunu inceledim. Ben bu raporu yazdıktan sonra kıyamet koptu. O süreci anlatmıyorum, arkadaşların da hatırlarını şey... Kıyamet koptu. Sonra bu inceleme verildi 3 kişiye. 3 kişinin söylediği şeydu: Burada suç yok demediler. Dediler ki hazinenin görev alanına girmiyor para ödensin diye. Hazinenin görev alanına girmiyor dediler. Ben detayına girmiyorum. Ondan sonra tekrar kıdemli 3 kişiye gitti. Aynı şeyi söylediler. Suç vardır dediler, götürdüler cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulundular ve hazineyi ben kurum olarak bilirim. Hazine, iyi yetişmiş personeli vardır, bu işin içine girmemek için çok çaba gösterdi, çok toplantılar yaptık, çok uzun toplantılar yaptık. Ben kişisel olarak bedelini nasıl ödedim arkadaşlar? Bir gün odamda otururken bir yazı geldi bana: "Uhdemizdeki görevler alınmıştır." Bir denetim elemanı olarak son derece acı bir şey ve ben bir buçuk sene boyunca arkadaşlarım benimle mimlenmesin diye

onlarla yemeğe gitmemeye çalıştım. Evet çok kahraman arkadaşlarım vardı, benim odama ziyaretlere geliyordu. Bunlar o bürokraside bu olaylar yüzünden yaşanmış şeyler.

Şimdi TKİ'yi 250 liraya üretir diye bir şey var. Sayıştay orada. Ya bir genel müdür burada milletvekillerinin karşısında TKİ'yi 250 liraya... Zaten bu kurumda toplantı yaptığımda ilk toplantı yaptığımda böyle bir şey vardır, Genel Müdür az evvel de onu yaptı. Bunların bir grizu patlaması anlatma hikâyesi vardır. Siz gidin bir şey sorun, grizu nasıl patlar diye başlar bu iş. TKİ 250 liraya falan üretmez. Bu yazıyı bana siz verdiniz, 5.200 Kısırakdere kömürünün 120 lira maliyeti olduğu raporun içinde vardır. 250 lira hele tüvenen kömür hayatta 250 lira. Bu milletvekillerini bu şekilde bilgilendiremezsiniz. Sayıştay raporunda da ortalama maliyetler vardır. Bir kurumun ciddiyeti buradan belli olur. 250 liraya üretiyorum diyemezsiniz siz bunu. Bana verdiğiniz raporun içindeki yazı 120 lira ve bunun üzerine ne yaptım? Sizin yaptığınız -ki taşıma ihalelerini de biraz sonra konuşacağız- sizin taşıma ihalelerinizde ortalama fiyatı aldım. O bölgeden bütün Türkiye'ye kilometre mesafelerini çıkardık. Ortalama taşıma maliyetlerini koyduk, indir bindir ihale değerleri üzerinden. Sadece en iyi hesaplamayla yani ki o maliyet hesapları da çok yüksektir yani normalde üretim maliyeti olarak baksanız yarısıdır ama kurum öyle dediği için kullandım. 2009 yılında 19 trilyon zarar çıktı. 19 trilyon özel sektörden kömür alın diye. Peki biz özel sektörden kömür almak zorunda mıydık? Dönüp stoklarına bakalım kurumun, 6,5 milyon ton. Yahu senin bir sürü stokun var. Sen niye özel sektörden kömür alıyorsun? Bir sürü stokun var kurumda, yok mu? Kendi faaliyet raporlarında var. Bir sürü stok var. Yok biz bunları işte şeylerini ayarlayamayız, yok işte şu yüklemelerini yapamayız. Gelen bilen biri otursun, var ya 4 katını dağıtır o kömürün, öyle bir ayarlanır ki, mühim olan ayarlamak isteme iradesi olsun. Zaten bir olay yetiyor ama ben onlarcasını anlatmaya çalışıyorum. Bu konudaki niyetle alakalı. Bu arada size bakarak anlatmamın sebebi hiç birinizin bunda -birçoğunuz da arkadaşısınız- dahliniz olduğu için değil ama siyasi muhatabımız sizsiniz. Dönüp bürokrata anlatsam olmaz. Yani bu siyasetin gereği olduğu için yoksa asla sizin... Bir şeyde yapmak istemiyorum ama sonuçta biz de denetim komisyonuyuz, ona da bir açıklama getireyim.

Şimdi hazineye maliyeti. Hazine kimin hazinesi? Hepimizin hazinesi. 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname bunu tanımlamış. Diyor ki: Sana ben görev zararı vereceğim, kardeşim senin maliyetin ne? Şu kadar. Bir de ben sana yüzde 10 ticari kâr vereceğim diyor. Şimdi senin maliyetin ne? Kimi işletmede 90 lira, kimi işletmelerde 120 lira. 90 lira maliyetin üzerine yüzde 10 ticari kâr vereceğim çünkü ben hazineyim, devletin hazinesiyim, o yoksul ailenin de hazinesi benim. O yoksul ailenin de hazinesi benim değil mi? Devlet hazinesi kutsaldır bilirsiniz. Bu kadar kâr vereceğim. Kurum ne yapıyor? Benim CIF satışım üzerine yüzde 10. Senin CIF satışın ne? 90 liralık kömürü 205 lira senin CIF satışında. Kalorisi kaç? 5.600 kalori. Kül değeri ne? En düşük. Türkiye'nin en kaliteli kömürü, Kısırakdere. Hani onun için belki herkes belki kömür yardımı alanlar bilirler, Soma kömürü

ister herkes hiç kimse Çorum kömürü istemez yani bunu milletvekilleri de bilirler çünkü en iyi kömürdür o. Onun CIF satışı üzerinden yüzde 10. Yazık değil mi bu hazineye, finanse etsin böyle? Bu başka mesele. Hazine bu konuda son derece haklıdır yani 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname bunu söyler. Bakanlar Kurulu kararı kanun hükmünde kararnamenin bir altındadır hukuk hiyerarşisinde.

Şimdi devam ediyorum, o kadar çok düzelterek şey var ki arkadaşlar yani... Mesela biz diyor lastik alım ihalesi yaptık, Çin'in büyümesiyle başladık olaya. Ben net soru soruyorum, kardeşim senin ihalesiz lastik alma yetkin var mıdır? Yoktur. Yoktur, bir tek sen lastik almıyorsun ya. Eti Maden'de aynı işi yapıyor ya. Bir sürü kurum, Karayolları da lastik alıyor, hangisi senin aldığı gibi alıyor? Şimdi ben lastik almaya çıktım da Çin'li firma... Senin ihalede şartnamenin yazarsın. Dersin ki ben senden lastik aldım. Altı ay sonra bu lastik benim hatam dışında patlarsa senin 4 katı cezayı alırım diye şartnameye yaz bakalım sana bu lastiği getiriyorlar mı. İhale yapmanın bir kuralı var yani bilmeyen arkadaşlarımıza böyle laf kalabalığında falan bunu yapamazsınız. Yapamazsınız yani bu benim de param çünkü o lastik alımı suçtur, yaptığınız suçtur. Bir kere aldık 18 trilyonluk almışsınız. Yani bu stok meselesi... O kadar çok düzelterek şey var ki Genel Müdürün konuşmasında ama ben şu konuda bir karar alınmasını istiyorum. Eğer burada bir bürokratin konuşması milletvekilini yanıltıcı olduğu belgelerle ortaya koyarsa lütfen onun için de görevi suistimal suç duyurusunda bulunalım çünkü bize de yazık. Ben bu konuyu bildiğim için açıklıyorum ama bilmediğimiz onlarca konu geçiyor ya burada.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, birinci öneriyle ilgili ne yapıyorsunuz?

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Ben söz istedim.

BAŞKAN – Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Birinci önerinin sadece fakir ailelere kömür yardımıyla kısmi İhale Kanunu dışına çıkarılmıştır diğer alımlar bu kapsamda devam etmektedir. Bu kapsamda bunları incelemeye de devam edeceğiz ancak bir hususa değinmek gerekir. Öyle bile olsa İhale Kanunu kapsamı dışında dahi olsa alınacak ürünün daha ucuz maliyette, daha kaliteli temin edilebilmesi ve açık usulle yapılabilmesi birtakım tekliflere ve usullere bağlı olduğunu düşünüyoruz. Öyle bile olsa bunun ucuzunun temini için bir yol tutulmalı diyoruz.

BAŞKAN – Yani birinci öneriyi izlemeye devam edeceğiz.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - İzlemeye devam edeceğiz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 2009 yılına ait birinci önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Ahmet Bey, öneriyle ilgili konuşacağım.

BAŞKAN – İzlenmesini kabul edenler...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Ahmet Bey...

BAŞKAN – Kabul etmeyenler... İzlenmesi kabul edilmiştir.

Öneri 2'yi okutuyorum...

Arkadaşlar, iyi niyetimi suistimal ediyorsunuz.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Öneriyle ilgili söz istiyorum ya. Vermek zorundasınız.

BAŞKAN – Vermiyorum.

2009/2 öneriyi okutuyorum...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Söz istiyorum.

BAŞKAN - İyi niyetimi suistimal ediyorsunuz.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yani hiç söz söylemeyelim!

BAŞKAN – Bağırmanıza gerek yok.

Değerli arkadaşlar, suistimal ediyorsunuz iyi niyetimi.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Suistimal etmiyorum, siz suistimal ediyorsunuz.

BAŞKAN – Öneri 2'yi okutuyorum:

Öneri 2:

Bakanlar Kurulunun, fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin kararı uyarınca, CIF satış esasına göre, valiliklere gönderilen kömürün, bedellerinin Hazine Müsteşarlığından süresinde tahsil olunamaması sonucu, kurum finansman açığını ticari bankalardan kredi kullanarak karşıladığından ve husus kurumun önemli tutarda finansman gider yüküne katlanmasına neden olduğundan kömür bedellerinin ve avans ödemelerinin süresinde yapılması için Hazine Müsteşarlığı nezdinde girişimlerde bulunulması,

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, **2009 yılına ait birinci öneri** 2010 yılıyla ikinci öneri aynı mahiyette ve aynı işlem yapılacaktır.

Şimdi ikinci önerinin cevabını alıyorum.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ –

Cevap 2:

Fakir ailelere verilmek üzere valiliklere teslim edilen kömürlerin bedelleri Hazine Müsteşarlığından bir plan doğrultusunda tahsil edilmektedir. Kurumumuzun gündeme getirilecek boyutta bankalara bir borcu bulunmamaktadır.

Ayrıca konu ile ilgili kurumumuzun **2010 yılı 1 no.lu önerisinde** güncel cevap yer almaktadır.

BAŞKAN – Evet güncel cevabı alalım.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ –

Cevap 2:

Bakanlar Kurulunun fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin kararı uyarınca valiliklere verilen kömür bedellerinin 2003-2009 yıllarına ait kısmının tamamı Hazine Müsteşarlığınca kurumumuza ödenmiştir. 2010 yılına ait tutarın 225 milyon TL'lik kısmı da kurumumuza ödenmiştir. Bundan sonra yapılan girişimler neticesinde Hazine Müsteşarlığı tarafından alacaklarımız peyderpey kurumumuza ödenecektir.

BAŞKAN – Söz almak isteyen arkadaşımız?

Necati Bey buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bakın öncelikle ben bu komisyon toplantısı başladığından bu yana en fazla beş dakika söz aldım. Yani şimdi burada birinci öneriyle ilgili bir açıklama yaptık. Bu açıklamayla ilgili Sayın Genel Müdür hiç alakasız şeyler söyledi. Bunu düzeltmek için kayıtlara geçmesi için söz istiyoruz suistimalden bahsediyorsunuz. Yani bu konuyu suistimal eden ben miyim siz misiniz ya? Beş dakika konuşmadım ya.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, buyurun sorunuzu sorun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Ya böyle talimat verir gibi de konuşma. Nesin sen ya! Yani Komisyon Başkanıysan, nesin sen yani!

BAŞKAN – Sizin seçtiğiniz Komisyon Başkan Vekili...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Ben seçmedim seni. Ben sana oy vermedim.

BAŞKAN – Buyurun, sorunuzu sorun lütfen.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Öncelikle birinci öneriyle ilgili şunu söyleyeyim: Sayın Genel Müdüre burada verdiğim bütün rakamlar Sayıştayın raporlarından. Sayın Genel Müdür “Necati Bey şöyle dedi, Necati Bey böyle dedi...” Burada işte, rapor burada. 140'inci ve 141'inci sayfada sosyal yardım dayanışma vakıflarına yapılan satışların sonuçları, ilgili tablo. Bu rakamları ben vermiyorum. Sayıştayın daha doğrusu sizin verdiğiniz rakamlar üzerine Sayıştayın yazdığı raporlar bunlar. Rüçhan hakkı karıştırılıyor dediniz. Yine aynı tablodaki bahsedilen rüçhan hakkı satışlarından bahsettim ben, başka bir şeyden bahsetmedim. Yani benim araştırıp inceleyip bulduğum rakamlar değil bunlar Sayıştay raporları yani Sayıştay raporları olduğu için, Sayıştay raporlarında kendi çıkardığınız kömürlerle ilgili kâr oranından, rüçhan hakkıyla ilgili satıştan kâr oranından ve ticari kömürlerden yani ihalesiz kömürlerden yapılan kâr oranlarından bahsediyor. Ben sadece bunu gündeme getirdim. Bunu burada açıkladım yani şimdi bunu sadece bu şekilde düzeltmenin de yani ne sakıncası var ben bunu anlamış değilim. İşte burada biraz önce söylendi. Doğrudan temin veya ihalesiz yapılan satışlar. Bakın sadece 2009 yılında -yine Sayıştay raporundan okuyorum- 854 bin 620 ton 2010 yılında 529 bin ton.

Yani şimdi ikinci öneriye gelirsek yani CIF satıştan bahsettiği ve yine finansman konusundan bahsettiği için söylüyorum yani CIF konusunda yani taşıma konularında da birtakım şeyler var. Sayıştay raporlarında sıkıntılardan bahsediliyor. Ama ben bu önerinin dışında aslında bu sosyal yardım dayanışma vakıflarına yapılan bu kömür yardımlarının ben de TKİ tarafından değil de TKİ de bir üretici olarak... Yani ben şimdi burada TKİ Kurumunun işte hakikaten yaptıkları çalışmaları daha teknik, daha geliştirmek açısından çalışmalarına devam etmeleri, daha iyi, daha kaliteli veya daha çok kömür elde etmeleri için çalışmaları gerekirken bence bu yük TKİ'nin üzerinde fazladan bence gereksiz demeyeyim ama TKİ'nin dışında bir organizasyonla yapılması gereken bir durum diye bakıyorum yani sosyal yardım dayanışma vakıfları bu konuyu dağıtacaksa bırakalım o yapsın veya yetkilendirilmiş bir kurum yapsın, TKİ de bu ihaleye girsin. Bundan sonra da kimse demesin ki TKİ eksik aldı, fazla aldı, şu aldı, bu aldı. TKİ rekabet şartlarını oluşturun. Diğer özel sektörlerde rekabet şartlarını oluşturur. Belki yine aynı şekilde bu fakirlere dağıtılan kömürlerde bu şekilde belki daha ucuza, hazineye daha az yük bindirerek yapılmış olur. Yani bunun dışında gerçekten bu öneri finansman konusunda yani zorlukları sadece TKİ'nin zan altında kalmanın dışında işte hazine ödeme yapıyordu yapmıyordu... Çünkü TKİ bu doğrudan satışlarda işte kömür aldıkları yerlere bu paraları ödüyor. Yani finansman yükü de bu anlamda TKİ'ye biniyor. Yani dolayısıyla biraz bu konuda bu organizasyonun TKİ'ye verildiği için TKİ'ye haksızlık yapıldığı kanaatindeyim. Yani ben de buradan TKİ'yle ilgili, elbette bu finansman konusu da sıkıntı, Hazinesinin de bu konuda ne şekilde destek olacağı varsa olsun ama bu öneri doğrultusunda da ben bunları ifade etmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Aykut Bey, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; doğrudur hazinenin geç ödemesi bir finansman yükü yaratmıştır ama hazine neden geç ödemiştir? Yine o dönemi anlatayım ben size. Şimdi Hazine Müsteşarlığının konusu suç teşkil eden bir alacağı ödemesi Hazine Müsteşarlığında bu ödemeyi yapanlar için suçtur. Hazine Müsteşarlığında onlarca toplantı yapılmıştır bu sorunu çözmek için. Sermaye artırımını dahi düşünülmüştür. Yani sermayesini artıralım bu finansman giderleri karşılansın ve zarar edilmesin. İşte yanlış bir işlem başlayınca bütün bürokrasiye sirayet ediyor. Hazineye benim yetiştirdiğim genç çocuklar var, benim genç meslektaşlarım. 2003'ten 2007'ye kadar incelenmiş diyor ya Genel Müdür. Bu arkadaşların bir çoğu gencecik çocuklar bu konuyu görmesi mümkün değil. Şimdi o çocukların hepsi denetim görevini ihmal durumuyla karşı karşıya. Ödeyenlerin bir çoğu bu suçu bile bile ödeme riskiyle karşı... Hiç alakası yok bu insanların, devletin kıymetli bürokratları. Bir yanlışlığı çözmezsek bir sürü insan bundan mesela Hazine Müsteşarı raporu uygulamıyor. Ben İbrahim Bey'i tanırım çok dürüst bir adamdır, Devlet Planlamada Daire Başkanlığından tanırım. Ama o raporu uygulamaya koymadığı için

sorumluluk altında. Bir yanlışlığı düzeltmezsek bir sürü iyi niyetli insan bu işin altında kalıyor, birincisi bu.

İkincisi, Avrupa Birliği İlerleme Raporu'nu okuyorum ben size. Bu bütün ülkelere her dilde yayınlanan Türkiye'yle ilgili en önemli ve en kısa rapor. Diyor ki: Aynı değişiklikle yani yaptığınız kanun değişikliği vardı ya hani bu (r) maddesi: "Devlete ait olan Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün alımları Kamu İhale Kanunu kapsamı dışına bırakılmıştır. Türkiye'nin kamu alımlarında rekabeti ve gizliliği etkinliği azalttığı için AB Müktesebatına aykırı olan istisnaların kaldırılması gerekecektir. Alternatif ihale usullerine başvurma sıklığını azaltmak amacıyla mevzuatın revize edilmesi gerekmektedir. Bu alandaki hazırlıklar devam etmektedir." diye ve bunlar diplomatik raporlardır, çok nazik bir dille yazılır. Kömür yolsuzluğu bunun içine girmiştir. Bu hepimiz için üzüntü kaynağıdır. Avrupa Birliği İlerleme Raporu'nda kömür yolsuzluğuyla ilgili -ki bu bütün Türkiye'yi ilgilendiren otuz sayfa bir rapor- bir paragraf giriyor arkadaşlar. Bu hepimizin üzerinde düşünmesi gereken bir şey.

Şimdi diğer bir husus: Bunu Sosyal Yardımlaşma Dayanışma Fonu dağıtmıyor mu bu kömürü? Yani normalde devlette prensip şudur: İhale Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu tarafından yapılması. Bu Sayın Ali Babacan yönetiminde hazine tarafından dile getirildi değerli arkadaşlar. Hazine bu kalitede bir kurum. Yani bunu Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu da gitsin, Türkiye Kömür İşletmeleri de kendisi de kömür satmak istiyorsa bu ihaleye girsin. İhalede kiraladığı maden sahipleri varsa onlar da girsin, diğer maden sahipleri de girsin. Kıyamet koptu. Hayır böyle bir şey olmaz, Türkiye Kömür İşletmeleri yapacak diye. Çünkü kurulu bir düzen var, bozulması istenmiyor. Ben şimdi hepinizin huzurunda söylüyorum devlet geleneği açısından, doğru olması açısından Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu'nun ihaleleri yapması gerekmektedir ve Türkiye Kömür İşletmeleri bir satıcı olarak o ihaleye teklif vermesi gerekmektedir. İşin olması gereken budur. Ben bunu komisyona bir tavsiye kararı almasını öneriyorum. Doğru olan budur, sonucu göreceğiz. Bunun için bir şey söyleyemiyorum.

TKİ'nin kârı meselesi, demin anlattım, hazinenin görev zararı dolayısıyla hazine kârının üzerine kâr vererek ödemektedir. Bunun tehlikesi nedir? TKİ kötü yönetimini bu fahiş kârın altına saklar çünkü tüvenan olarak da kömür alıyor düşünün. Siz çok yüksek fiyattan tüvenan olarak kömürü teshin amaçlı kömür dışında termik santrallere kömür alıp EÜAŞ'a ucuza satıyorsunuz çünkü EÜAŞ da kendi mali tablolarını düşünmek zorunda. İşte bu fahiş kârların altına bu kötü yönetimin saklanması durumu söz konusudur.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Kamer Bey, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Teşekkür ederim.

Şimdi raporda bu TKİ'nin sattığı kömürün FOB fiyatı 203 lira artı KDV iken Tunceli'ye 300 liraya artı KDV teslim ediyor. Bu fark en pahalı da Tunceli'ye teslim ediliyor. En azından şeye kadar demir yolları var. Mesela İR 582 sahada 11,79 ton rödovansla verilmiş. İR 200'e 2.579-260 ton 30 lira rödovansla verilmiş. Altepe sahası 609 ton KDV'yle satın alınmış termik santrallerine. Yine bazı sahalarda mesela 10 TL rödovansla 68 liraya kömür almışsınız. Şimdi bu evvel öğrenmek istediğim şu: Bu rödovansların, bunların süresi, bunlar ne zaman verilmişler, bu rödovans fiyatları hangi senelerde vermişler? Bunların büyük bir kısmı bu seneler doluyor bunları yeniden düzenleyecek misiniz?

Yine 2009 yılında KİAŞ firmasında 160 bin ton, Akso Firmasında 77 bin ton, Yeni Çeltik Firmasında 66 bin ton, Çelikler Firmasında 217 bin ton, Geliş Firmasında 332 bin ton kömür almışsınız. Bunların her birisi kaç liraya tonunu size satmıştır? Fiyatlarını tek tek öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ali Bey, buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Ben bu gündemle ilgili sorduğum soruların yine cevaplarını alamadığım için, bunun içerisinde çünkü kömür fiyatları nakliyesi de dahil olmak üzere sorduğum sorulardan bu cevapların tekrar düzeltilmesini istiyorum. Bu anlamda 10'uncu soru fakir aileler ve firmalarla ilgili. Bu firmalar kime aittir diye sormuştum, hiç gündemde bir isim yok, bir şey yok. Şikâyetler konusunda soru sormuştum. Şikâyetler konusunda cevap yok, yine 10'uncu, fakir aileler konusunda kömürlerle ilgili.

Yine kömürün taşınmasıyla ilgili az önce Kamer Bey'in de söylediği, bu kömürlerin taşınması Türkiye'deki -hepimiz kamu işinde çalışmış insanlar olarak- gideceği yerde yani tren ya da toplu taşıma ya da bir başka kamyon kara nakliyesi gibi, bunlar göz önüne alınmadığı ilk bakışta göze çarpıyor. Halbuki devlete bir iş yaptığınızda, müteahhit yaptığınızda size taşıma bedeli İhale Kanunu'nda 2886'da bile orada tren varsa kamyon nakliyesi ödemez. Siz bu kadar halkın parasını düşünmemiz gerekirken, bu hepimizin parası olması gereken niye nakliyelerde bu tür yöntemlere dikkat etmediniz? Ve bu nakliyelerin nerede, ne zaman nakliye fiyatları hangi firmalara diye soruyorum ve bu ihalelerdeki taşıma fiyatlarını hangi firmalar tarafından, nasıl yaptırıldığını yine burada sormuştum ama tekrar istiyorum bunları.

Yine bununla ilgili, fakirlerle ilgili bu konuda bir daha gündemde yok zannediyorum öneriler içerisinde, onun için bunları sormaya devam etmek istiyorum. Bu kömür dağıtımlarıyla ilgili şikâyetler ve denetimlerle ilgili konularda arkadaşlarımız sordu. Ancak yıllarca fakir fukara fak-fuk-fon'un da da görev yapmış birisi olarak da söylemek istiyorum. Burada daha önce bu sistem denenmişti kömürlerin ihalesini fak-fuk-fon yani kendisi yapıyordu ve ihalelerin dağıtımını da kendisi yapıyordu. Burada bu tür sorunların karşılaştığımızda ne torbadaki yani alımlardaki 25 kilo tabiri artı eksi 2 kilo dediğiniz

rakamlar 23 kilo ya da 27 kilonun dışında, biliyorsunuz, 19, 18 ya da 17 kiloluk torbalar 25 kilo diye dağıtıldı. Ne bunlar böyle bir denetimden korkuluyordu. Çünkü yerinde ihale yapılan illerde valiliklerde yapılan ihaleler çok daha halkın denetiminde oluyordu. Bu anlamda da bu konudaki fakir fukara denetimleri az önce arkadaşlarımız ifade etti ama bu denetimlerin yapılmadığı konusundaki şikâyetlerin çok olduğunu ve gerçekten de bu torbalar karşısında hangi firmalara ne kadar ceza kesildiğini de ben ilave soru olarak sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Alt Komisyon Başkanımız olarak Mustafa Gökhan Gülşen Bey’e de söz veriyorum.

Buyurun.

MUSTAFA GÖKHAN GÜLŞEN (Kastamonu) – Sayın Başkanım, şimdi arkadaşlarımızın soruları arasında zaman zaman siyasi tercihlerin eleştirileri var Sayın Genel Müdürün cevap vermesi mümkün olmayan. Mesela şimdi kömürü TKİ mi dağıtacak Sosyal Yardımlaşma Vakfı mı dağıtacak, Kömür İşletmeleri Kurumunun buna karar vermesi mümkün değil. Bunu siyasi tercihler belirleyecek. Buna benzer çok şey var. Baştan beri ben dikkat ediyorum. Özelleştirmenin de aslında eleştirildiği veya özel sektöre bazı şeylerin aktarılmasının eleştirildiği, özel sektörün yapmasının eleştirildiği. Bu bir siyasi tercih. Siyasi tercihleri de belirleyen biziz. Burada Kömür İşletmelerinin bunu belirleyici bir rolü yok, bunu belirtmek istedim.

İkinci öneride, Aykut Bey’in ifadesinden anladığımız kadarıyla gecikmenin sebebi zaten hazinedir. Dolayısıyla Genel Müdürlüğün de burada bir ihmali yoktur Sayıştayın bu önerisinde. Alt komisyon görüşmelerinde de biz -arkadaşlarımız vardı- hazineden de ricacı olduk. Bundan sonra aksama olmayacağını da ifade ettiler, bunu da belirtmek istiyorum hazine yetkilileri o dönemde.

Soruların da önerinin dışına çıktığını çok görüyorum. Yani biz burada Türkiye Kömür İşletmelerini denetliyoruz ama zaman zaman siyasi tercihler ve öneriler dışında başka şeyler. Geneli üzerinde konuşursak bunların daha iyi olur, daha zamanı verimli kullanırsınız diyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Cemal Bey, buyurun.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Sayın Genel Müdürüm, şunu öğrenmek istiyorum: Sayıştay raporunda ve Aykut Bey’in ifadesiyle, yeraltından çıkan kömürün 120 milyara eski parayla mâl olduğu ifade edilmekte. Acaba bu zenginleştirme çalışması yapılıp yani satışa sunulduğu, yıkandıktan sonra mı 260 lira olmakta? Bir onu öğrenmek istiyorum.

Bir de şu: Kaymakamlıkların ihale yapması bazı konumda doğru bazı konumda yanlış. Kömür için doğru olabilir, onu sistem olarak siyasi tercih belirler ama yanlış olan şu: Biz

kaymakamlıklara köy yollarının ihalesini yaparak köy yollarının tanzimini verdik ama Allah'a şükürler olsun verdiğimiz paraların hepsi gitti çünkü Balıkesir ilinde, düşünün, Dursunbey ilçesinde o yolu yapacak müteahhit yok; kaymakamlık tarafından yapılan yolu yeterli, nitelikli ve nicelikli kişiler alamadığı için randımanlı bir değer alamadık. Onu sistematik olarak belirtilip de hangi kurumda yapılır veya teklif edilir onun tespitini tüm kurumlar için aynı şeye baliğ olduğunu düşünmüyorum. Yalnız ben Kömür İşletmelerine şunu ifade edeceğim: Ben bu memlekette parti başkanlığı yaptım, il genel meclisi üyeliği yaptım, belediye başkanlığı yaptım, hepimiz aynı şeyleri yaptık ama ben sizin bahsettiğiniz Kırakdere'den Bandırma Belediyesine kömür alarak çok para kazandım. Teşekkür ederim, kömür tevzii bizdeydi çünkü.

BAŞKAN – Evet teşekkür ediyoruz.

İsmail Bey, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; tabii, burada bu benim daha çok bir önceki öneriyle ilgiliydi söz almam ama tabii ortam biraz gerilince şimdi konuşmak istiyorum.

Tabii, burada fakir ailelere kömür yardımı yapılması oldukça bence manidar, bence 2 milyon aileye yardım yapılması, gerçekten de o vatandaşın elinden tutulması çok iyi bir davranış. Fakat Aykut Bey'in dediği gibi, biz bu kömürlerin parasını veriyoruz fakat kömürlerin denetimiyle ilgili de gerekli tedbirlerin alınmasının gerektiğini ben de düşünüyorum, yani parasını verdiğimiz bir şey, niye kötü bir şey alalım. Yani mutlaka bununla ilgili cezai müeyyideler getirilmesi lazım. Ağır cezai müeyyideler getirilsin ki ne kilodan çalabilsin ne de kaliteden çalabilsin.

Diğer taraftan ben esas şunu öğrenmek istiyorum: 4734 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinde, kurumların hangi usullerle mal alabileceği yazılmıştır. Bunlardan birincisi açık ihale, ikincisi belli istekliler, üçüncü pazarlık, dördüncüsü de doğrudan temin.

Şimdi, raporda baktığımız zaman 2005 yılında bir olay yaşanmış ki buna dayanılarak herhâlde 2006'dan sonra ilk 19'uncu ve 20'nci madde atlanarak 21'inci maddeye geçilmiş. Yani ne yaşandı, siz bunu niye tercih ettiniz? Yani burada dolayısıyla sanki dışarıdan baktığımız zaman yani daha çok birilerinin korunması veya birilerine peşkeş çekilmesi anlamına gelebilecek şekilde bir ifadeler kullanılmakta, biz de bundan oldukça rahatsız olmaktayız. Yani 2005 yılında ne yaşadınız da buna döndünüz, pazarlık usulüne döndünüz?

Tabii, bu tekerlek alımından da bahsedildi, açık ihale usulü yapılmış. Dolayısıyla da pazarlık usulüne geçebilmesi için ya mücbir sebepler olması lazım veya açık ihale yapılıp veya belli istekler arasında yapılıp bunlardan mal alınmadıktan sonra pazarlık usulüne geçilmesi gerektiği belirtilmektedir. Ben sadece bunları öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Aykut Bey, toparlayabilir miyiz çünkü Genel Kurula da geçeceğiz.

Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; öncelikle şunu söyleyeyim:

Bu konuşulanlar yani öneri dışında diyorsunuz ama genel kısımda konuşacağımız birçok şeyi konuştuğumuz için geneli, genel görüşmeleri hep çok kısa tutuyoruz, bazı kurumlarda beş dakika da geçtiğimiz oluyor ama bunu yapmamak lazım. Yani sürekli üzerimizde bir baskıyla işte öneri, şunu yapın, bunu yapın, bilmem ne yapın... Gerçekten elimizden geleni yapıyoruz ve muhalefet sorumluluğu üzerinde davranmaya çalışıyoruz. Burada hem siyasi sorumluluk hem de kişisel olarak insaniyetimiz de önemli. Onun için hani bu baskıyı yapmazsanız gerçekten hızlandırmaya çalışıyoruz.

İkinci mesele şu: Bizim bir ofisimiz yok, devlet elimizde değil. Ben tek milletvekili olarak gece üçe, dörde kadar bunları okuyorum, buraya geliyorum, o an aklıma gelmemiş şeyler olabiliyor çok önemli, sonradan gelen şeyler oluyor ve kısa tutmaya çalışıyoruz. Onun için, bundan sonraki tartışmalarda bu aklınızda bulunursa sürekli birbirimizi yıpratmayalım.

Şimdi, ilk şeyi söyleyeyim: Zaten siyasal parti siyasal partinin tercihini eleştirir, keşke bununla sınırlı kalsa.

MUSTAFA GÖKHAN GÜLŞEN (Kastamonu) – Bunun cevabını verebilecek durumda değiller ama.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hayır, şunu söylüyorum o zaman: Siz verirsiniz.

MUSTAFA GÖKHAN GÜLŞEN (Kastamonu) – Burada biz denetleme yapıyoruz. Partiyi değil, kurumu denetliyorsunuz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Değerli arkadaşım, şimdi, bakın, siyasetin mantığını anlama konusunda demek ki bir eksikliğimiz var. Neyse, bunu uzatmayayım yani bunu konuşmak lazım. Bu bir siyasal parti olarak sizin söylediğiniz şeyleri başka... Uzun anlatırım ben o zaman, vakit almayayım.

İsmail Bey'in söylediği, evet, alım usulleri var. Açık ihale, pazarlık usulü, doğrudan temin, belli istekliler arasında da var. Şimdi, bu üçü ihale, diğeri değil. Açık ihale bunun en büyük kapısı. Açık ihaleden geçemiyorsanız zaten... Kuruma sordunuz, diyecek ki: "Biz açık ihale yaptık, teklif alamadık, şu oldu, bu oldu." Yahu, açık ihale yaptın da teklif alamadığın bir şeyin davet mektubuyla nasıl teklifini alabiliyorsun? Yani bunun bir mantığı, savunması yok. Çünkü kurum diyor ki: "Biz ihale yaptık, fiyat alamadık." Şimdi, pazarlık usulü ihale yapıyorlar, tamam mı, 25 trilyonluk. Aynı firmalar pazarlık usulü ihaleye teklif veriyor. Dönüp aynı firmadan bu sefer ihalesiz mal alıyorlar. Onun için, süreci bildiğim için anlatayım, az sonraki şey olmasın. Yani burada sorulan sorularda... Mesela, lastik alım ihalesi için de benzer şeyler söz konusu.

Şimdi, taşıma ihalelerinden kısaca bahsedeyim de geneli üzerine çok uzamasın. Arkadaşlar, taşıma ihaleleri 3/g maddesine göre yapılıyor. 3/g maddesi diyor ki: “Hazinenin transfer bütçesinden yapılanlar bu 3/g maddesinde değerlendirilemez.” Çünkü 3/g maddesi normalde kanuna koyulurken - bu kanun diğer ülkelerde böyle sivil toplum örgütlerini de falan ilgilendiren bir kanun, biz de değil- eğer devlet payı varsa 3/g’yi kullanamazsınız tarzında bir hüküm var. Bu hazine transferi, bizim buraya aktardığımız görev zararı hazinenin transfer bütçesinden yapılıyor, dolayısıyla İhale Kanunu’na tabi olması lazım naklî ihalelerde. Hatta Şırnak’ta bir nakliye davası açılıyor bu konuda, ihaleye fesat karıştırmakla alakalı. Kurumun bir müfettişi gidip diyor ki işte “Bu, Kamu İhale Kanunu’na, istisnasına tabidir.” Aslında Kamu İhale Kanunu’na tabi. Savcılık da bu konuda beraat ettiriyor da artık yani Türkiye Kömür İşletmeleriyle söyleyeceğimiz çok şey var ama gerçekten bir kısmını da genel görüşmeye bırakarak bir kısmını da suç duyurusuna bırakarak... Genel görüşmeyi de çok uzatmayacağız. Ben çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Genel Müdür, buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Teşekkür ederim.

Şimdi, TKİ’nin dışında Sosyal Yardımlaşma Genel Müdürlüğü bunu yapsın. Bu benim cevaplayacağım bir soru değil çünkü bize bu Bakanlar Kurulu kararıyla ek görev olarak verilen bir görevdir, biz de bu görevi yerine getirmeye çalışıyoruz.

Ayrıca şunu da eklemek istiyorum: 2006 yılında Hazine Müsteşarlığında dönemin bürokratlarıyla bu toplantılar yapıldı; bu işi neden Sosyal Yardımlaşma Genel Müdürlüğü yapmıyor, o yapsın diye.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, o konu sizin cevaplayacağınız konu değil. Siz, size sorulan, kurumunuz ilgilendiren sorulara lütfen cevap verin.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Tamam, teşekkür ederim.

Sayın Kamer Genç Bey’in sorduğu soru: Tunceli ili özellikle Soma kömürü istediği için Soma’dan demir yolu Tunceli’ye kadar yok biliyorsunuz, Elâzığ’a kadar var ve Elâzığ istasyonuna kadar demir yoluyla getirilmiştir. Orada indirme, bindirme ve ara nakliyeyle birlikte fiyatın 301 lira olması doğaldır çünkü bizim Soma Ege Bölgesi’ndedir.

Ali Sarıbaş Bey’in sormuş olduğu soruya ise, elbette ki en ucuz nakliye yollarını kullanmaya çalışıyor TKİ, bunların arasında Devlet Demiryolları da var fakat Devlet Demiryollarının yapısı gereği ve 1914’ten bu yana son yıllarda yapılanlar hariç çok fazla bir yatırım gerçekleşmemiş olması nedeniyle taşıma kapasitesi sınırlıdır ve maksimum 250 bin ton civarında, 270 bin ton civarında bir kömürü ancak taşıyabilmektedir ve bu konuyla ilgili yaptığımız protokoller ve yazışmalarımız da

mevcuttur, aksi takdirde, Devlet Demiryollarına... Yeni yatırımlar yapılıyor ama bu -belki yanlış bir ifade kullanmış olabilirim- şu anda hâlen daha 250-270 bin ton kömürün üzerine maalesef çıkamıyor.

Van depremi nedeniyle de 72 bin ton kömür verdiğimiz Van'a deprem nedeniyle 236.500 ton kömür verdik, 2011 yılı içerisinde çünkü mağdur ailelerin sayısı fazlaşmıştı. Orada da özellikle demir yolları, feribot geçişleri çeşitli sıkıntılara neden olmuştu ve bu uygulamayı da gerçekleştirmek gerekiyordu üşümemesi için vatandaşın. Dolayısıyla azami oranda imkânlar ölçüsünde, nakliye imkânları ölçüsünde uygun olanlar tercih ediliyor.

Fiyatlarla ilgili konularda da kısaca bilgi vereyim. Aksa 192.54 TL/ton, taşıma mesafesi 180 kilometre. Şırnak Valilik İl Özel İdaresinin alt taşeronu olarak çalışan Geliş ise 226.46 TL'dir tonu, taşıma mesafesi 250 kilometre. Çelikler 253,13; taşıma mesafesi 400 kilometre, Yeni Çeltik 234,20; taşıma mesafesi ortalama 170 kilometre; KİAŞ, 199,55 TL, taşıma mesafesi de 155 kilometre. Dolayısıyla, biz nakliyeyle birlikte bir bütün olarak yapıyoruz. Nakliye fiyatlarıyla kömür fiyatları birbirinden ayrılması mümkün olmadığı için bir bütün olarak tarafınıza o bilgiler verildi. Ama yine de biz tekrar bir gözden geçirelim, bir eksiklik varsa onu da cevaplamaya çalışalım.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Vekilimiz Öztaylan Bey'in sorusuna ise, Aykut Bey'in sorduğu soruya paralel bir bölümü var. Şimdi, biz, yer altında 250 liraya mal ediyoruz derken...

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, Cemal Öztaylan Bey yirmi senedir Meclistedir, onu da hatırlatayım size.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Çok özür diliyorum.

Niyetimiz öyle değil, o bilinsin.

BAŞKAN – Niyetinizi de lütfen sergileyin.

Evet, buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Tamam.

Şimdi, 120 liradan bahsedildi. Bu 120 lira fiyat, Soma'da hem açık işletmelerden hem de yer altı işletmelerinden kömür üretiliyor. Yer altı işletmesinin doğası gereği maliyetleri ve üretim miktarları açısından çok zor işletmecilik şartlarıdır. Benim bahsettiğim fiyatlar, tamamen maliyetler yer altı madenciliğine yönelik maliyetlerdir. Yoksa Soma bölgesinin havza madenciliği çerçevesindeki fiyat ortalamalarını kastetmedim. Zonguldak'ta Türkiye Taş Kömürü Kurumu üretim yapıyor ve 400 liraya tonunu yaklaşık mal ediyor, yılda 440 milyon lira da zarar ediyor.

Teşekkür ederim.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Bir şey sorabilir miyim, çok cüzi bir şey.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Sayın Genel Müdürüm, Aykut Bey’in ifade ettiği gibi, Kırakdere Türkiye’nin en kaliteli kömürü. Siz bunu Tunceli’ye yolluyorsunuz, Bursa ile Balıkesir’e niye Beypazarı’ndan yolluyorsunuz, biz isyan etmediğimiz için mi? Çanakkale de dâhil. Yani isyan mı edecekler? Balıkesir’e, Bursa’ya, Çanakkale’ye ta Ankara Beypazarı’ndan kömür geliyor, Tunceli’ye buradan Elâzığ’a yolluyorsun, orada...

Bu haksızlığın giderilmesini, bizim havzamızda, bölgemizde çıkan kömürün Çanakkale’ye, Bursa’ya ve Balıkesir’e gönderilmesini talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, soruları cevaplamadı henüz.

Sayın Genel Müdür, siz devam edin.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Şimdi, efendim, bu organizasyonu yapmak gerçekten çok zor bir iştir. Kâğıt üzerinde ifade edildiği gibi basit değildir, lojistik olarak Türkiye’nin dokuz yüz yetmiş üç ilçesine kaymakamlık teslimi bu kömürleri veriyorsunuz ve kaymakamların ve valilerin de birtakım talepleri doğrultusunda da kömürü değiştirmek zorunda kalıyorsunuz, üretim noktası itibarıyla.

Tunceli Valiliği Soma kömürünü ısrarla istediği için, yoksa Soma kömürünün fazlalığından değil.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Biz de ısrarla isteyelim o zaman.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Yani şunu söyleyeyim, şöyle söylemeye çalışıyorum: Stoklardan bahsedildi sorunun bir tanesinde. Bu stoklar çevre kriterlerine uygun kömürlerin stokları değildir. Asla ısınma sektörüne verilen kömürlerimizde stok söz konusu değildir. Bir önceki yıldan bir sonraki yıla stok devretmemiştir. Çünkü bu kömürler 1.000 kalori ile 4.500 kalori aralığındaki kömürlerdir. Tamamen termik santral nitelikli kömürlerdir staktaki kömürler.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – 6,5 milyon ton stoku var, yanlış bilgi veriyorsunuz.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Biz o cevapları verdik, yanlış bilgilendirmiyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Faaliyet raporunda 6,5 milyon ton kömür...

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim, olabilir. O kömürler ısınma nitelikli kömürler değildir. Biz onlara defalarca cevap verdik. Termik santral nitelikli kömürlerdir. Termik santral kurulsun diye uğraşıyoruz. Termik santral kapasitesi artarsa o kömürler de orada değerlendirilecektir.

2005 yılında Türkiye Kömür İşletmeleri bir ihale yapmıştır, fakir ailelere kömür vermek üzere ve o fiyatlar yüksek çıkmıştır, yaklaşık maliyetlerin üzerinde gerçekleşmiştir. Ondan sonra Maden İşleri Genel Müdürlüğüne yazıp sorduk biz ve özel sektör, 309 tane Maden İşlerine kayıtlı özel

sektör vardır ve bunların beyan ettikleri üretim miktarı 2 milyon 498 bin tondur. Bu 2 milyon 498 bin tonun 100 bin ila 150 bin tonu maksimum ısınma amaçlı ve çevre kriterlerine uygun nitelikte kömürlerden oluşmaktadır. Pazarlık ihale usulünde de herkese açık 84 tane firmayı davet etmişizdir ve bize teklif gelen firma 11 ile 13 arasında gerçekleşmiştir. Dolayısıyla piyasada söylenildiği gibi o kalitede...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bunlar raporlarda yazıyor. Üreteni davet ettiniz mi?

BAŞKAN – Aykut Bey, cevapları alalım, alalım yazılı olarak da cevabını.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim, aranan şartlarımız şudur: Ya üretici olacak ya da herhangi birisinin üretim sahasında rödovansçı olması gerekiyor yani yine üretici olması gerekiyor. Bizim aradığımız şartlar budur. Çantacıları biz ihaleye davet etmiş değiliz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Uyar Madencilik şikâyet yazısı yazdı mı “Beni davet etmediniz.” diye? (Karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Sayın Genel Müdürüm...

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Çok özür diliyorum, bitirmek üzereyim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Genel Müdürüm, siz sorulan soruları hızlı bir şekilde cevaplayın, sizi bekliyoruz.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Uyar Madencilikle ilgili ise Uyar Madencilik Soma bölgesinde bize kömür üreten bir firmadır. Ben Soma bölgesinde kendi kömürüm dururken herhâlde lojistik olarak Soma havzasındaki bir adamı da bu ihaleye davet etmem doğru değildir. Ancak benim üretim bölgelerimin olmadığı noktalardaki kişileri davet etmem lazım ki nakliye opsiyonunu kullanayım ve hazineye olan yükü hafifletmektir bizim amacımız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, sayın milletvekilleri...

Genel Müdürüm, bekliyoruz, devam edin.

Bitti mi sorularınızın cevapları?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Bitti efendim, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 2'nci öneriyle ilgili...

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Efendim, Bakanlar Kurulunun fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin kararında, CIF satış esasına göre valiliklere teslim edilecek kömür bedelleri ile oluşması hâlinde görev zararının, 2011 yılı veya yılı bütçesine konulacak ödenekten Hazine Müsteşarlığı tarafından ilgili kurumlara ödeneceği ve bu kuruluşlar nakil sıkıntısını aşmaması için bu ödemenin üçer aylık dönemler hâlinde yapılmasını amir.

Son bir önceki görüşmelerde farklı rakamlardan bahsedildi ama biz güncel...

BAŞKAN – Bu önerinin gereği yerine getirilmiş mi?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Bugün itibarıyla Türkiye Kömür İşletmelerinin hazineden 1 milyar TL alacağı var.

BAŞKAN – O zaman izlemeye devam edeceğiz.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Bugüne kadar, 2012 hariç, 324 milyon lira faiz ödenmiş alınan kredilere, 2005’ten 2011’e kadar. Şimdi, efendim, burada...

BAŞKAN – Sayın Sayıştay Başkanım, gereği yerine getirilmemiş henüz.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Getirilmemiş.

BAŞKAN – Tamam.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Şurada bir yanlış anlama efendim, deniyor ki: “Kredi kullanmıyoruz, faiz de ödemiyoruz.” Ama bu alacak eğer hazineden tahsil edilmiş olsaydı bundan faiz elde edilecekti, dolayısıyla bir faiz kaybı da var. Ya faizi gelirinden kaybediyorsunuz burada veya faiz ödeyerek kaybediyorsunuz. Her hâlükârda TKİ’nin burada bir mali kaybı var demektir.

BAŞKAN – Değerli üyeler, 2009’un 2’nci önerisi, 2010 yılının 1’inci önerisiyle aynı mahiyette olduğu için aynı işleme tabi tutuyorum ve her ikisinin de Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Arkadaşlar, izlensin, niye kabul etmiyoruz? Tamam, evet, izlemeye aldık, izlenmesine karar verilmiştir.

3’üncü öneriyi okutuyorum:

Öneri 3

Güney Ege Linyitleri İşletmesi Müessesinde, ileriki yıllarda madencilik faaliyetlerinin aksamadan sürdürülebilmesi ve Yatağan Termik Santralının kömür ihtiyacının kesintisiz olarak karşılanabilmesini teminen kısa sürede çözüm bulunması önem ve aciliyeti taşıyan, güncel mevzuata istinaden zeytinlik arazilerin tarım dışı kullanılması yönünde uygun görüş verilmeyen yol güzergâh değişikliği talebi ile aynı çerçevede müessesenin Eskişehir sahasında bulunan zeytinlik alanlarda madencilik faaliyetlerinin yapılabilmesi için ilgili Bakanlıktan gerekli izinlerin alınabilmesi hususunda başlatılan girişimlerin sonuçlandırılması,

BAŞKAN – Değerli üyeler, 3’üncü öneri 2010 yılının 3 numaralı önerisiyle aynı mahiyette olduğu için her iki öneri için de ortak işlem yapacağız.

Şöyle yapalım arkadaşlar: Sayın Genel Müdürüm, güncel cevabı alalım.

Buyurun.

Cevap 3:

Ülkemizin yerli kaynaklara dayalı enerji arz güvenliğinin sağlanmasında...

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, özetle, kısaca siz cevap verir misiniz. İki sayfa cevap yazmışsınız. Güncel durumun cevabını alıyoruz Genel Müdülden.

Buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu zeytincilik yasası ve yabanilerin ıslahıyla ilgili yeni bir yönetmelik çıktı. Tarım Bakanlığı özel üniversitelerden bir komisyon oluşturmak suretiyle bir rapor düzenlenmesini ve o rapora göre de izin verilip verilemeyeceğine karar verecek Tarım Bakanlığı ve o sonucu bekliyoruz. Özet olarak bunu söyleyebiliyorum.

BAŞKAN – Söz almak isteyen?

Ali Bey, buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Tabii, ben, TKİ’de bunun göz önüne geleceğini bilmiyorum ama zeytin yasasıyla ilgili Danıştaya dava açan bir milletvekiliyim, bilginiz olsun diye söyleyeyim. Tabii, burada oldu mu bilmiyorum ama benim sorum bununla ilgili değil yani bu gündemle ilgili.

Şimdi şunu sormak istiyorum: Eskiden ihalelerinizde doğayı bozduktan sonra yani yaptığınız dekapaj ihalelerinde, şartnamesinde, tekrar oranın ağaçlandırılması ve çimlenmesi, doğal doku hâline getirmeniz şartnamede vardı. Eski şartnamelerde, ben yıllardır bu bölge içerisinde, belediye içerisinde olan birisi olarak ve doğada da özellikle Türkiye’deki kömür işletmelerinin buna uymadığını görüyorum. Ancak yeni şartnamelerinizde -duyumum bu tabii, ben sizin ağzınızdan net duymak istiyorum- tekrar burada bahsettiği için, “Zeytin ağaçlarının sökülerek yerine götürülmesi düşünülmektedir.” Şartnamelerinizde, yaptığınız ihalelerde yerine getirilmesi var mıdır? İhalesi yoksa, siz yapıyorsanız bunu yerine getiriyor musunuz? Yani buradaki önemli bir konu çünkü TKİ çok büyük havzalarda çalışıyor ve bundan önceki konulardan bir tanesiydi. Bununla ilgili olarak, yine paralel –bir daha konuşmamak için soruyorum- dekapaj ihalelerinizle ilgili kaç ihaleniz oldu, ne kadar, hangi firmalar katıldı? Çünkü açık işletmelerden bahsediyorum, oldukça az çünkü, Ege linyitleri ve bölgesi, bizim bölgelerimizde var. Bunlarla ilgili şartname ve bilgileri almak istiyorum. Bunları net olarak gene tekrar ediyorum: Net olarak firmalar, isimleri, dekapaj ihale sonuçları, kaç firma katıldı? Bunları net istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Mehmet Cemal Öztaylan, Balıkesir Milletvekili; buyurun.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Sayın Genel Müdürüm, buradan bir tavsiye kararı alınmasını istiyorum, sebebi hikmeti de şu: Eğer ki biz fakir fukaraya kömür dağıtıyorsak, uzaklık hesabını çok iyi, rantabl şekilde kullanırsak vatandaşa daha çok kömür veririz. Doğru mu efendim? Doğru.

Balıkesir iline Soma ilçesi 50 kilometre, Bursa’ya da 150 kilometre. Bundan sonra komisyonun tavsiye kararı olarak Çanakkale’de de Kocaeli’de de Bursa’da da Balıkesir’de de Beypazarı kömürü istemiyoruz. Her çıkan yerin uzaklık hesabı yapılarak her ilde rantabl şekilde

değerlendirilerek o illere, yakın illere o havzadan çıkan kömürlerin gönderilmesini Komisyon olarak talep ediyorum, bunu ben talep ediyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) –Şırnak ilinde yaptıkları gibi aynen.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Evet, aynen.

Yani sizin Soma kömürünü ben Balıkesir’de kullanmak istiyorum ve bunun gibi, bunu yapmak istiyorum.

Siz de herhâlde destekliyorsunuz, teşekkür ederim.

Buna da uymazsanız seneye ben tenkit edeceğim Sayın Genel Müdürüm.

BAŞKAN – Cemal Bey, bir önerge hazırlarsanız lütfen onu okuruz.

Değerli arkadaşlar, müsaade ederseniz soruları burada bitirelim, ara vereceğiz çünkü. Evet, bir cevabı da olacak Sayın Genel Müdürün.

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Ben Cemal Bey’ in bu önerisini, aslında, ekonomik anlamda desteklerim mutlaka da yalnız Genel Müdür de buna cevap verecektir. Şimdi, Doğu çok soğuk oluyor, eksi 20 derece oluyor. Beypazarı’ndaki kömürün kalorisi oraya gönderilmeyecek gibi oluyor. Soma çok kaliteli, dolayısıyla çok soğuk yerlere o kaliteli kömürler gidiyor diye biliyorum ben. Yanlışsa, Sayın Genel Müdür de açıklama yapsın.

BAŞKAN – Bir önerge hazırlayın lütfen, onu tartışalım.

Sayın Genel Müdür, kısaca cevap alalım, biz Genel Kurula da yetişeceğiz saat ikide, oylamamız var.

Yazılı da verebilirsiniz soruların cevaplarını.

Buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Teşekkür ediyorum.

Ben Sayın Vekilimiz Ali Sarıbaş Bey’ in sorusuna cevap vermek istiyorum.

Birinci sorulan soru arazi düzenlemesiyle ilgili. Evet, son yıllarda bu arazi düzenlemelerine daha önceden de belki dikkat ediliyordu ama son yıllarda, özellikle biz yönetim olarak bu konunun ısrarla üzerine gitmeye çalışıyoruz. Kısa bir anekdot anlatayım. Muğla bölgesinde...

BAŞKAN – Anekdot anlatmayın lütfen.

Sorulara yazılı cevap da verebilirsiniz.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Şöyle yapacağım... Son zamanlarda onu koymaya çalıştık, koyuyoruz. Muğla’da da 28 ton zeytin alıyoruz diktiğimiz ağaçlardan ve 6,5 ton zeytinyağı çıkıyor, oradaki işçilerin mutfağında da tüketiliyor.

İkinci sorduğunuz soruya yazılı olarak cevap vermeyi istiyorum çünkü onları şu anda toparlayabilmem mümkün değil.

Mehmet Cemal Öztaylan Bey, Sayın Vekilimize de Balıkesir'e 2011 yılında merkez ve iki tane ilçesi sanıyorum, Gönen ve birkaç ilçesine Soma kömürü verdik. Tabii, keşke Soma kömürünün üretimi çok fazla olabilse de her tarafa verebilsek.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Değerli üyeler, 3'üncü öneri 2010 yılının 3 numaralı önerisiyle aynı mahiyette ve her ikisinin de her iki yılın da izlemeye alınması oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli üyeler, saat 15.00'e kadar ara veriyorum. 15.00'te buluşmak üzere hepinize çok teşekkür ediyorum, afiyet olsun.

Kapanma Saati: 13.58

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati. 15.00

BAŞKAN: Fahrettin POYRAZ (Bilecik)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet YENİ (Samsun)

SÖZCÜ: Şenol GÜRŞAN (Kırklareli)

KÂTİP: Faruk SEPTİOĞLU (Elâzığ)

(Oturum Başkan Vekili Ahmet Yeni tarafından açıldı)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, toplantıya kaldığımız yerden devam ediyoruz.

2009 yılına ilişkin 4'üncü öneriyi okutacağım, ancak 4'üncü öneri 2010 yılının 4 numaralı önerisiyle aynı mahiyette olduğundan her iki öneri için de ortak işlem yapılacaktır.

Şimdi, 4'üncü öneriyi okutuyorum:

Öneri 4:

Güney Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesinde, Eskihisar, Hüsamlar ve Çakıralan-Belentepe ocaklarında yürütülmekte olan madencilik faaliyetleri sırasında karşılaşılan arkeolojik mezar ve kalıntıları dekapaj ve kömür üretimi faaliyetini zorlaştırdığı, Milas Müze Müdürlüğü tarafından başlatılan ve doğası gereği yavaş devam eden çalışmalarda yeterli ilerleme sağlanamadığı, hatta yıllık kazı izni verilmediği ve Kültür Bakanlığı ile yeni protokol düzenlenemediği için durma noktasına geldiği, özellikle Çakıralan-Belentepe bölgesinde kömür üretimini aksatacak herhangi bir gelişmenin Kemerköy Termik Santrali elektrik üretimini olumsuz etkileyeceği göz önünde bulundurularak; söz konusu bölgelerde sürdürülen arkeolojik çalışmaların kurum menfaatleri doğrultusunda ve düzenlenecek yeni protokoller çerçevesinde, temrin programına uygun olarak yürütülmesi, kısa ve orta vadede üretim faaliyetlerinde oluşabilecek aksamalar nedeniyle termik santrallerin zorunlu kömür ihtiyacının tedarikinde darboğazla karşılaşılması için, yeni protokol çerçevesinde kazı-kurtarma çalışmalarına bir an önce başlanılmasının sağlanması hususunda girişimlerde bulunulması,

BAŞKAN – Çalışmalara devam ediyoruz.

Cevabı buyurun.

Cevap 4:

Kazı Başkanlığı görevi Bakanlar Kurulu Kararı ile verilmekte olup Yatağan Eskihisar ocağında arkeolojik kazı çalışmalarını yürüten Lagina Kazı Başkanlığının faaliyetleri; 03/08/2009 tarih ve 2009/15348 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile iptal edildiğinden ve bahse konu inceleme raporu ile Lagina kazıları ve TKİ kazılarının ayrı ayrı ekipler tarafından yapılması önerisi

doğrultusunda, TKİ arkeolojik kazıları Muğla Müze Müdürlüğü tarafından sürdürülmüştür. Gerek jeofizik etüt sonuçları gerekse kurul kararı doğrultusunda birinci SİT alanı ve Kumyeri arkeolojik alanı dışında dekapaj ve kömür üretim faaliyetlerinde iki yıl sıkıntı yaşanmayacağı için arkeolojik kazılar 03/06/2010 tarihinde sona ermiştir.

Yeniköy Linyitleri İşletme Müdürlüğü'nün Milas, Hüsamlar, Çakıralan-Belentepe ocaklarındaki madencilik faaliyetlerini etkileyen arkeolojik kalıntıların kurtarma kazıları, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü ile Genel Müdürlüğümüz arasında 25/08/2008'de imzalanan protokol çerçevesinde yürütülmekte iken 18/08/2010 tarihinde Milas ilçesine yakınlığı nedeniyle kazı başkanlığının Milas Müze Müdürlüğü tarafından yürütüleceği şeklinde yeni bir protokol imzalanmıştır. Ayrıca, kurtarma kazılarında ortaya çıkan buluntuların sergileneceği yeni Milas Müzesi'nin inşası ile ilgili, tüm masrafların TKİ tarafından karşılanmasına ilişkin protokol 07/09/2010 tarihinde taraflarca imzalanmıştır. Bu protokolün imzalanması ile kurtarma kazılarına izin verilmiştir. Çalışmalar devam etmektedir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu ile Kurumumuz arasındaki 30/09/2011 tarihli toplantıda alınan 2011-51 no'lu kararda Çakıralan-Belentepe, Hüsamlar Mengefe mevkiindeki kazısı tamamlanan alanlardaki kültür varlıklarından (oda mezar, sarnıç v.b) taşınması mümkün olmayan ve yerinde korunamayacak olanların bilimsel yöntemlerle belgeleme çalışmalarından sonra Müze Müdürlüğü, Kazı Başkanlığı ve bilimsel danışmanlar denetiminde Ören beldesine taşınması kararını almıştır. Bu işlemler tamamlandıktan sonra bu alanlardaki dekapaj faaliyetine izin verileceği ifade edilmektedir.

BAŞKAN – Tabii, değerli arkadaşlar bu konu her yerde karşımıza çıkıyor. İstanbul metro geçişiyle ilgili de biliyorsunuz orada da bir gecikme söz konusu oldu ama çok şükürler olsun kazdığımız her yerden bir şey çıkıyor.

Şimdi, söz almak isteyen...

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii ki bizim ülkemizin tarihî ve kültürel yapısı çok önemli, binlerce yıl önceye dayanıyor, her dini kapsıyor, her ulusu kapsıyor neredeyse. Tabii bu da bir tarihî ve doğal zenginliğimiz, kültürel zenginliklerimiz. Bence, burada tabii ki ülkemizin geleceği önemli, ekonomimiz önemli, burada sıkıntımız yok fakat bunlara değer vermemiz lazım, bunları önemsememiz lazım. Gelecekte çocuklarımıza bırakacağımız bir şeylerin olabilmesi lazım. Bunları koruyamazsak, bunlarla ilgili çalışmalar yapamazsak bir sonraki topluma bırakacağımız hiçbir şey maalesef kalmaz.

Tarihî alanlarımızın nasıl talan edildiğini biliyoruz, şu anda gerçekten benim de içerisinde yaşadığım Güneydoğu Anadolu Bölgesinden Komagene İmparatorluğu' na bağlı kalıntılar var, o günkü o toplum çok ciddi kalıntılar bırakmış ama maalesef yerlerinde yerler esiyor, kimisi belediyede imar planı için yapmış, kimisi köyün mezarlık alanını genişletmek için yapmış, kimisi başka gerekçelerle yapmış ama sonuç itibarıyla burada benim şahsi kanaatim kültürel mirasımıza sahip çıkmamız lazım, gerekirse bu işleri biraz ötelemekte fayda var. Ekonomik olarak nasıl olsa bir hâl çaresine koyarız ama kaybettiğimiz kültürel mirası tekrar geri toparlamamız mümkün olmayacak diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Ali Sarıbaş Beyefendi, Çanakkale Milletvekilimiz.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Değerli arkadaşlar, ben şuradaki cevapta... Tabii tarihî eserlerimiz çok önemlidir, öğrenmek istediğim bir soru var. Yani, tabii kömür de bizimdir ama biliyorsunuz tarihî eserlerin uzun yıllar bizden sonra, bundan sonraki bütün kuşaklarda, bu ülke bizim olduğu sürece biliyorsunuz ki sürekli gelir demektir, sürekli kültürün taşınması demektir, geçmişimizin, tarih bilgilerinin geleceklere taşınması anlamı taşır. Yani, tabii biz oradan kömürü alacağız, çıkaracağız yakacak bitecek ekonomik değeri ama o tarihî kalıntılar gelecek kuşaklar, geçmişimizin bilimsel olarak görülmesi anlamına bütün bundan sonraki nesillerimize aktarılacak bir kalıntıdır.

Bu anlamda, ben şurada bir konu kafama takıldığı için, 07/07/09 tarihinde protokol imzalanmış, yani müzeni tüm masrafları TKİ tarafından karşılanması... Daha açarsak bunun, sanki - ben çok kapalı olduğu için söylüyorum- benim anlamamda şu çıkıyor: Biz buraya size yardımda bulunalım, bunun karşılığında da siz bunu izin olarak taşı, anlamımı mı çıkıyor? Yoksa daha içeriğini biraz daha açarsanız ben buradan şunu söylemeye çalışıyorum çok kapalı olduğu için: Sanki buradaki, SİT'teki, siz sadece birinci SİT'in -biliyorsunuz SİT'in birinci bölgesi, ikinci bölgesi, üçüncü bölgesi ve dördüncü bölgesi vardır- dışındakilerin dışında kömür havzalarını kömüre alalım, bunun için müsaade ediyor. Şöyle ifade doğru mu, yani ben biraz daha Türk halk diliyle konuşsam: "Biz buraya bir para verdik, bunun karşısında diğer yerlere girip kömür alacağız." tabiri mi doğrudur, bunun içeriği bu mudur?

SİT'i -tabii sizin konunuz değil ama- buradaki kalıntılar taşınarak oradaki bir kent midir, değil midir? Onu da bilmek istiyorum çünkü kamuoyunu çok ilgilendiren konular olduğu için de kömür açısından bakarsak farklı ama tarihî eserler açısından bakarsak farklı çünkü biz sonuçta değerlerimizi Türkiye Cumhuriyeti'nin değerleri olarak bakıyoruz, o anlamda soruyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Söz almak isteyen arkadaşımız... Yok.

Değerli arkadaşlar, 2009 yılının 4'üncü önerisi 2010 yılının 4 numaralı önerisiyle aynı mahiyette, aynı işlemi yapıyoruz ve bunun da izlemeye kalmasını...

Gereği yerine getirildi mi?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Efendim, ne kömürden ne de arkeolojik buluntulardan vazgeçilmesi mümkün değil ama ben sanıyorum Komisyonunuzun bu konuda bir katkısı olabilir efendim.

BAŞKAN – Sizin ne katkınız oluyor? Komisyonu boş ver.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Biz sadece sorunu tespit etmekle yetiniyoruz, burada yapabileceğimiz hiçbir şey yok efendim, bir tarafta Kültür Bakanlığı bir tarafta Enerji Bakanlığı var.

Kömür de burada finansmanı hızlandırmak amacıyla bir maddi destek sağlıyor. Bütün mesele, bunun öngörülen termin planı içerisinde bitirilmesi, bunun dışında yapılabilecek bir şey yoktur efendim gecikmeyi önleme açısından.

BAŞKAN – Bundan, bu arkadaşlarımızın konuşmalarından bir soru aldınız mı?

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Öncelikle Gaziantep Milletvekilimiz Mehmet Şeker Bey’in sorusuna birleşik de verebiliriz, benzer şeyler var, Ali Bey’in sorusu biraz daha kapsamlı.

Türkiye Kömür İşletmeleri olarak Muğla bölgesinde... Bu bahse geçen hususta Muğla, Milas ve Yatağan bölgelerini içeriyor ve o bölgede 1.680 megavat kapasitede bir santral var. Yani, TKİ’nin kömür verdiği santral gruplarının dörtte 1’i Milas bölgesinde ve Yatağan bölgesinde. Dolayısıyla, Ege Bölgesi de enerji çekişi açısından özellikle yaz aylarında çok daha fazla olmak durumunda ve 1.680 megavatlık kapasiteyi kömürsüz bırakmamız da gerekiyor bir yerde fakat bu santralleri kömürsüz bırakmamak adına da tarihî eserlerimizi yok etme içinde olmamız mümkün değil, kabul de edilemez zaten. O yüzden kültür varlıkları ve tabiatı koruma müdürlükleriyle birlikte ve üniversitelerin arkeoloji bölümleriyle birlikte iş birliği hâlinde birtakım protokoller imzalamak suretiyle bunların gözetiminde âdeta diş fırçasıyla kazıyarak, hiçbir tarihî eser zarar görmesin diye -uzun da süreçler alıyor- ve onların biz bir yerde sergilenmesi için, özellikle Ören beldesinde sergilenmesi için... Şu anda orada aklıma gelmedi, birisinin dedesi mi, öyle bir şey var ama tam aklıma gelmedi, orayı müze yeri olarak belirtelim dediler ve biz de oraya toplamda tutarı 17 milyon lirayı bulacak bir kaynakla o müzeyi yaptırmayı düşündük özellikle, yoksa bu müzeyi yaptırmak bu işlerin aksatılması anlamına gelmiyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Başka söz almak isteyen yok.

Değerli arkadaşlar, 2009’un 4’üncü önerisi 2010’un 4’üncü önerisiyle aynı, bunların izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2009’a öneri 5, okutuyorum:

Öneri 5:

Sayıştay raporlarında yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevabı alıyoruz.

Cevap 5:

Sayıştay raporlarında yer alan diğer öneri ve tavsiyeler de yerine getirilecektir.

BAŞKAN – Söz almak isteyen arkadaşımız var mı?

Değerli arkadaşlar, öneri 5'i izlemeye alıyoruz.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, müsaade ederseniz 2010'u da bitirelim, ondan sonra her ikisiyle alakalı, 2009 ve 2010'un geneliyle ilgili sorular sorabilirsiniz.

Şimdi, **2010 yılına ait** önerilerin görüşmeleri başlıyoruz.

2010 yılının 1'inci önerisi 2009 yılının 2'nci önerisiyle aynı mahiyette, işlem yapılmıştı ve oylamıştık.

Şimdi, öneri 2'yi okutuyorum:

Öneri 2:

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (r) bendi ile istisna kapsamına alınmış olan, fakir ailelere dağıtılmak üzere Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun rödovanslı sahalarından satın alınan kömürlerin alış fiyatlarının mümkün olduğu ölçüde Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun kendi mamulünden sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarına yapılan teslimlerin CIF (yerinde teslim) satış maliyetlerine yakın oluşması için gereken çabanın gösterilmesi.

BAŞKAN – Evet, cevabı alalım.

Cevap 2:

Fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin Bakanlar Kurulu kararnamelerinde valiliklere teslim edilen kömürün fiyatı, maliyet ölçütü esas alınmaksızın TKİ'nin CIF satış fiyatı şeklinde belirlenmiştir. Söz konusu kararnamelerde bunun dışında özel bir fiyat belirlenmemiştir. TKİ'nin CIF satış fiyatı TKİ'nin piyasaya satış fiyatı olan FOB satış fiyatına nakliye, artı, KDV eklenmek suretiyle oluşan fiyattır.

TKİ'nin iştirak ve rödovansçılarından temin ederek valiliklere teslim ettiği kömürün fiyatı da, TKİ'nin CIF satış fiyatını geçmemektedir.

Kurumumuzun, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarına teslim edilmek üzere ruhsatı Kurumumuza veya iştiraklerimize ait sahalardan üretilmiş kömürleri satın alırken uygulanacak alış fiyatları, piyasa şartları, dünyadaki enerji fiyatları endeksi, kömürün kalitesi, nakliye koşulları gibi bir çok faktöre bağlı bulunmaktadır.

Söz konusu kömürün daha uygun fiyatlar ile satın alınması arzu edilmekte ve bu yönde çaba gösterilmekte ise de doğal olarak satıcı firmalar da bu kömürü piyasaya olan CİF teslim fiyatları üzerinden satmak istemektedirler.

Bu durumda, hedefimiz ve politikamız söz konusu kömürün CİF teslim piyasa fiyatlarını aşmadan, Kurumumuza belli bir brüt kâr marjı kalacak şekilde ve alış fiyatının kendi maliyetlerimizin altında olması, brüt kâr marjımızın artırılması yönünde çaba sarf edilmesini içermektedir. Nitekim denetim raporunda belirtildiği gibi 2010 yılı fiyatlarında önceki yıla göre herhangi bir artış olmamış, tam tersine ortalama yüzde 5'e varan oranlarda indirimler sağlanmıştır. Daha yüksek oranlarda fiyat indirimi oluşmasını sağlayacak şartların mevcut olmadığı değerlendirilmiş olsa bile, TKİ'nin iştirak ve rüdvansçılarından temin ederek valiliklere teslim ettiği kömürün alış fiyatının, ELİ ve GLİ Müesseselerinden teshine verilen eş kalorilik değerdeki kömürün satış fiyatına nakliye artı KDV eklenmek suretiyle bulunacak, CİF satış fiyatını geçmemesi ilkesi doğrultusunda işlemler gerçekleştirilmekle birlikte, öneri doğrultusunda daha fazla indirim sağlanabilmesi için çaba sarf edilecektir.

BAŞKAN – Buyurun Necati Bey.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu öneride istenenle verilen cevapta biraz eksiklikler var diye düşünüyorum çünkü öneri bu fiyatların aşağıya çekilmesini söylerken sizin maliyet fiyatlarınızla karşılaştırmanızı söylüyor ama siz burada kârdan bahsediyorsunuz. Yani TKİ olarak, işte biraz önce Sayın Genel Müdür de dedi “Bize Hazine müsaade etmiyor. Doğrudan aldığımız, ihalesiz aldığımız kömürlere kâr koymamıza müsaade etmiyor.” Yok, böyle bir beklenti yok, yani bu öneri de yok. Eminim buradaki arkadaşlardan da, milletvekili arkadaşlardan da böyle bir beklenti yok.

Şimdi, siz konuşmalarınızda şunu da söylediniz, dediniz ki: “Biz yapmaya kalksak daha fazlaya mal ediyoruz.” Özel sektörün maliyetleri demek ki sizden çok daha aşağılarda olmasına rağmen, yani özel sektör sizin CİF fiyatlarınızı bildiği için, elbette özel sektörün amacı da fazla kâr etmek olduğundan dolayı da, sizin fiyatlarınıza satmayı arzu edecektir. Yani, bunda bir şey yok ama sizin görevinizde, madem bu görev size verildiyse, siz bu fiyatları aşağıya çekmenin yolunu arayacaksınız.

Yani, TKİ'nin bu alanda, fakirlere yapılan yardımlarda, yani sosyal yardımlaşma vakıflarına verilen kömürlerde kâr etti mi, etmedi mi bunun derdinde değilim ben şahsen. Benim derdim doğrudan alınan, ihalesiz alınan kömürlerle sizin ürettiğiniz kömürlerin maliyetinin arasında yüzde 60'lık - aşağıdan yukarıya diyelim- bir fark olması.

Siz bir de konuşmanızda şunu da söylediniz, dediniz ki: “Biz araştırdık, özel sektörün ürettiği 2 milyon 800 bin ton civarında kömür var, bunun içerisinde ısınma amaçlı, 100-150 ton kömür

olabiliyor kalorifik değerler açısından.” Peki, nasıl 650 bin ton kömür verebiliyorlar, yani bu nasıl oluyor şimdi? O zaman hemen diyorsunuz ki: “Satın alma şartlarımız, üretici olmak ya rödovansçı olmak ya da kendi sahasını işletmek. Biz çantacı sokmuyoruz.” Şimdi, bunlar birbirine ters düşüyor, yani özel sektörün ürettiği, size uygun, alabileceğiniz kömürün tespit ettiğiniz rakamı 150 bin ton ama doğrudan aldığınız rakam 650 bin ton. Yani, bunlar birbirine çelişen rakamlar, çelişen konular.

Kaldı ki sizin verdiğiniz cevap da hiç tatmin edici bir cevap değil, yani yüzde 5 aşağıya düşmüş falan değil. İşte, yani yüzde 60 kâr yapan TKİ, hem de maliyetleri özel sektörden daha fazla olan TKİ’nin; en kötü şartlarda sizin fiyatlarınıza düşürülmesi gerekir. Kaldı ki sizin fiyatlarınız, sizin maliyet fiyatlarınıza bile verse bütün bu konuşmalardan anlaşılan, özel sektör kâr edecek demektir.

Bir de, artı, şimdi CIF fiyatlarda -elbette o da raporların içerisinde geçiyor- sizin normal ihaleye çıktığınız işte ton, çarpı, kilometre vesaire rakamlarında üzerine çıkan nakliye fiyatları var. Dolayısıyla, bütün bunları bir araya getirdiğimizde elbette zor bir organizasyon, elbette kolay olmayan bir organizasyon, Türkiye’nin seksen bir iline istenilen evsafda, istenilen miktarda kömürleri bir şekilde ulaştırmanız lazım ama bütün gerekçeler, işte Sayıştayın raporların da ifade edildiği gibi, sizin ihalesiz kömür almanızı, bu fiyatların buralara çıkmasını makul gösterebilecek konular değil, gerekçeler değil. Onun için, yani, şu öneriye de verilen cevabın bu olmaması gerekirdi diye düşünüyorum. Yani, neden doğrudan alımda bu fiyatların yukarıya çıktığının daha farklı bir izahını bekliyorum ben sizden. Niye rödovanslı sahalarından daha yüksek fiyatlarla aldığının daha farklı izahını bekliyorum. Yani, bunlarla ilgili tedbir geliştirmek veya bizim katkı sağlamamız gerekiyorsa bunları yapalım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Kamer Bey, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bu önerinin amacını Sayıştay kendisi de açıklıyor “Biz size açık ihale suretiyle, Bakanlar Kurulu, bu fakir ailelere kömür dağıtmak için yaptığınız alımları Kamu İhale Kanunu kapsamı dışına çıkardık ama bunu çıkarırken de, sakın ey idare sen şunu anlama: Ben istediğim yerde, istediğim fiyatla, istediğim pahalılıkla alırım anlamında bir girişimde bulunma.” diyor. Bunun anlamı ona geliyor ama siz verdiğiniz cevapta diyorsunuz ki: “2010 yılında yüzde 5’e varan oranda indirimler yapılmış.”

Yahu arkadaşlar, şimdi biz sizin kadar çok zeki... Kendimi kastediyorum, sizin kadar çok zeki değilim. Şimdi, dersiniz ki: “Biz 2010 yılında, 2009 yılında şu şu firmalarda kömürün tonunu şu kadar liraya aldık. İşte, bizim rödovanslı olarak verdiğimiz kömürün tonu şu kadardır. Dolayısıyla, bakın bu fiyatları mukayese ettiğimiz zaman, aslında pahalı almamışsınız, normal bir fiyattan almışsınız. Bunların miktarlarını belirterek bize cevap verin.”

Sizin tabii öteden beri imtiyazlı beş tane firmanız var, işte söyledik, oradan büyük miktarlarda kömür alıyorsunuz. Niye bunlar dışındaki insanlardan, şeylerden almıyorsunuz, o da ayrı bir şey. Onun için, buraya bir cevap verirken, bizim de ikna olabileceğimiz, bizim de kabul edeceğimiz rakamlarla açık ve seçik bir ifade kullanın ama kullandığınız ifade herhâlde bu amacı gerçekleştirecek bir ifade değildir. Niye, yani hep aynı beş firmadan alıyorsunuz, 983 bin ton -herhâlde o civarda- kömürü hep aynı firmalardan almışsınız, geçmişte de o firmalardan herhâlde alıyorsunuz. Biraz müşterilerinizi değiştirin, yeni yeni insanlar çıksın piyasaya, yeni yeni insanlar biraz da kâr etsin, onlar da “Allah Allah” diyorlar, onlar ekmek parasını kazanmak istiyorlar. O bakımdan, yani Komisyonun karşısına geldiğiniz zaman lütfen böyle kapalı ifadelerle işte, böyle kimselerin anlamadığı ifadeler, yuvarlak rakamlar kullanarak cevap vermeyin.

Ben, onun için şunu öğrenmek istiyorum: 2009 ve 2010 yıllarında hangi firmadan, tonu kaç liraya kömür aldınız? Bunun normal olarak piyasa fiyatı ne kadardır? Sizin aldığınız fiyatlar dışında piyasaya satılan kömürler o tarihlerde kaç liradır? Rödovanslı olarak kömür verdiğiniz sahalardaki kişilerin, mesela 68 liradan kömür aldığınız var, yani santrallere kömür alınıyor, EÜAŞ’a kaçak kömür satılıyor, onların fiyatlarına göre bir mukayese ederseniz, biz burada daha sağlıklı bir bilgi almış oluruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Genel Müdür, buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım, sayın vekillerim.

Sayın Vekilimiz Necati Özensoy, Bursa Milletvekilimizin sorusuyla başlamak istiyorum. Öncelikle şu yanlış anlaşıldığım bir konudan başlamak istiyorum, doğrudur, 309 tamamen bu bahsettiğim insanlar, üçüncü şahıslardır, bunların içerisinde rödovansçı ve iştiraklerim yoktur çünkü iştirakim zaten benim iştirakim, rödovansçım da ruhsatı bana ait olan sahalarda faaliyet gösteren kişilerdir. Benim kastettiğim bu 4734 sayılı Kanun’un üçüncü bendine eklenen (r) maddesi olmazdan önce pazarlık usulü ihaleyle de benimle herhangi bir kan bağı olmayan üçüncü şahıslardan ihaleyle kömür alıyorduk. Bunlar 309 tane, Maden İşleri Genel Müdürlüğüne kayıtlı kişiler ve bunların ürettiği kömür 2 milyon 498 bin ton civarında ve 100’le, 150 bin ton civarındaki bir miktarı da ısınma nitelikli kömürler oluşturuyor.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – 650 bin ton almışsınız.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – İşte, 650 bin ton, onlar değil Sayın Vekilim, onlar değil.

Onun içerisinde, o 650 bin ton, 800 bin tonlu rakamların, bu 100-150 bin tonun üzerindekiler tamamen iştirak ve rödovansçılarımızdır, ben yazılı olarak da size bildiririm onları.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – O zaman Sayıştay düzeltsin bu tabloyu. Yani, ticari mal, ihalesiz alınan mallar 636 bin 714 kilo yapar.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Efendim, orada yazan, Sayıştayın yazdığı doğrudur. Yani “ihalesiz alınan” ifadesi farklı bir şey, kaynağın nereden temin edildiği ayrı bir şey.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, onları yazılı olarak detaylı bir şekilde bekliyoruz.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Yazılı olarak verelim.

Bir de ben şunu ifade etmek istiyorum: Türkiye 13,5 milyon ton -2011 rakamlarıyla söylüyorum- ısınma amaçlı kömür tüketiyor ve bu 13,5 milyon ton kömürün 8,5 milyon tonu ithal kömürle karşılanıyor. Yerli kömürün yeterli gelmemesinden dolayı ithal kömüre... Yani yerli kömür var ama çevre kriterlerine uygun kömür yok. Ülkemizde bir çevre kriteri var 2005 yılında yayınlanmış. 13 Ocak 2005 tarih 25699 sayılı Resmî Gazete’de, daha sonra 17 Mart 2005 tarih 25758 sayılı Resmî Gazete’de düzenlenen Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliği Kontrol Yönetmeliği kriterlerine uygun kömürü kastediyorum. Dolayısıyla, o kömürün miktarı yetersiz ülkemizde. O yüzden ithal kömür ülkemize ısınma amaçlı da giriyor, 24 milyon ton kömürün içerisinde 8,5 milyon tonluk kısmı ısınma amaçlıdır.

Ben şunu özellikle söyleyeyim: TKİ olarak ısınma amaçlı kömürleri piyasada yok satıyorum. Verilen bu ek görev için o kömürlerimi ben ayırıyorum, bayilerimden ve vatandaşla, piyasaya satacağım kömürden alıp fakire vermeye çalışıyorum. İşin doğrusu budur TKİ açısından.

Maliyetlere baktığımızda, bu bir ticaretin kuralıdır, ben mal ettiğim fiyata satacak değilim çünkü 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre basiretli tüccar gibi davranmak durumundayım. Peki, ben böyle davranıyorsam, karşı taraftaki iştirakim ve rödovansım da bu piyasa şartlarında oluşan fiyatlardan bana satmak isteyecek, zaten ısınma sektöründe yok satılan bir kömür ama biz yine de piyasaya sattığı fiyatlardan almıyoruz, “Bunları Soma bölgesinden ve Tunçbilek bölgesinden gönderseydim kaç liraya mal olurdu?” şeklinde bir yaklaşık maliyet hesaplıyor arkadaşlarımız ve alırken bunların altında almaya gayret ediyor. Sayıştayın ifade ettiği, arkadaşlarımızın ifade ettiği şey de budur. “Tamam, alıyorsunuz, güzel, biraz daha makul seviyeye getirin.” Evet, biz de getirmek için gayret gösteriyoruz diyoruz zaten çünkü bu, piyasa şartlarında değişkenlik arz ediyor. 2011 yılında ağır kış şartları yaşandı ve insanlar kömür bulamadı, bana rödovansçı ve iştiraklerim bu kömürü verme taahhüdünde bulundukları için pişman oldular. Ben, bizzat arkadaşlarım da biliyorlar. Piyasaya 300 lira, 350 lira, 400 liraya satacağı kömürü bize daha önceki taahhütlerini yerine getirmek için herhangi bir fiyat artışı, eskalasyon da uygulamıyoruz. Kaldı ki yüzde 20’sini de paranın bir yıl sonra ödüyoruz arkadaşlara, bloke tutuyoruz paralarını, böyle bir durum söz konusu bu konuda. Maliyet ile maliyeti kıyasladığımız zaman ticaretin kuralına aykırı bir şey bu. Karşıdakine “Gel, sen bana maliyetine ver,

bak, ben buna mal ediyorum.” diyemiyorsunuz maalesef. Bunu ihale de yapsanız, dışarıdan da alsanız, farklı modeli de uygulasanız kişi kendi kârını üzerine koyacaktır.

Sayın Kamer Genç Bey, CHP Milletvekilimiz, onun sorusuna da, bu listeleri ben kendisine yazılı olarak bildireceğim. Yalnız bu 5 firmadan neden alınıyor? Çünkü bu bahsedilen 5 firma değil 2 tane rödovansçım var, 2 tane de iştirakim var, kanun zaten bunlardan almamı emrediyor ve biz de bu çerçevede alımları gerçekleştiriyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Genel Müdürüm, tabii, siz de bu açıklamaları yaparken tecrübelerinizle birlikte söylüyorsunuz ama bizim de geldiğimiz yer itibarıyla biz de basiretli tüccarlık yaptık kendi şahsımıza yani sanayicilik de yaptık, ürettiğimiz malı da sattık. Şimdi, bakın, ben hem de aynı imalatı yaptığım kişiler arasında şöyle bir fark gözledim: Bana yılda diyelim 100 bin liralık cirosu olan bir adam ile 200 bin lira, 300 bin lira, 500 bin liralık cirosu olan, parası da garanti olan adam arasında en az yüzde 20 fiyat farkım vardı benim. Neden? Yani işte, işi planlamamı gayet kolay yapabilirim, işte, parayı almam garanti. Şimdi, siz devletsiniz yani devletin işini yapıyorsunuz, sizde parasının kalması diye bir şey söz konusu değil. Özel bir organizasyona gerek yok. Bu sizin dediğiniz ısınma amaçlı kömürleri ocaktan çıkartanlar gidecek bayilere kömürlerini satacak. Siz diyorsunuz ki: “Yüzde 20’sini bir sene sonra” Onlar kim bilir nasıl topluyorlar paralarını? Yani kimisinde batacak veriyorlar, bir de parça parça oraya git, buraya git, bunların hepsi bir maliyet faktörüdür. Dolayısıyla sizin TKİ olarak bu aldığınız kömürleri kesinlikle piyasa fiyatlarının çok altında almanız gerekir piyasa şartlarından dolayı yani bu analizi yapmanızdan dolayı veya tüccar da bu analizi yapıp size düşük fiyat vermez. Neden? Parası garanti, planlaması garanti yani zaten tüccara veya ocakta üretim yapanlar eğer bilirse ki mutlaka bu kömürü satacak, zaten biraz daha kapasitesini artırır. Sınırlı bir kapasite de yok orada. Sonuçta kömürler ocakta duruyor, yatırımını da yapar, şeyini de artırır.

Dolayısıyla yani biraz daha gayret olması lazım, biraz daha gayret gösterilmesi lazım yoksa bütün bunların içerisinde sizin de çaba göstermediğiniz gibi bütün bu söylediklerimizden şey anlaşılmasın ancak yeterli değil, yeterli cevaplar değil, yeterli analizler değil bunlar yani mantığımıza uymayan şeyler. Sonuçta siz yani bunu diyorsunuz ki: “Basiretli tüccar...” Ben maliyetinize verin falan demiyorum ama siz devletsiniz, devlete veriyorsunuz yani bu cepten alıp bu cebe vereceksiniz, rekabet şartlarını oluşturmanız lazım. Yani siz bu sosyal yardım vakıflarına zararına mal verdiğinizde inanın burada kimse demez “Niye zararına mal veriyorsun?” diye. Yani sonuçta o hazineden gelen para veya TTK her yıl 300-400 milyon civarında zarar ediyor, hazine ödüyor parasını yani bunun, böyle bir şeyi yok. Yani TTK da bugün devam ediyorsa hem enerji arz güvenliği için hem de sosyal

devlet olmanın gereğini yaparak... Her yıl yoksa niye 300-400 milyon zarar eden bir kurum hâlâ ayakta tutulmaya çalışılıyor? Yani bütün bunları yani aslında ben başında da söyledim, sizin asıl göreviniz de değil bu, asıl, enerji arz güvenliğini yerli kaynaklarla sağlayacak, daha farklı şeylerle kafanızı meşgul edecek önemli bir kuruma böyle sorumlulukların da yüklenmemesi lazım. Biz, bakın, TKİ'yi denetlerken tamamen bunun gölgesinde kalıyor zaten bütün konuşmalar yani tamamen sosyal yardım vakıflarına gönderilen kömürle sınırlı kalıyor oysa çok daha farklı performansları konuşmamız lazım, çok daha farklı şeyleri konuşmamız lazım ama maalesef burada çok da mantıklı olmayan birtakım şeyler yapılmış, biraz daha gayret gösterilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, öneri 2'yi izleme alıyoruz.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Öneri 3'ü 2009'un 3'ünde görüştük ve oylamıştık. Öneri 4'ü de, yine 2009'un 4'üncü önerisiyle aynı mahiyettedir, oylamıştık.

Öneri 5'i okutuyorum.

Öneri 5:

Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesesinde, Seyitömer kömür havzası içinde yürütülmekte olan madencilik faaliyetleri sırasında karşılaşılan arkeolojik kalıntıların, sahadaki dekapaj ve kömür üretimi faaliyetini olumsuz etkilediği, Dumlupınar Üniversitesi tarafından, Seyitömer Höyüğünde başlatılan ve doğası gereği yavaş devam eden arkeolojik kazı çalışmalarında belli oranda ilerleme sağlanmasına karşın, protokolün son yılına gelindiği hâlde kazı alanının beklenenden daha büyük alanlara yayılacağı ve protokol süresi içinde çalışmaların bitirilemeyeceği anlaşıldığından kısa ve orta vadede üretim faaliyetlerinde oluşabilecek aksamalar nedeniyle Seyitömer Termik Santralinin kömür ihtiyacının istenilen evsafa tedarikinde darboğazla karşılaşılacağı göz önünde bulundurularak, sürecin yakından takibi suretiyle söz konusu bölgede sürdürülen arkeolojik kazı-kurtarma çalışmalarının düzenlenecek ek protokol çerçevesinde bir an önce bitirilmesinin sağlanması hususunda gerekli önlemlerin alınması,

BAŞKAN – Cevabı alalım.

Cevap 5:

Seyitömer Höyüğü kurtarma kazısının tamamlanması için 2012-2014 yıllarını kapsayan 3 yıllık ek protokol imzalanması konusunda Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Rektörlüğü ile mutabakata varılmış olup, hazırlanan protokol 27.12.2011 tarihinde imzalanmıştır. İmzalanan protokol gereğince kazı başkanlığı tarafından talep edilen işçilik hizmetleri için SLİ Müessesesi tarafından 07.03.2012 tarihinde işçilik hizmet alım ihalesi yapılmış olup, bir firmanın KİK'e şikâyeti üzerine KİK'ten sonucu beklenmektedir. İhale kesinleştiği takdirde çalışmalara başlanacaktır.

BAŞKAN – Söz almak isteyen arkadaşımız?

Ali Bey, buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Teşekkür ederim.

Ben gene, çok açıklık getirilmediği için cevaptan söz almak istiyorum.

Sayıştayın, tabii ki, buradaki höyüğün önemli olduğunu biliyorum kamuoyunda, Milas Muğla tarafının da turizm açısından çok önemli olduğunu biliyorum yine bu kazılardan dolayı. Ancak burada işçiliğin ihalesi yapılmış ama sözleşme imzalamışsınız 27/12/2011 tarihinde. Ne kadar süreli? 2011’de yeni imzaladığınız sürede...

BAŞKAN – Siz soruyu sorun lütfen, cevaplayacak.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Peki, ne kadar süreli ve bunun için sadece buraya işçilik katılımı mı sağlayarak bu sürece bir protokol imzaladınız? Farklı bir şekilde yardım etmek amacıyla, hızlandırmak amacıyla işçiliğin dışında başka bir katkınız olacak mıdır? Ve bu süreç içerisinde de etrafında kömür almanızın yani ikinci derece, üçüncü derece ve dördüncü derecede çalışma hangi dereceyse -biliyorsunuz onların derecelendirmeleri var SİT bölgelerinin- onlar içerisinde çalışma imkânı sağlanıyor mu? Ve şu anda çalışma yapılıyor mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, kısa cevap alalım çünkü saat 14.00’te Millî Piyango İdaresine başlayacağımızı bildirmiştik.

Buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Vekilim, burada 7 Mart 2012 tarihinde işçilik hizmet alım ihalesi yapılmış ancak sözleşme imzalanmamıştır çünkü şikâyetler söz konusudur ve Kamu İhale Kurumundan cevap beklenmektedir. Üniversiteyle, kendi imkânlarımızla kendi alanıyla ilgili çalışmalara öğrencilerle başlamış durumda şu anda, üniversiteyle birlikte yapacaktık, öğrencilerle birlikte bu faaliyeti sürdürüyor ama tabii, istenildiği boyuta gelmesi için bu KİK’e şikâyet konusu olan ihalenin sürecinin sonuçlanması gerekiyor ve ondan sonra o işçilik hizmetleriyle beraber bu faaliyetlere devam edilecek.

Ben zaman kısa olduğu için çok detay anlatmak istemiyorum, detay bilgiyi müessese müdüründen de verebilirim ama yazılı olarak da biz size bildiririz Sayın Vekilim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 5’inci önerinin izlemeye kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2010’a 6’yı okutuyorum:

Öneri 6:

Sayıştay raporlarında yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Evet, cevabı alalım.

Cevap 6:

Sayıştay raporlarında yer alan diğer öneri ve tavsiyeler de yerine getirilecektir.

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 6'ncı önerinin izlemeye kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Önerge var.

BAŞKAN – Yani geneli üzerinde söz kaldı mı?

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – 2009'da yapmadınız, burada yapacağınızı söylemişsiniz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, tabii, sorularınız olacak ama şimdi, Millî Piyango İdaresi aşağı yukarı üç saattir bekliyor, gecikmeli.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Yok, yok, kısa, biz de farkındayız.

BAŞKAN – Buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Şimdi, efendim, bu kurumun yükselmeyle ilgili müessese müdür yardımcılığı ve işletme müdür yardımcılığı başuzman atama ve yükselme sınavına tabi olmuyor fakat belirli merkezdeki bazı makamlara gelmek için yükselme sınavına tabi olması lazım. Bu yükselme sınavı yapılmadan bazı işte, yükselme sınavına tabi olmayan işletme müdür yardımcılığına atanmak suretiyle bazıları, böylece yükselmeye tabi tutuluyor, bu bir haksızlıktır. Öte tarafta yani arkasında torpili olmayan kişiler, bu konuda yetişmiş elemanlar maalesef istenilen makamlara gelmiyor.

İkincisi: Bu dekapaj işinde, yeteri kadar dekapaj yapılmıyor. Birçok yerler yani açık olan madenlerdeki üretim bitmek üzereyken bununla ilgili yeterli bir tedbir alınmıyor.

Üçüncüsü: Bu dekapajda çalışan makinelerin büyük bir kısmı çok eskimiş. Mesela öyle makine var ki -raporun bir yerinde herhâlde gördüm- senede elli dört gün çalışıyor. Şimdi, bu her makine için ayrı bir şoför mü istihdam ediyorsunuz yoksa belli bir şoför kadronuz mu var? Eğer her makine için bir şoför istihdam ediyorsanız veya iki şoför senede elli dört gün çalışan bir makineye de şoför burada barındıracağına bu eskimiş makinelerin en seri şekilde yenilenmesi ve bu dekapaj işlerinin de süratle yerine getirilmesi lazım.

Ayrıca bir de öğrenmek istediğim sizin teşkilatta araç kiralama var mıdır? Varsa senede kaç araç kiralyorsunuz makam aracı, otomobil veya başka ve kimlerden kiralyorsunuz? Maalesef bu konuda da yine bürokrasi bizden bazı şeylere sağlıklı bilgi vermiyor çünkü ben biliyorum ki birçok KİT kurumları belirli kişilere hep araçlarını ve çok fahiş fiyatlarla kiralyorlar ve bu konuda da ayrıntılı bilgi istiyorum. Kaç tane araç, kimlerden, 2009 ve 2010'da -gerekirse 2008'de- aynı firmalarda kiralama var mıdır? Ben şimdilik bu kadar bahsediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Necati Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederim.

Daha önceki konuşmalarında da ifade ettiğim gibi Türkiye Kömür İşletmeleri gerçekten önemli bir kurum. Türkiye'nin petrol ve doğal gaz ihtiyacının yüzde 88'i dışa bağlı, toplam enerjinin de yüzde 72'si dışa bağlı yani arayı kapatan işte, hidroelektrik santraller, yerli kaynaklar. Dolayısıyla Türkiye Kömür İşletmelerinin de en önemli görevi aslında bu enerji arz güvenliğini sağlamak, bu açığı kapatmak için kurulmuş ve gerçekten de fedakârca hizmetlerin yapıldığı bir kurum. Ben bu noktada bu kurumun daha fazla böyle bu konularla meşgul edilmemesi adına bu sosyal yardımlaşma vakıflarına gönderilen kömürün bu ihalelerinin temininin TKİ'nin üzerinden alınması taraftarıyım, böyle bir öneride bulunuyorum. Başka bir kurum da yapmış olsa Türkiye Kömür İşletmeleri yine, aynı miktarda kömürünü bu ihalelerde verebilecek güçte ve kapasitededir. Hatta rekabet şartlarını da oluşturarak bu bahsedilen suistimallerin veya işte, piyasadaki şartların daha da olumlu noktaya gelmesini sağlayabilecek güçtedir. Dolayısıyla ben bu kurumda görev yapan bürokratların bu görevle alakalı çok mutlu olmadıklarını düşünüyorum.

Bir de bu raporlarda ortaya çıkan rakamlara baktığımızda şaibe altında kalmamaları için - Sayıştay üyelerimiz ifade ettiler, biz soruşturma olduğu için istemedik ama- bunu bence resmî olarak isteseydiniz, size cevabı gelmiş olsaydı “Bu konuda soruşturma açıldı.” diye... Yani bildiğim kadarıyla, bunca tecrübelerimize göre bir soruşturma önce kurumdan isteniyor, kurumun arkasından eğer yeterli olmuyorsa, yeterli görülüyorsa Bakanlıktan isteniyor, Bakanlığın soruşturması da yeterli görülüyorsa Başbakanlıktan isteniyor, Başbakanlık da yeterli görülüyorsa, tatmin edici olmuyorsa suç duyurusunda bulunacaksınız. Yani dolayısıyla bu prosedürü sizin bunca büyük rakamlar -yani rakamlar büyük- artı ifade ettiğim gibi burada görev yapan insanların da bu şaibeden kurtulması için gerekli bir şey. Yani ortada bir şey varsa açığa çıksın yoksa da bu kurumda görev yapan, bu ihaleleri yapan, bu alımları yapıp gönderen insanların da bu şaibeden kurtulması için bu prosedürün yürütülmesi lazım.

Dolayısıyla bu kurulun ifade ettiğim gibi önümüzdeki yıllarda da meşgul edeceği yani bizleri ve Türkiye Kömür İşletmelerini meşgul edeceği bir konu olduğu için yani bu konunun hassasiyetle, Sayıştay üyelerini de buradaki milletvekili arkadaşlarımla da bu hassasiyetle bakarak yani gerekiyorsa... Bizim bir şimdi öneri vermemizin de bir anlamı yok çünkü sizin kabul etmeniz lazım, siz kabul ederseniz bir öneri vermenin bir anlamı oluyor, sadece burada kayıtlara geçecek, kayıtlara zaten benim söylediklerim geçmiş oldu. Yani bunu iktidar partisine mensup arkadaşlarımız da bir düşünsünler. Hakikaten bu Türkiye Kömür İşletmelerinin ve bunca yapılan denetimin selameti açısından önemlidir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Mehmet Bey buyurun.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben bir bilgi almak istiyorum Sayın Genel Müdürden. Ben Gaziantep'te ikamet ediyorum aynı zamanda. Bizim bu kaloriferde kullandığımız ithal kömür 350 dolar artı KDV'ye satılıyor. Burada sizin piyasada bu fiyatlar üzerinde bir rolünüz olabilir mi ya da bunlar bu malı ne kadara alıyor, çok fahiş mi satıyor, çok korkunç bir kâr mı ediyor? Sizin rakamlarda 210 lira, onlar 350 dolar artı KDV.

Onun dışında, bu, özellikle, geçen, Kilis ilimize gitmişim, çok kötü bir kömür kokusu, havada akşamüstü sokağa çıkılmayacak düzeyde bir kömür kokusu vardı. Tabii, bunu araştırdım, ben bir soru önergesi de hazırlamıştım bununla ilgili. Bu Sosyal Yardımlaşma Dayanışma Vakfı tarafından 6.500 tonluk kömür vatandaşa satılmış. Vatandaşlar da şikâyet etmişler tabii, çok rahatsız oldukları için. Dolayısıyla valilik resmî kanaldan bunu incelemeye, yine, bu Türk Akreditasyon Kurumuna göndermiş. Bu inceleme sonucu burada çok ilginç rakamlar var yani sizin, daha doğrusu Kilis'teki çevrenin belirlediği referans değerlerin çok çok gerisinde. Örneğin "Kalori değeri 4.200 kalori olacak." diyor, artı-eksi 200'ü kabul etmiş alt sınır olarak. Bu kömür 2.980 kalori, neredeyse yarısı gibi, üçte 2'si gibi bir rakamda. Yine kül miktarı yüzde 52 yani 100 ton kömürün 52 tonu kül demektir. Bu raporda öyle gözüküyor. Kükürt miktarı, hani orada bir sıkıntı yok ama kül ve kalori olarak çok değerlerin altında. Daha sonra öğrendim, bu kömürü toplatmışlar tekrar, bu da bir maliyet sonuçta hem dağıtıyorsunuz hem toplatırken bir para harcıyorsunuz. Bunun, yerinde, daha önceden ne kadar kalori olduğunu tespit etmiyor musunuz? Bununla ilgili bir yasal işlem yaptınız mı? Biraz önce sunuş konuşmanızda da dediniz ki: "Türkiye genelinde 50 bin ile 60 bin ton arası sıkıntılı kömür var." Bunları dağıtmadan önce araştırmak mümkün değil mi? İller bunu yapacağına -örneğin Mersin'de 400 kez demiştiniz- 400 kez Mersin yapacağına sizin aldığınız yerden çıkış itibarıyla bunlar yapılırsa daha faydalı olmaz mı?

Ben, Enerji Bakanlığına büyük ihtimalle gelecektir bu soru önergem de, eğer sizden de yanıt alırsam bununla ilgili.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ali Bey, Haydar Bey'e söz vererek bitirelim mi, müsaade eder misiniz?

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Niye, Haydar Bey torpilli mi?

BAŞKAN – Çünkü şöyle arkadaşlar: Bürokrat arkadaşlarımız epey zamandır bekletiyoruz.

Buyurun Ali Bey.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Takılıyorum, tabii değerli dostum.

Tabii, ben hemen farklı soruları kısa kısa yorumsuz sormak istiyorum. Benim 13, 14, 15'ten başlayarak 22'ye kadar sorduğum soruların cevapları alakası yok. Net cevaplar bu sorularıma, alt komisyonda sorduğum soruların cevaplarını istiyorum.

BAŞKAN – Yazılı olarak istiyoruz.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Evet, yazılı olarak istiyorum. Teşekkür ederim.

İki, az önce soru soruldu. Ben 2004-2005'ten beri müessesenizde müessese müdür yardımcılığı ve işletme müdür yardımcılıklarının kadrolarının geçici olarak hep bir tanesinin boş bırakılarak atamalarda bir araç olarak kullanıldığına şahit olan birisiyim, raporda da var. Benim sorumun cevabında o var. Ben başka bir soru... O soruma cevap vermişsiniz, dondurulmuş ancak bugün bürokrasi içerisinde çok haksızlıklara neden olan bu özellikle de TKİ'de, Türkiye Kömür İşletmelerinde buna Türkiye'de çok şahit olunan bir kurumdur. Şimdi, burada, kendi içerisinde 10 kişi olduğunu söylemişsiniz yazılı cevabınızda ancak benim sorumda şu var: Sizin dışınızda buradan gelip bir ay kalıp, alıp ondan sonra müsteşar, ondan sonra genel müdür ve arkasından vali olan ki yani böyle bir dışarıdan gelip bu tür kadro alıp tekrar TKİ içinden giden arkadaşlarınız var mıdır? Bunu çok net soruyorum. Özellikle bu çünkü Türkiye'de çok tartışılan ve çok hoş olmayan ve çalışanlar içerisinde haksızlığa neden olan, görevde yükselmenin nedeni olan ve Türkiye'ye tecrübesi ve deneyimi olmadan en üst düzeye gelebilecek hâlde kullanılan bir kadro.

Gene ikinci sorum: Türkiye'de açık işletmelerin içerisinde kömürün, işletmeden kaynaklanan kömürün havada yani açık havada yanmasıyla kirliliklerin meydana geldiğini biliyorum. Bu konuda böyle bir ocaklarımızda durum var mıdır? Varsa önlem alıyor musunuz?

Yine, bu ocaklarımızın da EÜAŞ'ta sorduğum soru var. Termik santraller içerisinde Seyitömer, Yatağan, 18 Mart gibi termik santrallerin hepsine ayrı ayrı günlük ne kadar ton taahhüdünüz var? Kaç kalori arasında olmak zorundadır? Taahhüt ettiğiniz bu fiyatları nedir ve fiyatlarınız her yıl artmakta mıdır yoksa bu fiyatlarınız sabit midir anlaşma süreleri içerisinde? Bunu da öğrenmek istiyorum.

Ve yine Çan ve bunun gibi -az önce de, sabahdan beri söylediniz- kömür işletmelerinde kalorisi yüksek olmasına rağmen ve termik santralin de yakılmasının dışında orada yaşayan ve bölgede yaşayan insanlarımıza, baştan ÇED raporu verilirken ve alınırken söz verdiğiniz hâlde oradaki geçim kaynağını sağlayan ve yakıtta kullanılan, bölge insanlarına şu anda kömürün satılmadığını yani yüksek kalordaki kömürün, yakıtta kullanılan kömürün sizin dediğiniz evsaflarda ki ben ona katılmıyorum çok da şahit olduğum için her kömür ocağına her üniversiteden farklı bir şekilde rapor alınarak satıldığını ve sizin de bunu TKİ olarak kullandığınızı net bilen insanlardan birisiyim, onun için o da farklı bir yorum. Bu anlamda da şu anda bu uygulamalarınız hâlâ devam etmekte midir, yoksa bunları vatandaşa satmaya devam edecek misiniz, sözünüzde duracak mısınız?

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Haydar Bey, biraz, rica ediyorum çünkü çok beklettik arkadaşlarımızı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, çok uzatmayacağım, arkadaşlarımız sıkıldılar ama... Necati Bey'in önerisine katılıyorum sabahdan beri görüştüğümüz, çok uzun süren görüşmelerde hep rödovansa ve oradan doğan sorunlara takıldık ki bunun içinde bir de rüçhan hakkı var, bunu kurum farklı yorumluyor, işte, Sayıştayı farklı yorumluyor, herkes farklı yorumluyor, usulsüzlükler de buradan ortaya çıkıyor ve kurumun yaptığı bütün işlerde bir ihalesizlik veya İhale Kanunu'nda uyulması gereken kurallar dışında Sayıştay raporlarına göre, kendilerine göre düzenlemiş oldukları veya kendilerinin bu doğru olduğunu düşündüğü kurallar geçerli olmuş, işte, bu sıkıntılar devam ediyor.

Yine, pazarlıksız rödovans şirketlerinden alınan kömür ile 14 firmayla yapılan ihale sonucu alınan kömür arasında büyük farklar bulunuyor, bu da kurumu ve devleti zarara uğrattığı görülüyor. Şimdi, bir tanesi bu, onun için Necati Bey'in önerisine katılıyorum dedim.

İkincisi: 10 tane soru sordum alt komisyonda eğer bu soruların cevaplarını doğru alabilmiş olsaydım bugün birçoğunu da tekrar sormayacak olacaktım. Yine son sorum bu personel alımıyla ilgili, yine orada da...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, oylamalara geçelim müsaade ederseniz...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Arkadaşlar, bunu da özellikle bitiriyorum da onun için okumak istiyorum. Yani çok ilginç, konuşmamın başında bu toplantıya başlamadan önce de aynı şeyleri söyledim, bitirirken de aynı şeyleri söylüyorum. Bakın, 10'uncu soruda da "İşletme müdür yardımcısı kadrosuna atanan personelinizden müdür, şube müdürü kadrolarına bugüne kadar yapılan atamalar mevzuata uygun olarak ve kamu yararı doğrultusunda yapılmış mıdır?" Cevabı okuyorum. "Son beş yılda işletme müdür yardımcısı yapılacak müdür, şube müdürü yapılanların TKİ'ye giriş tarihleri, işletme müdür yardımcılığında geçen süreleri, sınavla girişler için sınav sonuçları, yıllara göre sayıları" diye dört madde olarak sıralamışım. Verilen cevap biraz evvel okuduğum cevap, bir de sınavla alınan insanların kuruma giriş yıllarını vermişler.

Yani tekrar başa döndüm Sayın Genel Müdürüm. Bir dahaki denetlemeye kadar lütfen bu cevapların... 10 sorunun 10'u da yanlış, 10'unda da benim istediğim 1 tane cevap bulunmuyor içinde, buna da hassasiyet gösterirseniz... Siz eksik diye tanımlıyorsunuz, ben hepsinin yanlış olduğunu tanımlıyorum, doğrusunu yollarsanız çok sevineceğim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür, Komisyon toplantımızda Komisyon üyelerimizin yönelttiği sorulardan cevaplandırılması hazırlık gerektirenlere toplantı tutanaklarının tarafınıza tebliğinden itibaren on beş gün içerisinde yazılı cevap verebilirsiniz ve bildiğiniz gibi, toplantımız aşağı yukarı üç saat gecikmeli olarak toparlıyoruz. Sayın Genel Müdür, kısaca hem cevap hem de teşekkürle bitiriyoruz.

Buyurun.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Zamanın çok uzadığının da farkındayım. O yüzden ben yazılı olarak cevap vermek istiyorum fakat çok ilginç gördüğüm birtakım sorular var.

Mehmet Şeker Bey sordular “350 dolar artı KDV ithal kömür.” dediler. Maalesef dünyada bu ithal kömürün Kuzbass, Kemerovo, Avustralya, Güney Afrika ortalama üretim maliyetleri 25 dolar ile 35 dolardır, navlun hariç, Rusya da dâhil, ancak maalesef bu kömürler 4 büyük kişinin elindedir yani monopol bir yapı vardır, buna bizim ülke olarak yapacak bir şeyimiz yok. Rio Tinto, Glencore gibi birtakım firmalar var ve kendileri arpa, buğday ve metal fiyatlarında nasıl bir fiyatlandırma uyguluyorlarsa bu kömürde de bunu uyguluyorlar. Eğer ülkemizde yeteri kadar çevre kriterine uygun kömür olmuş olsa ısınmada hiç değilse bizim kömürlerimizin kullanılması lazım. O yüzden biz temiz kömür teknolojilerine ağırlık verdik ve Soma bölgemizde, Tunçbilek bölgemizde kömür üretimlerimizi arttırmaya çalışıyoruz. Yalnız tabii, bu kömür pazarında kömür üretimini arttırmaya çalışırken ürettiğiniz kömür sadece ısınmaya yönelik bir kömür değil, ürettiğiniz kömürün üçte 2’si termik santral nitelikli kömürlerden oluşuyor, geriye kalan üçte 1’lik kısmının da yarısı ısınma, boyut itibarıyla yarısı da sanayi kömürü niteliğinde oluyor. O yüzden her üç sektöre de uygun pazar oluşturmanız gerekiyor. Soma’da 1.034 megavatlık bir termik santral var, alacağı kapasite 6-6,5 milyon civarında, biz orada 15,5 ton ham kömür üretiyoruz. Lağvarlarda yıkıyoruz, iyileştiriyoruz ve evet, biraz sabahki oturumda da stoklardan bahsedildi, bu stoklar tamamen termik santral niteliklidir, yani kapasitesinin ötesinde ısınma ve sanayiye kömür yetiştirebilmek için üretmek zorunda olduğumuz kömürlerdir. Bunun farkında olduğumuz için santral kurulumlu ihaleler yapmaya çalışıyoruz, Soma’da da burada Temmuz diye geçiyordu verilen cevapta ama, 28 Ağustos 2012 yılında minimum 450 megavatlık bir santral, ilave santral kapasitelerini rezervlerinin yeterli olduğu yerlerde yapmaya da çalışıyoruz.

Bu dağıtımı yapılan kömürlerin toplatılması, evet, ayrı bir külfettir, bunu biz tamamen bu işi gerçekleştiren müteahhidin kendisine yaptırıyoruz, düzgün kömür verseydi o ek külfete gerek duymayacaktı, dolayısıyla, onun tamamen mali yükü o kömürü veren firmanın üzerine yüklenmiş durumdadır, yani dolayısıyla kurumumuza bir ek külfet, hazineye ek bir külfet gelmiş değildir. Dolayısıyla, ağır uygulamalarımız, yaptırımlarımız var, denetimi yerinde de yapıyorsunuz, zaman zaman kömürün gönderildiği yerlerde de valilik, kaymakamlıklar analiz aldırıyor ama, kömür bir elma, ayva ya da bir başka meyveye benzemediği için gözünüzle göremiyorsunuz. Yani üretimin doğası gereği mecburen arada yan kayaçlar olabiliyor, her ne kadar analiz de yapsanız arasında analize uygun olmayan kömürlerin olması da doğal, ama minimuma indirilmiş durumda, 2 milyon ton kömürün arasında 30-40 bin tonluk bir kısım buna muhatap olmuş durumdadır.

Mersin'deki 400 adet değil, 400 bin TL firmaya tahakkuk etmiş bir bedeldir, yani düzgün verse 400 bin TL ödemeyecekti.

BAŞKAN – Evet, Sayın Genel Müdürüm, diğerlerinin daha çalışalım üzerinde ve yazılı olarak lütfen cevaplayalım hepsini, milletvekillerimizin tüm sorularına yazılı, detaylı bilgi istiyoruz.

Şimdi, Başkanlığımıza ulaşan iki adet önerge vardır, okutup oylayacağım:

TBMM KİT Komisyonu Başkanlığına

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun 2009 ve 2010 hesap ve işlemlerini inceleyen Sayıştay raporlarında TKİ'nin ihalesiz olarak fakir ailelere kömür dağıtımını dışında kömür alındığı, ihalesiz alımların kömür alımıyla sınırlı olmadığı, 18,8 milyon TL tutarında lastik alımının da ihalesiz yapıldığı anlaşılmaktadır.

TKİ ihalesiz kömür almak suretiyle ihaleye katılma yeterliliğine sahip olan firmaları ihaleye sokmayarak, ihaleye fesat karıştırma suçunu işlemiştir. Üyesi bulunduğumuz komisyon üyelerinin suçu ihbar etme yükümlülüğü çerçevesinde ihaleye fesat karıştırma suçunu cumhuriyet savcılığına iletme mecburiyeti bulunmaktadır. Bu kapsamda komisyon üyelerinin (toplantıda hazır bulunan) ileride doğabilecek hukuki sorumlulukları göz önüne alınarak cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması kararı alınmasını öneriyoruz.

Aykut Erdoğan	Haydar Akar	Ali Sarıbaş
İstanbul	Kocaeli	Çanakkale
Necati Özensoy	Kemalettin Yılmaz	Tufan Köse
Bursa	Afyonkarahisar	Çorum

KAMER GENÇ (Tunceli) – Benim de imzam vardı.

BAŞKAN – Hayır, önce sizi okudu.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Okumadı.

BAŞKAN – Ama siz dinlemiyorsanız ne yapalım Kamer Bey.

Bir dakika, Kamer Beyi tekrar okur musunuz.

Kamer Genç

Tunceli

BAŞKAN – Yani bütün arkadaşlar duyular.

Değerli arkadaşlar, lütfen rica ediyoruz.

Harun Bey, söz mü istemiştiniz?

HARUN KARACA (İstanbul) – Şimdi, önergeyle ilgili, tabii, birkaç gündür bunu özellikle komisyonumuzda yaşıyoruz. Öncelikle Aykut Bey...

BAŞKAN – Harun Bey, müsaade eder misiniz, önce önerge sahibine bir söz verelim, daha sonra size vereceğim.

Buyurun Haydar Bey.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, böyle bir önerge verdik. Önerge veriş gerekçemiz hepinizin bildiği gibi bu kurumun da alt komisyonundaydım ve aldığımız cevapları yeterli görmememiz ve Sayıştayın da hem 2009 hem 2010 raporlarında bu konulara sürekli vurgu yapması, bunların yanlışından bahsetmiş olmasına rağmen, sürekli devam etmesi bu tür işlerin, o nedenle de bu işin doğru mecrasının artık soruşturmayla veya hukuki boyutuyla çözülmesi gerektiğini hem kurumun da bu işte rahat etmesi gerektiği konusunda önerge verdik. Biz CHP Grubu adına kabul vereceğiz, siz de verirsiniz hep beraber bir dahaki komisyonda bunları konuşmamış oluruz diye düşünüyorum. Her şey netleşir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Harun Bey, aleyhinde mi söz istediniz?

Buyurun.

HARUN KARACA (İstanbul) – Şimdi, önergeyle ilgili birkaç gündür özellikle komisyonumuzda yaşıyoruz bunları. Şimdi önerge dikkatle okunduğu zaman, orada burada önergeyi veren arkadaşlar hem hâkim olmuşlar hem savcı olmuşlar. İhaleye fesat karıştırma suçunu da orada oluşturmuşlar, önergeyi dikkatle dinlediyse arkadaşlar. Şimdi, buradan yani bu insanlar suçlu, bunları mutlaka tutuklayın veya yargılayın diye bir tavsiye.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Öyle bir şey yok. İddia ediyoruz, böyle bir durum var, okudum, anlamamışsın.

HARUN KARACA (İstanbul) – Hayır, bakın, okursanız göreceksiniz.

Hayır, siz okursanız göreceksiniz. Ayrıca, zaten Aykut Bey 2008 veya 2007 yılında işte kaç yılında vermiş bilmiyorum, üç sene, dört sene önce bir savcılığa suç duyurusunda bulunmuş, herhâlde devam ediyor, akıbetiyle ilgili bilgi vermedi kendisi, yani nasıl bir suç duyurusunun akıbetiyle ilgili bilgi vermedi.

Ben özellikle bu tür bir önergeye katılmadığımı belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, bitirmek istiyoruz İsmail Bey.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ama olmaz, farklı bir suçlama var.

BAŞKAN – Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, tabii, bu önergede de diğer milletvekilimizin belirttiği gibi gerçekten de ağır bir itham var. Yani buradaki kurumların tabii ki hangi şartlar altında çalıştığını da bilmek lazım. Yani bazı arkadaşlarımız sadece denetlemekten gelmişler, ama icra makamından gelmedikleri için işlerin nasıl zor yürüdüğünü de bilmemekteler. Dolayısıyla, burada yargısız infaz

olduğu kanaatindeyiz biz, bu kurumun teftiş kurulları var, Başbakanlığın denetleme kurulları vardır ve Sayıştay da zaten bir suç bulursa zaten kendisi de suç duyurusunda bulunur yani.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, önerge verilebilir, siz karşı olursunuz, yani...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yani, biz buna katılmadığımızı belirtmek istiyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, müsaade eder misiniz oylamaya geçiyorum.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Ama olmaz, bir farklı suçlama var.

BAŞKAN – Yani, birbirimizi suçlamayalım.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Hayır, hayır, ben tutanakların düzeltilmesi...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Böyle bir usul yok Başkanım.

BAŞKAN – Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Sayın Başkanım, suçlamada bulundular...

Böyle bir şey yok.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, burayı yönetmemi buraya yüce Türk milleti vardı, size de orayı verdi, ikide bir...

(Gürültüler)

İkide bir benim burayı yönetip yönetmeyeceğime yüce Türk milleti karar verdi, on yıldır da karar veriyor. Rica ederim... Evet, size de orayı verdi, ona göre.

Evet, önergeyi okutuyorum:

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Direkt suçluyorsunuz, ondan sonra cevap hakkı vermiyorsunuz.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Ama adaletli yönetmek üzere görev verdi.

Adalet yok!

BAŞKAN – Adaletli yönetiyorum.

TBMM KİT Komisyonu Başkanlığına

Kömür havzalarından çıkan kömürlerin daha ekonomik kullanımının sağlanabilmesi için çıkarılan havzalara en yakın illerde değerlendirilmesi hususunda Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğüne iletilmek üzere bir tavsiye kararı alınması hususunu arz ve teklif ederim.

Mehmet Akyürek Mehmet Cemal Öztaylan Necati Özensoy

Şanlıurfa

Balıkesir

Bursa

Hasan Ali Çelik

Sakarya

BAŞKAN – Önerge sahiplerinden söz isteyen var mı?

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Gerek yok, zaten içeriği belli.

BAŞKAN – Evet, Kamer Bey, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Şimdi, bu önergenin verilmesinin nedeni, ben hakikaten iyiniyetle Sayıştay raporunda var, diyor ki: “En fazla bu verilen kömür Tunceli’de 300 lira artı KDV.” Ben de bilmiyorum, yani Soma’dan mı kömür gidiyor veyahut da Tavşanlı’dan mı gidiyor veyahut da Elbistan’dan mı gidiyor, birtakım arkadaşlarımız herhâlde Tunceli’yi Türkiye Cumhuriyeti devletinin hudutları içinde görmek istemedikleri için, yok, efendime söyleyeyim, oraya niye Soma’dan kömür gidiyor diye böyle birdenbire bir telaşa kapıldılar. Şimdi, Tunceli’deki vatandaş da vatandaş. Ben aslında bu kömürün dağıtılmasına karşıyım. Para verelim vatandaş. Niye, yani illa araçlar araya girsin de büyük kazançlar sağlasın? İlle sizin yandaş müteahhitleriniz mi para kazansın? Verelim vatandaşlara belli bir parayı...

BAŞKAN – Şimdi, Kamer Bey, o yandaş müteahhidin izahını yapamayacaksınız...

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Parayı verirken çocukların elinden kaparlar.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Kapmaz, kapmaz, sen merak etme.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, önerge hakkında lütfen.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Zaten önerge de mantıksız bir önerge.

Yani onun için çevre, ne demek yani, devletin bir politikası var, yani doğu ve güneydoğudaki insanlara...

BAŞKAN – Kamer Bey, teşekkür edelim mi?

KAMER GENÇ (Tunceli) – Bir dakika efendim.

Doğu ve güneydoğudaki hayat şartları, kış şartları çok ağır olduğu için oraya kalorisi yüksek kömür veriliyor, onun için bunu tenkit konusu yapmanın bir anlamı yok.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ediyorum.

Buyurun.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Önergenin gayet mantıklı ve doğru olduğunu düşünüyorum.

Bu milletin yöneticileri olarak, fakir fukara, garip gurebanın nakliyeciyi zengin etmek için onu oradan oraya, onu oradan oraya, kedinin enciğini taşıdığı için, o kömürü oradan oraya, o kömürü oradan oraya taşımaya ve taşıtmaya hakkımız yok. Eğer ki Tunceli’de, Elâzığ’da, Bitlis’te, Van’da kömür lazımsa Ankara Beypazarı kömürünü götürürsünüz, Balıkesir’in Dursunbey’in de kış şartları aynı oradaki gibidir, hiç olmazsa nakliyeciyi zengin etmeden şey yaparsınız, böyle randımanlılık olur mu ya? Böyle bir mantıksızlığı sizin yönetim olarak uygulamanızı bile abesle iştigal olarak telakki

ediyorum. Bundan sonraki çalışmalarınızda lütfen uyunuz. Uymazsanız da ben suç duyurusunda bulunacağım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ali Bey, sözünüze devam etmek istiyor musunuz?

ALİ SARIBAŞ (Gaziantep) – Ben başlamadım ki Başkanım, söz verirsiniz devam edeceğim.

BAŞKAN – Bir teşekkür edelim de bitirelim.

ALİ SARIBAŞ (Gaziantep) – Başlayabilir miyim Sayın Başkanım.

Evet, ben, deminki arkadaşlardan şunu ifade ediyorum, bir yanlış algılamayı düzeltmek istiyorum. Hukukta, önergede, her yerde, ne olursa olsun, hiç kimse kimseyi bir yazıyla veya bir şeyle suçlu ilan edemez mahkeme kararı sabitlenmediği sürece. Böyle bir anlayış yok. Burada Sayın Başkanımız da okudu, orada maddeyi de okudu. Bilenler hakkında yani iki yıl hapis cezası olabileceğiydi. Burada bir öneri var, adı üzerinde, öneri... Ne buradaki bir memur arkadaşımız ne çalışanımız ne oradaki insanlarımız bu tek taraflı değildir. Bunu sürekli kalmadan, yargıda, soruşturmada çıkar, aklanır, onlar da rahatlar. Yani, bir soruşturma demek insanların suçlanması anlamına gelmez, böyle bir anlayış yoktur. Onun için buradaki bakışın doğru olmadığını ve kayıtlarda yanlış anlaşıldığını ifade etmek istiyorum. Ben şahsın olarak, vatandaş olarak, bir milletvekili olarak kimseyi suçlu ilan etme hakkına sahip de değilim, yargı da değilim, ben burada Komisyon görevi yaptığımıza inanıyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, o öneri oylanmıştır, bitmiştir.

Şimdi, sizin imzanızı taşıyan önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... İkinci öneri kabul edilmiştir.

Harun Bey, siz...

HARUN KARACA (İstanbul) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Rica ediyorum, geçmiş, onu oyladık, bitti.

HARUN KARACA (İstanbul) – Şimdi, değerli arkadaşlar, imzanızı atarken cümlelere dikkat edersek sanıyorum daha iyi olur. Bakın, şimdi, dinlerseniz...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Aklın varsa kendine sakla.

HARUN KARACA (İstanbul) – Ben sizi çok dinledim. Siz aklınızı kendinize saklayın, attığınız imzanın da ne olduğunu söyleyeyim size.

TKİ ihalesiz kömür almak suretiyle ihaleye katılma yeterliliğine sahip olan firmaları ihaleye sokmayarak ihaleye fesat karıştırmak suçunu işlemiştir. Suçunu işlemiştir. Üyesi bulunduğumuz Komisyon üyelerinin suç ihbar etme yükümlülüğü çerçevesinde ihaleye fesat karıştırma suçunda cumhuriyet savcılığına iletme mecburiyeti bulunmaktadır. Tamam mı. Şimdi, sizin suçlu ilan etmek

gibi bir şeyiniz olamaz ki. Böyle bir önerge mi olur? Tamam arkadaşlar, siz ettik diyorsanız, biz de onun için reddediyoruz.

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, şimdi, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün **2009 yılına ilişkin** bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun **sonuç** bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – 2009 yılını arz ediyorum Sayın Başkanım.

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün 2009 yılı bilançosu ve 21 milyon 364 bin 916 Türk lirası 58 kuruş dönem kârıyla kapanan gelir tablosu.

BAŞKAN – Tek tek oylamamız lazım.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün 2009 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü ibranıza sunuyorum: İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün Sınırlı Sorumlu Ege Linyitleri İşletmesi Müessesinin **2009 yılına ilişkin** bilanço ve netice hesaplarına ilişkin alt komisyon raporunun **sonuç** bölümünü okutuyorum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Sınırlı Sorumlu Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesinin 2009 yılı bilançosu ve 138 milyon 477 bin 260 Türk lirası 18 kuruş dönem kârıyla kapanan gelir tablosu.

BAŞKAN - Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün Sınırlı Sorumlu Ege Linyitleri İşletmesi Müessesinin 2009 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü ibranıza sunuyorum: İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün Sınırlı Sorumlu Güney Ege Linyitleri İşletmesi Müessesinin **2009 yılına ilişkin** bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun **sonuç** bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün Sınırlı Sorumlu Ege Linyitleri İşletmesi Müessesinin 2009 yılına ilişkin bilanço ve 101 milyon 10 bin 409 Türk lirası 70 kuruş dönem kârıyla kapanan gelir tablosu.

BAŞKAN - Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün Sınırlı Sorumlu Ege Linyitleri İşletmesi Müessesinin 2009 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü ibranıza sunuyorum: İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğün Sınırlı Sorumlu Garp Linyitleri İşletmesi Müessesinin **2009 yılına ilişkin** bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun **sonuç** bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Sınırlı Sorumlu Garp Linyitleri İşletmesi Müessesinin 2009 yılına ilişkin bilanço ve 49 milyon 857 bin 62 Türk lirası 53 kuruş dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN - Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün Sınırlı Sorumlu Ege Linyitleri İşletmesi Müessesinin 2009 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunu ibranıza sunuyorum: İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün Sınırlı Sorumlu Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesinin **2009 yılına ilişkin** bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun **sonuç** bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Sınırlı Sorumlu Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesinin 2009 yılına ilişkin bilanço ve 113 milyon 311 bin 120 Türk lirası 35 kuruş dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN - Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün Sınırlı Sorumlu Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesinin 2009 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunu ibranıza sunuyorum: İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun **2010 yılına ilişkin** bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun **sonuç** bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Arz ediyorum efendim.

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün 2010 yılı bilançosu ve 151 milyon 675 bin 996 Türk lirası 48 kuruş dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü ibranıza sunuyorum: İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün Sınırlı Sorumlu Ege Linyitleri İşletmesi Müessesinin **2010 yılına ilişkin** bilanço ve netice hesaplarının **sonuç** bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Sınırlı Sorumlu Ege Linyitleri İşletmesi Müessesinin 2010 yılı bilançosu ve 49 milyon 758 bin 952 Türk lirası 95 kuruş dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN - Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün Sınırlı Sorumlu Ege Linyitleri İşletmesi Müessesinin 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü ibranıza sunuyorum: İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün Sınırlı Sorumlu Güney Ege Linyitleri İşletmesi Müessesinin **2010 yılına ilişkin** bilanço ve netice hesaplarının **sonuç** bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Sınırlı Sorumlu Güney Ege Linyitleri İşletmesi Müessesinin 2010 yılı bilançosu ve 112 milyon 877 bin 821 Türk lirası 78 kuruş dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN - Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün Sınırlı Sorumlu Güney Ege Linyitleri İşletmesi Müessesinin 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü ibranıza sunuyorum: İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün Sınırlı Sorumlu Garp Linyitleri İşletmesi Müessesinin **2010 yılına ilişkin** bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun **sonuç** bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Sınırlı Sorumlu Garp Linyitleri İşletmesi Müessesinin 2010 yılı bilançosu ve 35 milyon 218 bin 176 Türk lirası 45 kuruş dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN - Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün Sınırlı Sorumlu Garp Linyitleri İşletmesi Müessesinin 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü ibranıza sunuyorum: İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün Sınırlı Sorumlu Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesinin **2010 yılına ilişkin** bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun **sonuç** bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Arz ediyorum efendim.

Türkiye Kömür İşletmeleri Sınırlı Sorumlu Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesinin 2010 yılı bilançosu 131 milyon 703 bin 749 Türk lirası 29 kuruş dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN - Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün Sınırlı Sorumlu Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesinin 2010 yılına ilişkin bilanço

ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü ibranıza sunuyorum: İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, böylelikle Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün 2009 ve 2010 yıllarına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlanmıştır.

Genel müdürü, sadece bir cümle teşekkür konuşması veriyorum.

TKİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA AKTAŞ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

500 sanayi kuruluşu arasında istihdamda 4'üncü sırada, kârlılıkta 10'uncu sırada olan kurumumuzun...

Sayın vekillerimin hepsini ben –tenkit ressamın fırçası gibidir sözüyle kabul ediyorum, dolayısıyla, biz de, işlemlerimizi tamamen uygun bir şekilde yapma gayreti içerisindeyiz. Ben, özellikle, başta Sayın Başkanım olmak üzere tüm milletvekillerime, tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Akşam 19.00'da kurumumuzda yemek ikramımız olacaktır, tüm vekillerimiz ve buradaki arkadaşlarımızın hepsi davetlidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Size afiyet olsun.

Çok teşekkür ediyorum.

Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün ekibini yerlerine davet ediyorum.

Değerli üyeler, toplantımıza beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.24

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.30

BAŞKAN: BAŞKAN VEKİLİ AHMET YENİ (Samsun)

SÖZCÜ: ŞENOL GÜRŞAN (Kırklareli)

KÂTİP: FARUK SEPTİOĞLU (Elâzığ)

----0----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, çalışmalarımıza **Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri**yle devam ediyoruz.

Bildiğiniz gibi, ülkemizdeki talih oyunlarını düzenlemek ve denetlemekle görevli olarak 1939 yılında kurulmuş olan Millî Piyango İdaresi, bünyesinde gerçekleştirdiği çeşitli talih oyunları ile kurulduğu tarihten bu yana bu görevi başarıyla yerine getirmiştir.

Bu kuruluşumuz, elde ettiği gelire, her yıl kamuya ve ekonomiye önemli ölçüde parasal kaynak sağlamaktadır.

Millî Piyango İdaresinin talih oyunlarından sağladığı gelir, kanunların öngördüğü oranlarda kamusal amaçlar için tahsis edilmekte, özellikle savunma sanayimize ve eğitime büyük katkılar yapmaktadır.

İdarenin elde ettiği kâr, Savunma Sanayi Destekleme Fonu'na, Tanıtma Fonu'na, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna, İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'na aktarılmaktadır.

İdarenin yaptığı bu katkılar kadar önemli bir başka faaliyeti de, ülke çapında okul ve yurt yapımlarına kaynak aktararak eğitime verdiği destektir. Bugüne kadar çok sayıda okul ve yurt yaptırmış olan kuruluşumuz ayrıca sanata, kültüre ve spora da destek olarak önemli bir sosyal misyonu yerine getirmektedir.

Şimdi, komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Millî Piyango İdaresi Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür Recep Biçer'e söz vereceğim ancak ondan önce komisyonumuza iştirak eden heyeti komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Değerli üyeler, **2010 yılına ait** iki öneri bulunmaktadır.

Şimdi 1'inci öneriyi okutuyorum:

Öneri 1:

Millî Piyango İdaresinin şans oyunlarının özelleştirilmesine ilişkin düzenlemeler ve yatırım ihtiyaçları da dikkate alınarak, sayısal oyunlarda kullanılan terminallerin yedek parça sorunu ve sistemin gerektirdiği alt yapının teknolojik ömrünü doldurmuş olması nedenleriyle, sistemde meydana

gelebilecek aksaklıkların sisteme olan güveni olumsuz yönde etkilememesi ve sayısal oyunların sürekliliğinin sağlıklı bir şekilde devam ettirilebilmesini teminen, şans oyunlarının özelleştirilmesi konusunda bir karar verilmesi için ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulması.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür, bu sefer size sunuş imkânı tanımadım. Sizin söyleyeceklerinizi kısmen ben buradan ifade ettim. Sizi çok beklettik, onun için hemen önerilere geçtik. Onu açıklamak istedim.

Öneri 1'i kim cevaplıyor?

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜRÜ RECEP BİÇER – Ben cevaplayayım.

Cevabımız şöyle: 1996 yılında kurulmuş olan sayısal oyunlar sisteminin teknolojik olarak eskimesi nedeniyle; merkezi sistem, iletişim sistemi ve oyun terminallerinin yenilenmesi için gerekli yatırım izni, Maliye Bakanlığı Makamının imzası ile Kalkınma Bakanlığından talep edilmiş, anılan Bakanlığın onayı ile söz konusu yatırım talebi, 2011 yılı yatırım programına dahil edilmiştir.

Hâlihazırda merkezi oyun sistemi ve iletişim alt yapısı yenilenmiş, yaklaşık 4.650 yeni oyun terminalinin kurulumu yapılarak faaliyete geçirilmiş olup, Haziran 2012 sonu itibarıyla yeni oyun terminallerinin kurulumu çalışmalarının tamamlanması planlanmaktadır.

BAŞKAN – 1'inci öneriyle ilgili Haydar Bey söz istiyor.

Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bunu alt komisyonda da detaylı konuşmuştuk. Bu kurum özelleştirme kapsamında olup daha sonra özelleştirme yapılamayınca, eskiyen veya teknolojisi eskiyen oyun terminallerinin değiştirilmesine karar verilmiş. 2011 yılında da 35 milyon TL ödenek ayrılmıştı. Genel Müdürümüzle konuştuğumuzda da alt komisyonda, bunun büyük bir kısmının bittiğini, 2012 yılının başlarında da geri kalan kısmın tamamlanacağını söylemişti. Yanılmıyorsa, çok az bir kısmı kaldı. Kaç terminal kaldı, bilemiyorum ama bir bu vardı. Bir de ana server'larınızdaki sıkıntı vardı, çok eski HP server'lar vardı, bunlar değişecekti. Bir de yazılım dilinin değişmesi vardı. Bunlar hakkında bilgi vererseniz, nereye geldiğinizi biz de anlamış oluruz.

BAŞKAN – Başka söz isteyen? Yok.

Evet, Sayıştay, ne diyorsunuz bu öneriyle ilgili?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkan, ciddi anlamda yatırımlar yapıldı 2011 yılında. 2003 yılından bu yana yapılmayan, ertelenen oyun sistemi yatırımları vardı, bu artık bu şekilde götürülemez olmuştu. Özelleştirme gündemde de olsa bunun yapılması gerekiyordu.

BAŞKAN – Öneri yerine getirilmiş mi?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri büyük ölçüde yerine getirildi, izleyelim biz yine de Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, öneri 1'in, tamamı yerine getirilmemiş, izlemeye alınmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Öneri 2...

Öneri 2:

Sayıştay tarafından hazırlanan raporda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevabı alalım.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜRÜ RECEP BİÇER – Sayıştay tarafından hazırlanan raporda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesine çalışılacaktır.

BAŞKAN – Söz almak isteyen arkadaşımız?..

Haydar Bey, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Burada, huzurunuzda Genel Müdüre teşekkür etmek istiyorum. Alt komisyonda iki tane soru sordum Genel Müdüre. Sorunun biri, son on yılda 2000 yılından itibaren Millî Piyango İdaresinin oynatmış olduğu şans oyunlarının yıllara göre dağılımı ve Millî Piyangoya düşen payı veya lisans sahibi payları gibi doküman istemiştim. Çok güzel bir çalışma yaparak, gördüğünüz gibi, bana bir doküman yolladı. Kendisine teşekkür ederim.

Yine ikinci sorum vardı, çok büyük bir ihale yapmışlardı, 35 milyon TL değerinde olunca ve yazılım dili ve yine makinelerin yenilenmesiyle ilgili; bunlarla ilgili cevapları çok net bir şekilde verdi, teşekkür ediyorum.

Biraz evvel bir kurumu görüştük, on soru sormuştum, on soruda bir tane cevap alamadım.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, o kurum gitti, bitti.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam, gitti ama onun için teşekkür ediyorum yani teşekkür edilmesi gereken yerde teşekkür ediyoruz. Biz, illa kurum kötüdür diye uğraşmıyoruz ki. Çok başarılı çalışmalar yapılıyor.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Kamer Bey, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Söz istediğimiz zaman söz vermiyorsunuz, istemediğimiz zaman söz veriyorsunuz. Ben daha ciddi olunmasını istiyorum.

Zaten Millî Piyango İdaresi sağlıklı çalışan bir idaremizdir.

Kendilerine teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Genç, Tunceli'ye yapılan üniversiteyle ilgili teşekkür edene kadar size söz vereceğim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – O seni ilgilendirmez.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 2'inci önerinin izlemeye kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geneli üzerinde söz isteyen arkadaşımız...

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokrat arkadaşlarım; biz de alt komisyonunda çalıştık Millî Piyango'nun. Sahiden bir özel şirket havasında yönetilen bir intiba verdi bize, düzgün çalışan arkadaşlarımız...

Sayın Genel Müdüre ve ekibine bu vesileyle teşekkür ediyorum, çalışmalarında başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Genel Müdürümden, Şanlıurfa'nın Viranşehir kazası 200 bin nüfuslu bir yer. Bugüne kadar Türkiye Cumhuriyeti'nde Millî Piyango'nun Viranşehir'e bir okul yaptığını duymadım, kayıtlarda yok.

Viranşehir'e sizden bir söz istiyorum. Hepimiz, KİT Komisyonu olarak hepsi de destekleyecektir, Viranşehir'e bir söz vermeniz lazım.

BAŞKAN – Değerli vekilime teşekkür ediyorum.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜRÜ RECEP BİÇER – Cevaplarımı veririm ben Sayın Başkan müsaade ederse tabii.

BAŞKAN - Değerli Milletvekilim, ben geçen ki toplantıda söylemiştim, bunun yolu Maliye Bakanı ile Millî Eğitim Bakanının orada yatıp kalkacaksın. Ben bunu söyledim, on yıldır da söylüyorum.

Değerli arkadaşlar, görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Şimdi, **2010 yılına ilişkin** bilanço ve netice hesaplarının alt komisyon raporunun sonuç bölümünü okutuyorum:

Sonuç:

Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2010 yılı bilançosu ve 391.429.555,43 Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü ibranızı sunuyorum: İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Sayın Genel Müdürüm, son sözü size veriyorum.

Buyurun.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜRÜ RECEP BİÇER – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum öncelikle.

Sayın Vekilimiz, soru babında bir şey sordu ama izahat isterseniz...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Gerek yok.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜRÜ RECEP BİÇER – Peki.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, değerli üyeler; Sayın Genel Müdürüm, TKİ arkadaşlarımızı çok yorduğu için size bir şey kalmadı, ondan dolayı.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜRÜ RECEP BİÇER – Sayın Başkanım, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun Değerli Bakan ve üyeleri, Sayıştayımızın değerli denetçileri, Başkanı; tabii öncelikle hesaplarımızın ibrası yönünde teveccühlerinizden ve bize gösterdiğiniz teveccühten dolayı hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Millî Piyango İdaresi olarak bugüne kadar yapmış olduğumuz bu titiz ve kendimizce güzel addettiğimiz bu çalışmaları biz yapmaya devam edeceğiz.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, böylelikle Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlanmıştır.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Beşinci Dünya Su Forumunun Organizasyonu, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansının 2010 yılına ait faaliyetlerinin denetim görüşmelerini yapmak için 22 Mayıs 2012 Salı günü saat 15.30' da toplanmak üzere komisyonumuzun bugünkü toplantısını kapatıyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 16.43